לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

יום א', כ"ו בחשון תשמ"ו, 10 בנובמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12881 / המחיר – 630.- שקל כולל מע"מ

הימאי הסובייטי שערק — הפליג באונייתו

וושינגטון. — מירוסלאב מדרויד, הסובייטי שנטש פעמיים את אוניתו וחזר אליה, הפליג אמש באוניית המכולה בה הוא משרת, "מארשל קונייב", במורד נהר המיסיסיפי.

פקידי מכס בלואיזיאנה אמרו, כי האוניה חייבת לעבור מרחק מאה ושישים קלומטר במורד הנהר, עד שתגיע לים הפתוח.

דוברים מטעם הבית הלבן ומטעם משרד החוץ האמריקני, הצהירו לפני כן, כי אין הם רוצים במעורבות נוספת בפרשתו של מדרויד, אשר נטש את אונייתו פעמיים בחודש שעבר, והוחזר אליה בכוח על־ידי פקידים אמריקניים.

(ערד)

חוסיין לניו־יורק טיימס:

על אש"ף להכיר בהחלטת האו"ם 242 ולהפסיק הטרור גם בתחום ישראל

תובע מערפאת הכרה מפורשת בזכות קיומה של ישראל ● משבח את פרס ● מקורות צרפתיים: בפגישת מיטראן־חוסיין הובע יאוש מערפאת אך הוסכם כי "אין תחליף לאש"ף" ● משלחת של "חזית השחרור" לא התקבלה ע"י הממשלה הצרפתית

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב וארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — חוסיין מלך ירדן אמר ביום שישי בצאתו את פאריס, כי "שיחות ישירות עם ישראל יערכו במסגרת ועידה בינ"ל", ותיאר את פרס, כמי שחותר לשלום במוהו.

בראיונות לטלוויזיה הצרפתית ולעתון "לה מונד", תיאר חוסיין את הכרזת ערפאת בקהיר על הפסקת הטרור מחוץ לשטחים הכבושים, כ"צעד חיובי מאוד". ללא ספק תוצאת השיחות שקיים עם הנהגת אש"פ. "אך אני מקווה שערפאת ישלוט בגורמים הקיצוניים שלו.

ערפאת ביקש חודש כדי להשיב על תביעת חוסיין להכיר ב־242 ו־338 ולחדול מהטרור

מאת אלכס פישמן כתבנו הצבאי

המלך חוסיין העניק למנהיג אש"ף יאסר ערפאת ארכה בת חודש ימים, כדי להשיב בחיוב על שני נושאים אותם העלה בפגישה שהיתה בין השניים לפני כשבוע ימים.

בפגישה בין חוסיין לראשי אש"ף, שנערכה בעמאן, אותה הציגו ראשי אש"ף כ"פגישה בין אחים", נדרש ערפאת להתחייב להכיר בישראל באמצעות הכרה בהחלטות האו"ם 242 ו־338 ולהפסיק את הטירור. ערפאת ביקש וקיבל מן המלך חוסיין חודש ימים בטרם ישיב על סוגיות אלה בנימוק, כי עליו לקבל את גיבוי המוסדות המדיניים של אש"ף.

(סוף בעמוד 2)

הרוצים להרוס את סיכוי השלום". הצרפתים אומרים, כי היוזמה הירדנית פלשתינית דועכת ומתקשים להחיותה מחדש.

יאוש מערפאת

מקורות צרפתיים מסרו, כי בשיחה באליזה הובע ייאוש מערפאת, אך הם העריכו כי אין תחליף לאש"ף, כי הפלשתינים רואים בו את נציגם.

חוסיין ומיטראן היו תמימי־דעים, כי אש"ף ממלא תפקיד שלילי ובולם התקדמות. חוסיין דיבר על אפשרות טיפוח נציגים פלשתינים מקומיים בגדה, אבל בהדיעת אמר, כי הסיכויים לכך קלושים. הם לא מסוגלים להופיע כתחליף לאש"ף.

(סוף בעמוד 3)

פרס ישראל לעמל־כפיים יוענק השנה לבן־מיעוטים ולתושבת לוד ● עמוד 19

עובדי מספנות ישראל יפגינו היום מול משרדי הממשלה בירושלים ● עמ' 20

מאיימים לבטל טקס הכרזת אום־אל־פחם לעיר ● עמ' 20

קספארוב אלוף העולם בשח־מט ● עמ' 2

תאומי מבחנה נולדו בחיפה

"תאומי מבחנה" נולדו אתמול במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה. שני התאומים, זכרים, במשקל 2800־2599 ק"ג נולדו לאשה, שהתקשתה משך שנים להרות וזו לה הלידה הראשונה לאחר שהרתה בהריון מבחנה.

כתב עתי"ם בחיפה מוסר, כי התאומים נולדו בניתוח קיסרי בסוף החודש השמיני להריון. לפני מספר חודשים ילדה אשה אחרת תאומים זכר ונקבה, גם הם על ידי הריון מבחנה. עד כה נולדו במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה 11 תינוקות מבחנה מהם 5 זכרים ו־6 נקבות.

בבית החולים רמב"ם בחיפה מצפים עתה ללידת רביעיה, וכן לשתי לידות של שלישיות ושתי לידות של תאומים אצל נשים שעברו טיפול ביחידה להפרייה במבחנה.

(עתי"ם)

פרס באופן חד־משמעי:

הממשלה תסכים ללווי בי"ל כדי להגיע למשא ומתן ישיר

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס אמר אמש, כי יאסר ערפאת איננו שותף אמיתי לפתרון מדיני וכי הוא מוכן רק ל"פעולה מדינית מדומה" ולא להסכם.

פרס אמר, כי הגיע למסקנה שההנהגה הפלשתינית הקיצונית היא המכשול הגדול ביותר לשלום מאז ימי המופתי. לדעתו, הפעולה המדינית בו חפצה הנהגה זו היא "פעולה מדומה".

לדבריו, גם חוסיין יודע שאש"ף רוצה בפרובוקציה בינינו לבין ירדן, אך אנו לא נשחק לידיו של ערפאת".

באשר לתביעת ירדן לחסות בינ"לאומית למו"מ, אמר פרס — שדיבר בכנס המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה — מי שלא רוצה שלום והסדר עם ירדן יגיד "לא" לפורום בין־לאומי ומי שרוצה שלום והסדר — יגיד "כן".

רה"מ שמעון פרס בכנס המשמרת הצעירה בתל־אביב. צילום: יעקב מזל טוב

מסמך בגין

לדברי פרס, איש אינו מציע מו"מ בין־לאומי במקום שיחות ישירות. החסות הבין־לאומית, לדבריו, אינה הכתבת תנאים. "יש לי מסמך של בגין", אמר פרס. "המאשר ללכת לפורום בין־לאומי עם הרוסים והאמריקנים, גם מבלי שברית־המ תחדש את יחסיה עמנו".

פרס אמר, כי "באופן חד־משמעי והברור ביותר: אם חוסיין ירצה להגיע למו"מ ישיר ואם לשם כך יהיה צורך בליווי בין־לאומי הממשלה הזאת תסכים לליווי בין־לאומי".

לראשונה בתולדות צבא ירדן

תרגיל התקפי של יחידות שריון לחציית מכשול מים

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזרח התיכון

בה בזמן שהמלך חוסיין נוקט לעסוק בדרכים לפתרון מדיני לאזור, ביצע לאחרונה הצבא הירדני, לראשונה בתולדותיו, תרגיל התקפי רחב־ממדים, אשר כלל חציית מכשול מים על־ידי יחידות שריון, בנתונות תקיפה ראשון מסוגו בצבא ירדן.

במהלך התרגיל צלחו יחידות שריון מכשול מים וכבשו שטח אויב. עד בה מתווי התרגילים של הצבא הירדני, שהינו דפנסיבי באופיו, התבסס על בלימת כוחות האויב הפולשים לירדן, ולא כללו תרגילים לכיבוש שטח אויב. השילוב של תרגיל שריון התקפי וחציית מכשול מים, אינו מותיר הרבה ספקות, באשר לזהות האויב עליו התאמנו השריונאים הירדנים.

ביחידות השריון הירדני מצויים טנקים משוכללים מדגם צ'יפטיין הבריטי ופאטון משופר מתוצרת ארה"ב. בירדן זכו הטנקים לכינויים הערביים "טארק" ו"חאלד".

יורש העצר הירדני ביקר בשבוע שעבר בדיוויזית השריון הממוכנת מספר 3, אשר סיימה את אימוניה, סקר משמר כבוד ועמד על גם את רמתה הגבוהה של השריוניה.

כתבנו לענייני המזרח התיכון מציין, כי אם התרגיל האחרון שביצעו יחידות השריון הירדני מבשר שינוי בקונספציה של תורת הלחימה הירדנית, הרי שיש בכך סימן מבשר רעות, מאחר שברור כי האויב הוא מדינת ישראל. בהקשר זה יש להזכיר, כי בד בבד עם מאמציו המדיניים של חוסיין, שב ומדגיש המלך, כי המאמץ המדיני הנוכחי הוא הנסיון האחרון להשגת שלום ואם ייכשל, יוחרץ גורלו של האזור למלחמה עקובה מדם.

הצבא הירדני התעצם מאוד בשנים האחרונות, ולמרות שאינו גדול, רמת יחידותיו גבוהה.

בנאומו בשבת שעברה, בחר המלך חוסיין להתייחס בראשית דבריו לצבא, אשר לו חלק דברי שבח, והדגיש, כי ירדן תעשה כל מאמץ כדי לרכוש עבור הצבא את הנשק הטוב ביותר שניתן.

כדור השלום חזר לירושלים

הצהרותיו האחרונות של חוסיין מלך ירדן אינן מותירות עוד ספק בדבר רצונו העז לקדם את תהליך השלום, ולקרב ככל האפשר את מועד המשא־ומתן הישיר עם ישראל. בהופעתו אתמול בטלוויזיה הצרפתית, ובראיון שפורסם ב"ניו־יורק טיימס" סילק חוסיין כמה אבני נגף משמעותיות ביותר בדרך לפתיחת שיחות השלום.

חוסיין לא הסתפק ב"הצהרת קאהיר" של ערפאת. כל ההסתייגויות שהושמעו אצלנו ביחס להצהרה זו הפכו לדרישות חד־משמעיות מצד חוסיין כלפי ערפאת. הוא דורש ממנהיג אש"ף לגנות כל מעשה אלימות בישראל ומחוצה לה. פירושו של דבר, כי חוסיין אינו מסתפק בנוסח החמקמק של ערפאת, המגנה מעשי טירור נגד חפים מפשע מחוץ לישראל, אך משאיר אופציה להמשך פעולות חבלה בישראל ובגדה באמתלה של מאבק נגד הכיבוש. אליבא דחוסיין ערפאת וארגונו חייבים לחדול לחלוטין ממעשי הטירור. מלך ירדן דורש מערפאת גם להודיע בפומבי על ההכרה בהחלטות האו"ם 242 ו־338, שפירושן הכרה בקיומה של מדינת־ישראל. חוסיין מודע לחוסר האמינות של אש"ף, ועל כן הוא דורש מערפאת "יתר אחדות" כדי שנציגיו ידברו בקול אחד. אכן חוסיין מציג תנאי מפורש לערפאת – או שתמלאו אחרי כל הדרישות הללו, או שתימצאו מחוץ לכל התהליך המדיני. הדברים לא נאמרו אומנם בצורת אולטימאטום כזה. אלא כהסבר של חוסיין, כי מילוי הדרישות הללו נחוץ כדי לכנס מייד ועידה בין־לאומית לפתיחת המשא־ומתן עם ישראל. אך מדברים אלה משתמע, כי אם אש"ף לא יישמע לתנאיו של חוסיין ויימצא מחוץ למגרש, שכן חוסיין אינו מסתיר יותר את נחישותו להחיש את מועד השיחות.

יתירה מזו, מלך ירדן אף בירך את ראש ממשלת ישראל שמעון פרס על יוזמת השלום שלו. אנשי הליכוד המנסים לבטל את יוזמתו של חוסיין טענו לפני ימים מספר, כי פרס קיבל "סטירת לחי" מחוסיין, שהתעלם מנאום ראש ממשלת ישראל בכנסת ובעצרת האו"ם. ובכן אין שום "סטירת לחי". אלא להיפך, ישנה הכרה גלויה של חוסיין, במה יאחזו כעת סרבני השלום מן המחנה הישראלי שהרי חוסיין השלים בהצהרותיו האחרונות את כל אשר נדרש ממנו בישראל. הוא נהג כאילו התחשב בקולות הביקורת בישראל, וביקש ללכת לקראת ממשלת ישראל, ובמיוחד לקראת ראש הממשלה, שעמו, כך הוא מאמין, יוכל להידבר.

כדור השלום הועבר, איפוא, למגרש הירושלמי. ראש הממשלה וכל אלה התולים תקוות בסיכויי ההסדר "יכולים" וחייבים להשיב עתה בנכונות גלויה לפתיחת המשא־ומתן, תוך שהם מגיעים עם חוסיין להידברות גם בנושא הוועידה הבין־לאומית או "החסות" והליווי הבין־לאומי. זוהי שעת כושר בלתי רגילה לפתוח את המשא־ומתן. אפילו הליכוד יצטרך עתה להתאמץ מאוד כדי למצוא תירוצים לסיכולה. אם יישמע שוב ה"וטו" של הליכוד, חובה להסיק מסקנות מרחיקות־לכת, אפילו עד כדי פירוק הממשלה.

הפיכת חצר בהרצליה — הודחה הנהלת הקואליציה

ראש העיר אלי לנדאו נשאר במיעוט בהנהלה החדשה שבה רוב למערך

מאת יהושע מרקוס, כתב "על המשמר"

מהפך קואליציוני היה אמש בישיבת מועצת עיריית הרצליה, שבעקבותיו נבחרה הנהלה חדשה לעירייה.

המהפך נוצר לאחר ש־2 חברי סיעת הליכוד, המשתייכים לתנועת ה"חרות", החליטו לתת יד ל־6 חברי המערך, שהיו עד כה באופוזיציה. לקואליציה החדשה הצטרף גם הנציג הדתי מסיעת "דגל".

בישיבת המועצה של העירייה, שהתנהלה בהשתתפותו של הממונה על המחוז יהושע כהנא, נבחרה הנהלה חדשה בת 11 חברים. ההנהלה מורכבת מ־5 חברי סיעת המערך, 2 חברי "חרות" ונציג "דגל" כנציגי הקואליציה. כן נשארו בהנהלה ראש העיר אלי לנדאו (הליכוד) ושני סגני ראש העיר אריה אוריאלי (הליכוד) וציונה פסל, שהשתייכו להנהלה הקודמת. מספר חברי ההנהלה הוגדל מ־8 ל־11.

לעומת זאת הודחו מההנהלה 5 חברי ההנהלה הקודמת: 3 מסיעת "הליכוד", 1 ממפד"ל ו־1 מסיעת "יחד". נציגי הסיעות שהודחו הודיעו, כי הם לא משתתפים בהצבעה.

"בוגדים"

ההצעה לבחירת הנהלה חדשה התנהלה תוך ויכוחים סוערים בין נציגי המערך והליכוד. חברי סיעת "הליכוד" השמיעו גם את הקריאה "בוגדים" לעבר עמי ניסנוב ואשר שולמן, שני חברי "חרות", אשר פרשו מהקואליציה הקודמת וגרמו למהפך.

ראש העיר, אלי לנדאו, שנבחר בשעתו בבחירות אישיות ע"י תושבי העיר, ביקש הפסקה כדי להתייעץ עם היועצת המשפטית של העירייה, וכשהתברר לו שההצעה לבחירת הנהלה חדשה היא חוקית, הביא לאישור את ההצעה, אשר נתמכה ע"י 9 חברי הקואליציה החדשה. עם זאת הודיע, כי סיעת "הליכוד" אינה משתתפת בהצבעה.

כתום הדיון נפתחה ישיבה מן המנין שדנה על תקציב העירייה.

"תוך 20 יום עליך לפנות הדירה מכל אדם וחפץ"

נאמר בצו פינוי לחיה חדד, שלבעלה הותר לשאת אשה שנייה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

חיה חדד מקריית־גת, שלבעלה עמוס חדד הותר לשאת אשה שנייה על פניה, קיבלה אתמול צו מטעם ההוצאה לפועל לפנות את הדירה בה התגוררה 25 שנה, ואשר אותה מכר בעלה ללא ידיעתה.

ב־1978 קיבל עמוס חדד — עיתונאי ב"הארץ" הנמצא כעת בחופשה ללא תשלום מעיתונו ובשליחות בניו־יורק מטעם משרד העבודה והרווחה — היתר מבית־הדין הרבני הגדול לשאת אשה שנייה. בית־הדין גם פטר אותו מכל התחייבות כספית כלפי האשה.

מיד עם קבלת ההיתר מכר עמוס חדד את הדירה בה גידלו השניים את שש ילדיהם. מזה שבע שנים מנהלת האשה מאבקים משפטיים בחלקה בדירה, אולם בשבוע שעבר קבע בית־המשפט העליון כי הדירה שייכת לאדם שרכש אותה מעמוס חדד.

חיה חדד

אתמול קיבלה חיה חדד, פועלת במפעל "המשקם", צו שלשונו: "הינך מוזהרת בזה כי תוך 20 יום מקבלת אזהרה זו עליך למסור את הדירה ברחוב הזית 6 בקריית־גת פנויה מכל אדם וחפץ".

מזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי, פנתה אתמול למנכ"ל משרד־העבודה־והרווחה, צבי צילקר, בבקשה לבדוק את האפשרויות העומדות בפני משרדו, המעסיק את חדד כשליח מטעמו, לשכנעו לדאוג לאשתו לדיור ולעזרה כספית לאחר שנותרה ללא קורת גג ובמצב כלכלי ירוד. צבי צילקר הביע נכונות לסייע, וביקש מלובלסקי להעביר את העניין לטיפולו של היועץ המשפטי של משרד־העבודה־והרווחה, עו"ד יצחק ברק.

במכתב לעו"ד ברק אומרת לובלסקי, כי נעמת, באמצעות לשכותיה המשפטיות, מטפלת בכל הדרכים המשפטיות כדי לסייע לחיה חדד למצות את זכויותיה המגיעות לה על־פי חוק. עם זאת, אומרת לובלסקי, יש למצוא פתרון דחוף לבעייתה, עד שיכריע בית־המשפט בענייה.

פליאה בכנסת על כינוס חבר הנאמנים של הסוכנות בניו־יורק

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

"לפי דעתי צריכה הכנסת לקרוא לחבר הנאמנים של הסוכנות היהודית לקיים את ישיבתו הקרובה בארץ במקום בניו־יורק, בישיבה זו צריכים להשתתף נציגי הציבור במדינת ישראל, והיא צריכה לדון בשאלת האמיתיות של הזיקה והשותפות בין יהודי הגולה ומדינת ישראל".

דברים אלו אמר אתמול שר־הקליטה, יעקב צור, בהשיבו לשש הצעות לסדר היום בנושא העתקת המושב הקרוב של חבר הנאמנים לניו־יורק. הכנסת החליטה לקיים דיון במליאה בנושא זה.

מורלה בר־און (ר"צ), בעבר ראש הנוער והחלוץ, טען, כי הסוכנות היא מנגנון הסובל מפוליטיזציה מופרזת ומיותרת. הוא ציין, כי 20 בכירי הסוכנות שיסעו לניו־יורק מקבלים משכורות של שרים, לדעתו, הם משמשים כחיץ בין יהדות ישראל והתפוצות, ולא גשר כפי שכולם מצפים מהם.

יו"ר ועדת העלייה והקליטה, מרים גלזר־תעסה (ליכוד־חרות) תמהה מדוע רק רבע מהעם היהודי חי היום בישראל, היא קראה לסוכנות היהודית לעשות בדק בית יסודי לנוכח השפל בעליה ובחינוך היהודי בגולה ולמול העליה המדאיגה בנישואי התערובת בחו"ל.

מזכ"ל המפד"ל, זבולון המר, טען, כי בשנים האחרונות הולכים וגוברים הקולות בגולה, בעיקר בארה"ב, שלא לראות בישראל את מרכזו של העם היהודי. לדעתו, הוויכוח העתיק על בבל וירושלים מתחדש בשנים האחרונות, אלא שעכשיו מדברים על ניו־יורק וירושלים.

מחלת השיגרה

חיים דרוקמן (מורשה) טען, כי קיום המושב בארה"ב פוגע במאבקנו על א"י, הוא תקף את יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות, על שהתנגד בפומבי להשקעות כספים מעבר לקו הירוק. אליעזר ולדמן (התחיה) התלונן כי משרד החינוך אינו מעמיד במרכז תוכניות הלימודים שלו את החינוך לציונות.

עדנה סולודר (מערך) הביעה פליאה על יציאתם של כ־40 נציגים מישראל לכנס בארה"ב בתקופה כה קשה מבחינה כלכלית.

600 מיליון שקל — מענק מיוחד למועצת אום־אל־פחם

מאת כתב "על המשמר" במיגזר הערבי

משרד־הפנים העביר אתמול 600 מיליון שקל במענק מיוחד למועצת אום־אל־פחם, כדי לסייע בידה להתגבר על המשבר הכספי החמור שפוקד אותה מזה זמן רב.

ההודעה על העברת הכספים הובאה לידיעת ראש המועצה האשם מחמיד מלשכתו של השר עזר וייצמן.

בשיחה עם כתבנו אמר מחמיד, שסכום זה הוא בבחינת כדור אספירין בלבד שאין בכוחו לרפא את חוליה של המועצה הסובלת מגרעון מצטבר של מעלה ממיליארד ו־700 מיליון שקל. מחמיד קרא למשרדי הממשלה השונים להעביר למועצה סכומי כסף ניכרים כדי שתוכל למלא את חובתה כלפי התושבים.

אום־אל־פחם תוכה ביום ב' במעמד של עיר, בטקס החגיגי שיתקיים במקום ישתתף שר־הפנים הרב יצחק פרץ, ומנכ"ל משרדו, חיים קוברסקי. השר פרץ ינהל את הישיבה החגיגית הראשונה של מועצת העיר. אום־אל־פחם תהיה העיר הערבית השלישית בארץ.

השר עזר וייצמן אמור לבקר מחר באום־אל־פחם.

צבן: בגרמניה צוייר משולש בלתי־קדוש להכחשת השואה

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

"על אדמת גרמניה צוייר לאחרונה משולש בלתי קדוש של הכחשת השואה בדרכים מתוחכמות. הקודקוד האחד — מרשת ביטבורג הזכורה לשימצה, בקודקוד השני בון, זוועת טירופו של החוק להכחשת השואה שקיבל הבונדסטאג, ביוזמתו של הקנצלר קוהל, ועתה נתוסף הקודקוד השלישי — הצגת האשפה, "העיר והמוות" של פאסבינדר בפרנקפורט".

דברים אלו אמר אתמול יאיר צבן (מפ"ם), בעת שהכנסת דנה בשש הצעות לסדר היום בנושא הצגתו של פאסבינדר.

שולמית אלוני (ר"צ) טענה, כי "ריח הצחנה העולה מן האשפה בעיר פרנקפורט מגיע עד אלינו. אנחנו עדים לדמונים, שחשבנו שמתו זה מכבר, עולים באוב, מקוללים וחורצים לנו לשון. צחוקם מגיע עד לכאן". אלוני קראה לכנסת למחות נגד גרמניה ונגד היהודים שעדיין יושבים שם.

חשבון בלתי־גמור

שבח וייס (מערך) העיר כי העיסוק שלנו בגרמניה הוא בבחינת חשבון בלתי גמור. יצחק ארצי (מערך־ל"ע) העיר, כי "מתברר שהצגת תיאטרון גרועה שנכתבה ע"י איש־קולנוע מוכשר, יש בה כדי לגרום נזק בל ישוער ולבטל את אשר הושג תוך עמל רב". מתי פלד (הרשימה המתקדמת) העיר, כי הנושא לא היה צריך לעלות לדיון בכנסת. אליעזר וולדמן (התחיה), ניצל את הדיון כדי לתקוף את המחזאים חנוך לוין, יהושע סובול ויצחק לאור. דוד מגן (ליכוד־חרות) ציין, כי דחה את כל ההזמנות לבקר במערב־גרמניה.

סגן שר־החוץ, רוני מילוא, שסיכם את הדיון, אמר, כי "על ממשלת גרמניה ועל השלטונות המקומיים בפרנקפורט מוטלת החובה למנוע את הבמה הזאת של אנטישמיות ולמנוע את המשך העלאתו של המחזה".

לפי הצעת מילוא החליטה הכנסת לקבל בסיכום הישיבה את דבריו ודברי כל הנואמים האחרים, להוציא את פלד.

מחנכי כיתות ו'

יום העיון בנושא – המזרח התיכון

נדחה

ל־19.11.85

מדור כיתות יסוד
הקיבוץ הארצי

שופט: לקחו בת 14 והכניסוה להריון כדי שיוכלו להשיאה

היתר־נישואין לקטינה ניתן אתמול על־ידי בית־המשפט המחוזי בתל־אביב בלית־ברירה, מאחר שהנערה הרתה לחתנה המיועד.

בעת מתן ההחלטה אמר השופט המחוזי חיים פורת: נראה לי, שבמקרה הנוכחי נעשתה עקיפה גסה ובולטת של חוק גיל הנישואין. לקחו נערה בת 14, הכניסוה להריון וכאשר הרתה – חגגו שתי המשפחות והחליטו שהיא צריכה להינשא לגבר המבוגר ממנה ב־7 שנים.

לפני השופט פורת התבררה בקשתם של צעירה בת 15 וצעיר בן 22 מבת־ים. הצעיר צוין שהוא לאחר שירות סדיר בצה"ל ועובד במפעל יהלומים. הצעירה למדה בתיכון עד כיתה ט' והפסיקה את לימודיה באורח זמני עקב הריונה. בני הזוג ציינו כי הם מאורשים. הצעירה בתחילת החודש התשיעי והם מבקשים היתר נישואין.

בהחלטתו ציין השופט, כי עורכי תסקיר־סעד קבעו שהם רואים בחיוב את הנישואין, שכן מדובר במשפחות של אנשים עמלים ועובדים. ולפיכך הם ממליצים ליתן את היתר־הנישואין.

השופט: אינני רואה עין בעין עם המלצה זו והוא קובע, כי לא ייתכן שלילדה בת 14 יהיו שיפוט די הצורך לבחור לעצמה בעל ולהתקשר בחיי נישואין, שאמורים להמשך כל החיים. "ילדה־נערה זו איבדה למעשה את כל תקופת נערותה, ומילדה הפכה ישר להיות לאשה. כאשר הכל תכתיבו לה את מהלך חייה. דווקא מקרים כאלה ביקש המחוקק למנוע ודווקא מנהגי עדות שכאלה בוקש לשרש".

אולם השופט מוסיף, כי בנסיבות הנוכחיות לא יהיה זה סביר שלא לתת את ההיתר. (עתי"ם)

להקת המחול "בית הגפן" פורקה בשל חוסר תקציב

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר" בחיפה

להקת המחול היהודית־ערבית של בית הגפן בחיפה פורקה השבוע לאחר עשר שנות קיומה, בשל מצוקה תקציבית אליה נקלע המרכז.

לכתבנו נודע, כי בתקציב מרכז בית הגפן נוצר גרעון של כמאה מיליון שקל. כתוצאה מהמצוקה הכספית נאלצה הלהקה לדחות הזמנות שקיבלה מאירגון בני ברית לערוך סיבוב הופעות בארה"ב שתוכנן לאביב.

מנהל בית הגפן, צבי ישראלי, אמר אתמול, כי הלהקה זכתה בעבר בפרסים שונים ושימשה "שגריר של רצון טוב" שהראתה לעולם ממד נוסף של יחסי יהודים־ערבים. "הלהקה היוותה סמל לדו־קיום בשלום שהפריך את הדעה כי יהודים וערבים מעוניינים רק להרוג אלה את אלה", אמר ישראלי.

ישראלי הזהיר, כי אם לא יוזרמו למרכז כספים בעתיד הקרוב עלול להיסגר גם תיאטרון הבובות של המרכז, המציג בפני ילדים בערבית ובעברית.

אוניברסיטת חיפה פתחה 3 שלוחות במיגזר הערבי

מאת כתב "על המשמר" במגזר הערבי

היחידה ללימודי חוץ של אוניברסיטת חיפה פתחה השבוע שלוש שלוחות ללימודי מינהל וניהול עסקים בישובים ערביים. היחידות נפתחו בנצרת, בשפרעם ובערערה ובהן לומדים 120 תלמידים.

תוכנית הלימודים היא דו־שנתית וכוללת 560 שעות לימוד המתחלקות לארבעה סמסטרים. הלימודים יתנהלו ברובם בשפה העברית ובחלקם בשפה הערבית. בסיום הלימודים יוענקו לבוגרים תעודות אקדמאיות מטעם אוניברסיטת חיפה.

ד"ר רימון גוברן, רכז שלוחת נצרת ומי שעומד מאחורי פתיחת שלוש השלוחות, מסר, כי מטרת התוכנית היא להקנות ידע כללי בניהול ולהעניק כלים ספציפיים לאלה המתעתדים לנהל עסקים פרטיים וציבוריים.

עובדי עיריית ירושלים שבתו בגלל עיכוב שכרם

מאת כתב "על המשמר" בירושלים

עובדי עיריית ירושלים השביתו אתמול את השירותים העירוניים למשך שלוש שעות, כאות מחאה על אי־תשלום מלוא שכרם. העובדים קיבלו אתמול רק מחצית ממשכורתם והם מצפים כי הבוקר תשולם להם המחצית השנייה.

דובר עיריית ירושלים הסביר, כי העיכובים בתשלום המשכורת במועד נובעים מאיחורים בהעברת כספים ממשרדי הממשלה.

הוועד למען השוטר קורא להעלאת שכר השוטרים

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

הוועד למען השוטר בירושלים קורא לממשלת ישראל, לשר־האוצר ולשר־המשטרה לפעול נמרצות לשיפור תנאי שכרם של השוטרים.

הוועד למען השוטר בירושלים חרד לתופעה שנפוצה לאחרונה, כאשר עשרות שוטרים פונים לביטוח הלאומי לקבלת השלמת הכנסה ורבים אחרים מבקשים אישור לעבודה נוספת מחוץ למשטרה על מנת להשלים את משכורתם.

בבדיקה שערך הוועד למען השוטר התברר, כי עשרות שוטרים נמצאים במשיכת יתר גבוהה בבנקים ורבים אחרים אינם עומדים בתשלומי משכנתאות.

נקניק מעושן ו"מעשן"

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

תשלובת נקניק נהריה־זגלובק ומנהלה דוד שלמון, הואשמו בבית־משפט השלום בכפר־סבא על־פי הודאתם בייצור נקניק שהכיל שיגרוניה ושומן מאושלין במוד השרון.

מנהל החברה טען בבית המשפט, כי המקרה הוא חד־פעמי והשופט קנס את המנהל ואת החברה ב־500,000 שקל כל אחד וזאת, לדברי השופט, בהתחשב בכך שזוהי ההרשעה הראשונה נגד החברה.

מצרים תפתח במערכה מדינית להכשיר את אש"ף כפרטנר

קהיר. — מצרים, המעודדת מהצהרתו הפומבית של יאסר ערפאת כי הוא מוותר על פעולות טירור מחוץ לאדמות הכבושות בידי ישראל — עומדת לפתוח בצעדים דיפלומטיים כדי לצבור תמיכה לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית למזה"ת.

השבועון המצרי הנפוץ „אחבר אל־יום" מוסר, כי צעדיה של קהיר יכללו מגעים עם ארה"ב, עם מדינות מערב־אירופה ועם בריה"מ.

השבועון מציין, כי מגעיה המחודשים של קהיר יתבססו על העובדה, כי בעקבות הצהרתו של ערפאת, הכשיר אש"ף את עצמו להשתתפות בוועידת השלום הבינלאומית המוצעת.

אש"ף כבר־שיח

יועצו המדיני של הנשיא מובארק, עוסאמה אל־באז, אמר לסופר „אחבר אל יום", כי מצרים מצפה עתה לכך כי ארה"ב ו„יסודות מתונים בישראל" יקבלו עתה את אש"ף כבר־שיח לשיחות שלום.

חבש מגנה „הצהרת קהיר"

ארגון „החזית העממית לשחרור פלשתין — שבראשותו של ג'ורג' חבש, גינה את „הצהרת קהיר" של ערפאת.

בגילוי דעת שהופץ ביום ו' בדמשק, טוען הארגון, כי אש"ף „נכנע לתכתיבים של ארה"ב ושל ישראל ומוותר על המאבק המזויין לשחרור".

בגילוי הדעת הודגש כי „אין לערוך השוואה בין מאבקו המזויין של העם הפלשתיני ובין הטרור שאותו אנו מגנים בכל צורותיו". (ע"ד)

ארה"ב הגיבה בזהירות והסתייגות על „הצהרת קהיר" של ערפאת.

ארה"ב מסויגת

דובר הסטייט דיפרטמנט אמר, כי עדיין יש לבדוק אם הצהרה זו תביא לחיסול האלימות במזרח התיכון, והעניין יצטרך להיבדק באורח ממשי בשטח.

הדובר ברנרד קאלב נמנע מלהגיב בחיוב על הצהרתו של ערפאת, ואף לא היה מוכן לומר אם ואשינגטון סבורה כי דבריו של ערפאת יסייעו בקידום המו"מ לשלום עם ישראל.

יחד עם זאת הרעיף הדובר שבחים על חוסיין מלך ירדן ועל נשיא מצרים חוסני מובארק, אשר לחצו על ערפאת לצאת בהצהרה זו.

מובארק: רק ביו"ש ובעזה

הצהרתו של ערפאת, כי הוא מגביל מעתה ואילך את התקפות הגרילה רק לאזורים הכבושים בידי ישראל, פירושה הגדה המערבית ורצועת עזה לבדן — אמר אמש נשיא מצרים, חוסני מובארק.

בשיחה עם עתונאים בקהיר, אמר מובארק: „אנו מקווים שלא יתבצעו שום מעשי טירור, וכי תהליך השלום יתקדם הלאה". (ע"ד)

האמריקנים מורידים פרופיל הציפיות מפסגת ג'נבה

מאת זאב בליצר,
כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — פקידי הממשל האמריקני מורידים את פרופיל הציפיות מתוצאות שיחות הפסגה בג'נבה בין רייגן וגורבצ'וב, כדי להבטיח את הקרקע להתלהבות מכל מה שיושג, ולו גם הישג צנוע.

הציפיות מהסעיף המזרח תיכוני מתחילות בחידוש היחסים בין ברה"מ וישראל, עד הודעה על הגדלת מספר האשרות ליהודים המבקשים לעלות.

אולם גם כאן שום דבר אינו ברור מראש, ואיסטרטגית יחסי הציבור דומה לזו שביתר הסעיפים, כלומר: כל מה שיושג יהיה בבחינת הישג חשוב.

רייגן עצמו הדגיש בשבת בשידור לעם הסובייטי, כי ארה"ב אינה מהווה איום על בריה"מ, והביע תקווה, כי פגישת הפיסגה תיפתח את הדרך לפגישות נוספות בין מנהיגי ארה"ב ובריה"מ.

הנשיא רייגן אמר דברים אלה בשידור חי מיוחד, שנמשך עשר דקות, והועבר בתחנות „קול אמריקה". הדברים שודרו באנגלית, ותורגמו באורח סימולטני לרוסית.

„ידוע לי, כי בעיתונים נכתב הרבה על כוונותיה העוינות של ארה"ב כלפיכם. הנני דוחה סילופים אלה. האמריקנים הם עם אוהב שלום — אין אנו מאיימים על ארצכם, ולא נאיים עליה לעולם", אמר הנשיא.

בהמשך דבריו אמר רייגן: „הנני פונה אליכם אישית כבעל לאשה, כאב וכסב, כשותף לתקוותיכם העמוקות ביותר — התקוות שכל ילדינו יוכלו לחיות ולשגשג בעולם של שלום".

לאחר השידור מסרו פקידי השגרירות האמריקנית במוסקווה, כי הוא נקלט בבהירות בכמה מאזוריה של מוסקווה, אך לקה בהפרעות ברובעים אחרים.

(שעה, ע"צ וע"ד)

אלוף העולם החדש בשחמט גרי קספארוב בעת משחק הנצחון האחרון על קרפוב. (תצלום: אי.פי.)

קספארוב אלוף העולם

מוסקווה. – גארי קאספארוב, הוכתר אמש לאלוף השחמט העולמי הצעיר ביותר אי־פעם, לאחר שהדיח את אלוף העולם הקודם אנאטולי קארפוב. נכנע לו לאחר המהלך ה־43 של משחק ההכרעה ביניהם.

יהודי־ארמני

קארפוב נכנע, כאשר נלכד במלכודת־מתוחכמת שהוטמנה לו על־ידי קספארוב, בן ה־22.

בסיומה של ההתמודדות, שאורכה נקבע מראש ל־24 משחקים, רשם קספארוב לזכותו 13 נקודות, לעומת 11 הנקודות של קארפוב.

לנוכח נצחונו הדרמטי של קספארוב, פרץ הקהל באולם צ'ייקובסקי במוסקווה בתשואות ממושכות, בהשמיעו קריאות קצובות „גארי, גארי".

המנצח הצעיר שילב את כפות־ידיו מעל לראשו לסימן נצחון, בשעה שקארפוב המנוצח נעלם במהירות מאחורי הבמה.

אמו של קספארוב, קלרה, שעקבה מקרוב אחרי המאבק הממושך שהחל לפני 14 חודשים, הטילה לעבר בנה זר פרחים.

קספארוב, שהחל לשחק שחמט בגיל צעיר, זכה בתואר הנכסף „רב־אמן" כבר בגיל שבע־עשרה. הוא המשיך לטפס במהירות בסולם ההישגים כשהוא מפנה מדרכו מתחרים־מנוסים כויקטור קורצ'נוי.

קספארוב, נולד בבאקו, בירת הרפובליקה אזרבאיג'אן, לאב יהודי ולאם ארמנית.

לאחר מות אביו, שינתה אמו, קלרה, את שם המשפחה היהודי ויינשטיין לגירסה רוסית של שם משפחתה לפני נישואיה „קאספריאן". בדרך זו קיוותה להסיר מכשולים מדרך התקדמותו של בנה.

גארי קספארוב מיטיב לדבר אנגלית. בשעות הפנאי שלו הוא מצטיין כשחיין, רוכב אופניים ושחקן כדורגל. תחביב נוסף שלו: איסוף בולים. (ע"צ וע"ד)

„על המשמר"
עתון יומי
المرصاد
جريدة يومية

המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121, טל' 6–225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מחיר

ח"כ צ'רלי ביטון

גפילטע־פיש עם חצילים בטחינה

מחקר שנעשה לאחרונה מעלה, כי שיעור הגרושין בנישואין בין־עדתיים נמוך לעומת הגרושין בנישואים כלי־עדתיים. כמי שנשוי לאשה אשכנזיה — מהו לדעתך ההסבר לממצא הזה?

— למרות שמדובר בשני עולמות שונים לגמרי ובפערים שגורמים ללא־מעט חילוקי דיעות, מגלים אחד בשני גם הרבה דברים חדשים. ישנם גם לא מעט מקרים שההורים והחברים רואים בנישואין לאשכנזים סמל סטטוס, עלייה למעמד יותר גבוה, יותר מכובד. אין לי ספק, שמי שמתנגד בדרך כלל לנישואין האלה, הם ההורים האשכנזים ולא המזרחיים.

איך אתם מיישבים את הניגודים בין הגישה הספרדית־אבהית הנפוצה, כך אומרים בעדות המזרח, ובין החשקפה הליברלית אצל האשכנזים?

— לי נראה, שאצל המרוקאים, דווקא האשה היא המחליטה. נותנים לנו לשחק את המשחק של הגבר אבל ברוב הבתים האשה היא שסוגרת את העניינים ומחליטה סופית. אמנם יש בתים שהגבר מכה את אשתו, אבל גם אצל האשכנזים מכים. רק שאצלם עושים את זה בשקט. כך שזה לא מגיע לכלי התקשורת.

איך את מסתדרים עם האוכל?

— אין בעייה. אשה שבאה מבית פולני, אין לה מה להציע למרוקאים. יש להם את המאכל הכי מפואר. שזה עוף־מכובס במים חמים, בעוד שהמטבח המרוקאי עשיר במאכלים ובטעמים. אז יש לאשתי מה ללמוד.

והמוזיקה?

— אני שומע לפעמים שירים במרוקאית, אבל זאת לא המוסיקה של חיי. גם לא אגיד לך שאני שומע מוזיקה קלאסית. אז אנחנו שומעים את הביטלס, ואין בעיות.

ח"כ מרים תעסה גלזר

כשהתחתנו לפני 30 שנה, זה לא היה מקובל. וכאמת ההורים נתנו לנו להבין, די בשקט, שהם לא מתלהבים מהעניין. אני זוכרת שאמי אמרה לי: תגידי, בתי, לא מצאת מישהו מהעדה שלנו? אבל, בסופו של דבר, לא היתה התנגדות, כי שתי המשפחות היו דתיות וקיבלו את זה שהקב"ה מזווג־זיווגים.

והבדלי התרבויות?

— כשהבעל הוא מעדות המזרח והאשה אשכנזיה, כנראה שישנם קשיים. אצלנו הבעל אשכנזי והאשה תימניה, וזה יותר קל.

והמוסיקה? האוכל?

— יש שילוב. אנחנו שומעים הכל. משירים תימניים ועד מוסיקה קלאסית. ובליל שבת אוכלים את הגפילטע־פיש ואת החצילים בטחינה — הכל ביחד.

אתי רונאל

מיטראן תובע ממדריד לכונן יחסים עם ישראל בתוך חודש ימים

מאת כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — נשיא צרפת פראנסואה מיטראן ביקש מעמיתו הספרדי פיליפה גונזלס לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל תוך חודש, לפני צרופה הרשמי של ספרד לשוק המשותף ב־1 לינואר.

השבועון „לה פואן" מציין, כי בקשה זו באה על רקע מסע נגד קבלת ספרד ולסילוק יוון מן השוק הארופי, שבו פתח מנהיג הגוליסטים ז'אק שיראק.

דיון סוער על אישור צרופה של מדריד ייערך החודש לשוק באסיפה הלאומית. צירים מכל הסיעות הודיעו, כי בהופעתם בדיון זה ידגישו, כי לא ייתכן שמדינה החברה בקהילה הארופית לא תקיים יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

מתנגדי צרוף ספרד אמורים לציין עובדה זו כראיה בטיעוניהם, שספרד מדינה מפגרת מדי מכדי להשתייך לאירופה. שיראק כינה את ספרד ויוון „מדינות מפגרות שאין להן מקום באירופה".

ארגונו של חווטמה ימשיך במאבק מזויין

דמשק. — ארגונו של נאיף חוואטמה, „החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין" חזר והדגיש אמש את דבקותו בהמשך המאבק המזויין בתוך ישראל.

עם ברוך וליזה, יאיר, נעמה והילדים
וכל המשפחה

ביתנו באבל כבד על פטירתה של

חגית אבריאל

ההלוויה היום יום א' 10.11.85 בשעה 15.00

בית הזורע

יקירתנו

הינדה שינטל

איננה

ההלוויה תיערך היום, יום ראשון, 10.11.85
בשעה 1.15 בצהריים, בבית־העלמין בכפר סמיר חיפה

המשפחה האבלה

אבל יורד על ביתנו במות חברנו

אשר מרש

הקיבוץ משתתף בצער רחל ובני ביתה

ההלוויה תצא היום, יום א' 10.11.85
בשעה 15.00 מ„בית הבנים" בקיבוץ גת

המשפחה
וקיבוץ גת

שמיניסטים מ„התחיה" רוצים להיפגש עם ראש הממשלה

חברי נוער „התחיה" תלמידי יא' יב', העומדים על סף גיוס לצה"ל פנו ביום ו' במברק לראש הממשלה בו הם מבקשים להיפגש אתו. במברק נאמר בין היתר: „אנו נוער התחיה, תלמידי יא' יב', העומדים על סף גיוסנו לצה"ל. ודאי ידוע לך שאין ולא יהיה קונצנזוס בעם להעברת חבלי מולדת לידי זרים. נבקשך לקבל משלחת מטעמנו ביום א' הקרוב בתום ישיבת הממשלה".

● דליקה פרצה אתמול בבית־חולים במרג־עיון וגרמה נזק קל לכמה מחלקות. כוחות כיבוי אש של צה"ל ושל צד"ל השתתפו בפעולות הכיבוי.

פקידים באוצר מעריכים ששיעור האינפלציה באוקטובר לא יגיע ל־4%

לאחר שהמחירים לצרכן במחצית השנייה של חודש אוקטובר עלו בכ־1.5% ● השכירים יקבלו תוספת יוקר רק אם המדד יעלה ב־4% ● סקר מחירי הדירות עלול להשפיע על גובה המדד

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

המחירים לצרכן עלו ב־מחצית השנייה של חודש אוקטובר בכ־1.5 אחוז — כך עולה מאומדנים על עליות מחירים, שפורסמו ביום שישי ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

פקידי ממשלה אמרו לאחר פירסום האומדנים, כי יש סיכוי סביר ששיעור האינפלציה לחודש שעבר יהיה מתחת לארבעה אחוזים.

הנתונים הסופיים על שיעור ה־אינפלציה לחודש אוקטובר יפורסמו ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ביום שישי. מאחר שהמחירים ב־שבועיים הראשונים של החודש שעבר עלו בכ־2.5 אחוזים עדיין לא ברור אם התחזית של הפקידים הממשלתיים אכן תתממש.

תוספת יוקר

בהתאם להסכמים שנחתמו ב־חודש יולי בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים, יקבלו השכירים תוספת יוקר בשיעור של 80 אחוזים מן ההתייקרות בכל פעם שהאינפלציה המצטברת תעבור את רמת ארבעת האחוזים.

פקידים באוצר אמרו, שאין חשיבות גדולה לעובדה ששיעור האינפלציה יהיה גבוה מ־4 אחוזים בחודש אוקטובר. לדבריהם, גם אם שיעור ההתייקרות בחודש שעבר יהיה מתחת לרמה זו הרי שבסך הכל יידחה תשלום תוספת היוקר בחודש אחד. אבל אז יהיה שיעורו גבוה יותר. שכן הוא ישקף גם את ההתייקרות לחודש נובמבר.

עליות מחירים בהלבשה והנעלה

רוב ההתייקרות שנמדדה ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשבועיים האחרונים של אוקטובר נבעה מעליות עונתיות במחירי ההלבשה וההנעלה.

המחירים של פריטים אלו עלו ב־11.4 אחוזים במחצית השנייה של החודש שעבר, לאחר עליה של 7.9 אחוזים בשבועיים הראשונים של חודש אוקטובר.

מחירי הירקות נעצרו

אומדני הלשכה הראו שהעליות התלולות במחירי הפירות והירקות נעצרו בשבועיים האחרונים של אוקטובר. מחירי הפירות והירקות עלו ב־9 אחוזים בממוצע. יצוין, שהאומדנים של הלשכה מתבססים על מדידות מחירים של 65 אחוזים מסל התצרוכת של המשפחות, ואינם כוללים שירותי דיור קופות־חולים וסעיפי הוצאות אחרים.

סקר מחירי הדיור

אומדני הלשכה הראו שהעליות התלולות במחירי הפירות והירקות נעצרו בשבועיים האחרונים של אוקטובר. מחירי הפירות והירקות עלו ב־1.9 אחוזים בממוצע. יצוין, שהאומדנים של הלשכה מתבססים על מדידות מחירים של 65 אחוזים מסל התצרוכת של המשפחות, ואינם כוללים שירותי דיור קופות־חולים. וסעיפי הוצאות אחרים.

סקר מחירי הדיור

החודש אמורה הלשכה המרכזית לכלול במדד המחירים לצרכן את תוצאות סקר תלת־חודשי של מחירי דיור, אשר יחליף את האומדנים שעליהם התבססה הלשכה בחודשים אוגוסט וספטמבר.

אם תוצאות הסקר יראו שמחירי הדירות היו גבוהים בהרבה מ־האומדנים, הרי שדבר זה יתרום לשיעור אינפלציה גבוה יותר. על פי אומדנים שונים, אם מחירי הדיור יעלו בכ־9 אחוזים בחודש אוקטובר, יתרום הדבר לשיעור אינפלציה גבוה מ־4 אחוזים לחודש שעבר.

הנוסח החדש של האינטרנציונל לא הועמד להצבעה

מאת כתבנו
לענייני ההסתדרות

ועידת ההסתדרות ה־15 הת־פזרה אמנם עם שירת האינטר־נציונל, אך לא אישרה את הנוסח החדש.

הוועדה המתמדת לא הביאה כלל את ההצעה לאישור בגלל התנגדות של צירים רבים ממפ־לגת העבודה, שהצטרפו לאנשי מפ"ם, והיה חשש כי בהצבעה לא תזכה ההצעה לרוב.

על פי תקנון ההסתדרות שי־נוי ההמנון מחייב לקבל את אי־שור מועצת ההסתדרות, או ועי־דתה. הוועדה המרכזת החליטה אמנם לתמוך בשינוי הנוסח אך זה יצטרך לקבל אישור חוקי במועצת ההסתדרות הקרובה, שתעסוק בחברת העובדים.

לפיכך, הנוסח הישן של האינטרנציונל עדיין תקף.

חוג „משוב": לא לשלוח שגריר חדש לדרא"פ

חוג „משוב" במפלגת העבודה קורא לממשלת ישראל שלא לשלוח את שגרירה החדש לדרום אפריקה.

שיגורו של השגריר החדש בימים אלה, לאחר שמדינות העולם החופשי החזירו את שגריריהם, יהיה שגיאה מוסרית ופגיעה פוליטית. (עתים)

מנהיגי עולי אתיופיה יחדשו המאבק ברבנות הראשית

זועמים על ההנחיות החדשות שלא להשיאם ללא קבלת מצוות ● חודשה העתירה לבג"צ

מאת אתי רונאל,
כתבת „על המשמר

עולי אתיופיה עומדים לחדש מאבקם ברבנות הראשית לאור הנחיותיה החדשות, שלא להשיאם ללא קבלת מצוות, טבילה ותפילה, משמע — גיור כדת.

בשבועות האחרונים נישאו ככר כ־20 זוגות אצל כוהני העדה ללא אישור הרבנות. עתה יידרשו משרדי הפנים והקליטה להכיר בנישואיהם כתקפים לצורך קבלת ההטבות הניתנות לעולים. צפוי כי זוגות נוספים יצטרפו אליהם בקרוב.

חילוקי דעות

בסוף השבוע הכינו כמה ממנהיגי העדה, הזועמים על הפרת ההסכם שנחתם עמם, תוכנית מקיפה לחידוש המאבק. אלא שהדיעות בעדה חלוקות בין אלה הרוצים בחידוש השביתה, ובין המעדיפים דרכים משפטיות ואחרות.

עתירה לבג"צ

עורך־דין מיכאל קורדינלי, המייצג את בני העדה, הודיע אתמול, כי חידש את העתירה לבג"ץ נגד הרבנות, עתירה שבוטלה לאחר חתימת ההסכם עם העולים.

ח"כ גרוסמן מבקשת דיון בכנסת על התעללות הרבנות בעולי אתיופיה

מאת מוטי בסוק,
כתב „על המשמר" בכנסת

יו"ר סיעת מפ"ם בכנסת חייקה גרוסמן מבקשת מנשיאות הבית לערוך דיון במליאה, במה שהיא מכנה „ההתעללות המחודשת של הרבנות הראשית בעולי אתיופיה".

בהסבר להצעתה אומרת גרוסמן, כי ההלם הקשה ביותר שעברו יהודי אתיופיה, לא היה ביציאתם מארץ זו ובעליתם ארצה, אלא האיום של הרבנים שלא להכיר ביהדותם.

היא מציינת כי איום זה הוסר לפני מספר שבועות לאחר שנחתם ההסכם עם הרבנות הראשית.

לדבריה, מאיימים כעת הרבנים לבטל הסכם זה.

גרוסמן טוענת כי באקט כזה יש משום התעללות ביהודי אתיופיה. לדעתה לא יכולה הכנסת, כמצב הזה להחריש.

מתנגדים לכינוס חבר הנאמנים של הסוכנות בארה"ב

לשכת ותיקי תנועת העבודה הציונית העולמית הביעה מחאה חריפה נגד החלטת הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית לשגר 40 חברים מישראל (חברי הנהלה ואחרים) לישיבת חבר הנאמנים, שתתקיים בפברואר בניו־יורק.

מעבר לבזבוז העצום ולחוסר הרגישות הצבורית בימים של משבר כלכלי, תביא ההחלטה לתגמכת קרנה של התנועה הציונית, טוענת לשכת ותיקי התנועה ותובעת ממוסדות הציוניים לבחון בטול ההחלטה.

בדיון שנושאו, היה המשבר בתנועה הציונית, השתתפו י. קורן, י. אלמוגי, מ. כרעם, ש. דרדר, י. גוטהלף ואחרים.

● שר־המשפטים, מר משה נסים, החליט להעלות את סמכות בית משפט השלום בתביעות אזרחות מ־10,000,000 מיליון לשקל כשי־עור מירבי, לכדי 40,000,000 שקל כשיעור מירבי. ואת סמכות בית המשפט לתביעות קטנות משיעור מירבי של 800,000 שקל, לכדי 2,000,000 שקל.

ערפאת

(המשך מעמוד ראשון)

מקורות מדיניים בישראל מסרו לכתבנו, כי תהליך ההידברות עם ירדן מצוי בשלב ביניים, והצעד הבא של המלך חוסיין, כמתבקש מתהליך ההידברות עם ישראל, יהיה רק כעבור חודש ימים לאחר שערפאת יבהיר את עמדתו לחוסיין, או יצטרך חוסיין להחליט באיזו דרך לפסוע.

השגריר האמריקני המיוחד קלוואריו, לשיחות בין ירדן וישראל מכר פועל באזורנו, והחל במסעותיו בבירות השונות במזה"ת. חוגים מדיניים ציינו, כי השגריר שב מביקורו האחרון ברבת־עמון ללא בשורות יוצאות דופן.

להערכת השגריר הנודד, נוכח העמדות שמציגים היום שני הצדדים, הסיכוי להידברות בשלב הנוכחי הוא פחות מ־50 אחוז.

על אש"ף להכיר בישראל

(המשך מעמוד ראשון)

המסקנה בשיחות מיטראן־חוסיין היתה: „אש"ף כלית־ברירה".

פירוש הדבר הוא, כי צרפת אינה נוטשת את אש"ם, כפי שהשתמע אחרי ביקור פרס, אך היחס הצרפתי לאש"ם יהיה יותר תובעני, להכיר בישראל.

אין אמונה באש"ף

משלחת של „חזית השחרור" של נאיף חוואטמה התרפקה כאן על דלתות נעולות. איש בממשלה לא קיבל אותה. בקיי, דורסיי אפילו לא ענו על בקשתם להתקבל. אשתקד זכתה אותה משלחת לקבלת פנים חמה. עתה רק המפלגה הסוציאליסטית הסכימה לפגוש אותם.

עם זאת, יועץ בכיר באש"ם האני אל חאסן, נועד אתמול בקיי דורסיי עם מנכ"ל משרד החוץ בוירה. אבל אין עוד אמונה באש"ף.

בבוא העת

בראיון ל„ניו־יורק טיימס" בפאריז קבע חוסיין, כי „בבוא העת" יהיה על אש"ף להרחיק־לכת עוד יותר, על מנת שאפשר יהיה לפתוח בשיחות ירדניות־פלשתיניות עם ישראל.

בין היתר אמר חוסיין, כי על אש"ף ללכד את שורותיו ולהשמיע את דבריו בקול אחד. הוא הדגיש, כי „בזמן מתאים" יהיה על אש"ף להצהיר על הכרתו בהחלטות האו"ם 242 ו־338. ואף להכיר במפורש בזכות קיומה של מדינת ישראל, כן יידרש אש"ף להצהיר על נכונותו לדון בשלום עם ישראל במסגרת של ועידה בינלאומית, ולוותר על כל מעשי־אלימות, בתוך גבולות ישראל ומחוצה להם.

כאשר שאל המראיין, מהו, לדעת חוסיין, „זמן מתאים" לצעד מעין זה, השיב המלך: „כאשר נראה שהצד שמנגד הגיע לנקודה אשר בה יהיה מוכן להשתתף בוועידת שלום בינלאומית. כאשר יהיה הסכם עקרוני — מצד ישראל ומצד ארה"ב להתקדם לקראת ועידה כזו תוך מסגרת־זמן ברורה".

על פעולות הטרור בשטחים אמר חוסיין, כי הן אינן מנוהלות מירדן, „למה שקורה בשטחים הכבושים אין גורם חיצוני. רוב הפעולות ספונטניות. זו תוצאה של 18 שנות כיבוש. זו תסמונת נורמאלית".

חוסיין שבח את פרס כ„מי שחותר להשכין שלום בדיוק ובאמונה".

ציטוט חם

השר יעקובי: יש למנוע תהליך סחרור שמוביל למיתון ואבטלה

„המדינה והחברה לא יוכלו לסבול אבטלה כבדה והתמוטטות של מפעלים חיוניים", אמר שר הכלכלה והתכנון גד יעקובי בפגישה עם ראשי חברות כלכליות ונציגי מפעלים במדינה, שנערך ביום ו' בלשכתו.

השר הביע דעה זו גם בישיבות סגורות ובהתייעצויות פנימיות שכינס ראש הממשלה.

לדברי יעקובי יש למנוע תהליך של סחרור, שמוביל למיתון ולאבטלה. הצעדים שיש לנקוט בהם ואשר יוצעו על ידי השר בהתייעצויות שתערכנה בימים הקרובים:

הורדה של שער הריבית תוך זמן קצר ל־1.5 אחוז מעל למדד;
רפורמה במיסוי הישיר (בנוסף לכנסה החל מאפריל 1986);
סיוע לערי ואיזורי הפיתוח על ידי העמדת קרן מיוחדת למטרה זו;
הגברת הבניה הציבורית והפרטית באיזורי הפיתוח ושחרורים מהקפאות.
רפורמה בהסדרי ביטוח האבטלה בישראל.

(עש"ת למ"מ)

אלוף (מיל.) יריב: ערפאת אינו „בעל־בית" על כל המחבלים

גם אם יאסר ערפאת יעמוד בדיבורו ויפסיק את פעולות הטרור של אנשיו בחו"ל, צריך לזכור שהוא אינו בעל־הבית שם. בקרב המחבלים ישנם ארגונים נוספים, שאינם עומדים למרותו, ואלה ירצו להוכיח שהם ממשיכים בטרור, בעוד שהוא אינו פעיל יותר — אמר ביום שישי ראש המכון ללימודים איסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב, אלוף (מיל.) אהרון יריב, בהרצאתו במועדון המסחרי והתעשייתי בתל־אביב.

בהתייחסו למהלכים המדיניים אמר: „עלינו להתקדם מבחינה מדינית בנושא הירדני־פלשתיני. חוסיין לא יכול להתקדם במו"מ ללא ברכת אש"ף והשאלה היא: אם יתן אש"ף את ברכתו לחוסיין. לצורך ניהול מו"מ איתנו זקוק חוסיין לכסות בינלאומית. מצרים מצדה רוצה, כי המו"מ יתקדם, והיא מעוררת הצטרפות של כל מדינה ערבית נוספת. גם אסד, אם ירצה, יוכל להצטרף".

יריב שהיה במשך שנים ראש אגף מודיעין בצה"ל, אמר ש„לא נושא הטרור נגדנו הוא העיקר. העיקר היא המטרה של אש"ף — להקים „דמוקרטיה חילונית בכל שטחה של ארץ ישראל". המטרה הזאת נשארה. משום כך אנו צריכים לקבוע, שכל מו"מ שיהיה — יעלה בקנה אחד עם צרכיה הבטחוניים של המדינה". בהמשך דבריו התייחס למלחמה בטרור ולהתעצמות הצבאית של מדינות ערב.

הוא חזר ואמר שיש לעשות כל מאמץ כדי להפשיר את הקפאון המדיני. „אם לא תהיה תזוזה בתהליך המדיני, יש לפנינו סכנות גדולות. המצב של לא שלום ולא מלחמה לא יוכל להימשך. היחסים בינינו לבין המצרים יתחדדו ולאט לאט יביא הדבר לקואליציה צבאית־ערבית נגדנו. אני סבור, שאוטונומיה חד־צדדית — טובה מסטטוס קוו", אמר. עתי"ם

השר ויצמן: בהצהרת קהיר אין שום חידוש

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

השר עזר ויצמן אמר, כי הוא מתייחס להצהרתו של יאסר ערפאת בקהיר בחיוב, וכאל חצי הכוס המלאה.

השר ויצמן אמר את הדברים ביום ו' בעת ביקור בכפר ברטעה שבמשולש. קודם לכן בעת קבלת פנים חגיגית לויצמן באום אל פחם אמר השר שבהצהרת קהיר אין שום חידוש.

ויצמן הדגיש כי הוא רואה בנושא של ערביי ישראל עניין אזרחי, אנושי ופוליטי חשוב ממדרגה ראשונה. השר, שהתארח במועצת אום אל פחם, בא לברכה לרגל הכרזתה כעירייה.

יו"ר הכנסת הלל: פניית כהנא לביהמ"ש העליון היא גסה

מאת ניצה ריכמן, כתבת „על המשמר"

„פניית ח"כ כהנא לבית־המשפט־העליון היא פנייה גסה וברוטאלית, הוא מנצל בצורה לא תרבותית את האפשרויות שניתנו לאורח, אשר חושב שזכויותיו נפגעו", אמר ביום שישי יו"ר הכנסת שלמה הילל.

שלמה הילל תקף בחריפות את עתירתו של ח"כ כהנא לבג"צ לפני שוועדת הכנסת קבעה החלטה עקרונית בנושא הצעותיו, שנדונו כסגייה בפעם הראשונה.

ליו"ר הכנסת נערכה ביום שישי בצהריים קבלת פנים במכון היהודי הערבי של בית ברל לרגל צאת ספרו „רוח קדים".

בקבלת הפנים השתתפו כל ראשי היישובים ומועצות הפועלים כרום חשוון.

בן־אלישר: הצהרת ערפאת בקהיר אחיזת־עיניים ובלוף אחד גדול

צעדיו האחרונים של מובארק כלפי יאסר ערפאת מהווים תפנית מסוכנת, וישראל אינה יכולה להשלים עם כך — אמר ח"כ אליהו בן־אלישר, שגרירה לשעבר של ישראל במצרים, בראיון בטלוויזיה במוצאי־שבת.

בן־אלישר אמר, כי העובדה שמובארק מתייחס אל ערפאת כשותף וגם מרעיף עליו כבוד, כפי שעשה במפגן האווירי, שעה שהוזמן את ערפאת לחלק אותות כבוד לטייסים, מחייבת את ישראל לשים־לב להתפתחות זו.

לדעתו של בן־אלישר כל עניין הצהרת ערפאת במצרים כאשר מובארק עומד לצידו היא אחיזת־עיניים ובלוף אחד גדול. גם מובארק לא מאמין לערפאת, אבל הוא נכון לשתף איתו פעולה בגלל רצונו של מובארק לחזק את מעמדו ומעמד מצרים בעולם הערבי ולחזור ולהנהיג אותו.

מצרים, אמר בן־אלישר, מתכוונת לשחק תפקיד חשוב במהלכים המדיניים הבאים, אולם בעוד אנו חוזרים ותובעים מבריית־המועצות לחדש את היחסים כתנאי להשתתפותה במהלך בינלאומי בינינו לבין הערבים, הנה למצריים אין קיום אפילו שגריר בישראל.

(עתים)

המשטרה פתחה בחקירה נגד „אלף יוד"

המשטרה פתחה בחקירה נגד העתון „אלף יוד" היוצא לאור באריאל, בעקבות פירסום המאמר בו יש קריאה למלחמת אחים.

החקירה נפתחה בעקבות פניית היועץ המשפטי לממשלה שהעביר ביום שישי לראש אגף החקירות במטה הארצי את החומר הנוגע לעתון. (עתים)

מפ"ם מארגנת מבצע הפצצת הכנסת באלפי גלויות — לעצור ההסתה הגזענית

מאת ירון אליוסף,
כתב „על המשמר"

חניכי השוה"צ ופעילי הדור הצעיר של מפ"ם הקימו אמש עשרות דוכני החתמה בככרות הראשיות של הערים. העוברים והשבים נתבקשו לחתום על גלויה המופנית ליו"ר הכנסת ובה בקשה להשלים ברחיפות את התחיקה נגד הגזענות. בגלויה נאמר: „מה שמתחולל לאחרונה בארצנו מחייב את הכנסת להשלים ברחיפות את התחיקה נגד הגזענות, נגד המסיתים לשנאה, נגד כל גילוי של הפליה גזעית וכדי להגן על הדמוקרטיה לטפח דו־קיום בין יהודים וערבים". במבצע נערך זה שבועות אחדים בקרב הקיבוצים ועתיד להימשך השבוע בערים. עד כה חתמו על הגלויות כ־30 אלף איש.

ההסתדרות מתארגנת למאבק

המחלקה לתרבות ולחינוך בהסתדרות בראשות נחום פסה עומדת לפעול כבר בימים הקרובים למימוש אחת ההחלטות המרכזיות של וועידת ההסתדרות בתחום המאבק לדמוקרטיה ונגד גזענות, ולתת לכך עדיפות ראשונה.

הפעולה בנושא זה תתקיים הן במסגרת החינוך הפורמאלי של ההסתדרות הכולל את בתי הספר, הסמינרים ההיעונים ובתחום הלא פורמאלי.

בהתיחסו לדברים אלה אמר פסה לפני באי הוועידה: בתחום החינוך, על רקע התקופה קבענו, כי ההסתדרות צריכה להיות בין המובילים במאבק נגד הגזענות. על כן, החלטנו לראות בחינוך לדמוקרטיה ולסובלנות בשנים הקרובות יעד מרכזי וזאת מעבר לדגשים החינוכיים המאפיינים את תחומי החינוך השונים.

נבון הורה למנוע הפצת העיתון בבתיה"ס

זמיר: במאמר שפורסם ב„חמצן" — חשד להמרדה

עורך העיתון: כותב המאמר כיוון דבריו נגד המתנחלים

משרד החינוך והתרבות הורה במוצ"ש למנהלי בתי הספר העל יסודיים למנוע את הפצת הגליון האחרון של עיתון הנוער „חמצן" בין כותלי בתי הספר.

דובר המשרד מסר, כי המשרד פנה בעניין זה למנהלים בעקבות המלצת היועץ המשפטי לממשלה הפרופ' יצחק זמיר.

כיום שישי ביקש שר החינוך והתרבות יצחק נבון מהיועץ המשפטי של משרד החינוך עו"ד אריה בריק לפנות לזמיר בעקבות פירסום המאמר „בער מלחמת אזרחים" ב„חמצן".

נבון אמר, כי לדעתו המאמר חמור מכל בחינה שהיא. זמיר הודיע בתשובתו למשרד החינוך כי המאמר מעורר חשד של המרדה, בניגוד לחוק העונשין, ומטעם זה חיווה את דעתו שיש מקום לפעול למניעת הפצתו של הגליון, שבו הופיע המאמר בתוך כותלי בתי הספר.

יצויין, כי עתון „חמצן" הוא עתון פרטי ואיננו נכלל ברשימת העתונים המומלצים ע"י משרד החינוך והתרבות.

„לוחם עקבי"

מערכת העיתון מסרה בתגובה ש„חמצן" לוחם בעקביות לאורך כל השנה בגילויי האלימות בישראל. וכן הבהירה שכותב המאמר ב„חמצן" כיוון את דבריו לאנשי ההתנחלויות המאיימים במרד נגד החלטות הממשלה, והזהיר כי במקרה של מאבק מזויין נגד החלטות חוקיות של הכנסת, לא תישאר האלימות חד־צדדית. (שע"ה)

תנועה למען „דו־קיום (ונגד הגזענות" הקימה דוכן החתמה לעצומה נגד העלאת הצעות החוק האחרונות של כהנא. גם בנצרת הוקם דוכן. ומאות חתמו על איגרת המחזקת את ידיו של יו"ר הכנסת שלמה הלל, במלחמתו נגד הצעות החוק הגזעניות. (תצלום: יעקב שאלתיאל)

בכינוס נגד הגזענות בנצרת

ח"כ זייד תובע להכיר באזרחים הערבים כמיעוט לאומי פלשתיני

מאת קאסם זייד,
כתב „על המשמר"

הכינוס העממי נגד הגזענות ולהגנת הקרקעות שהתקיים אתמול בנצרת ביוזמת הוועד להגנת האדמות יצא בקריאה לממשלת ישראל להכיר באזרחים הערבים כמיעוט לאומי פלשתיני בעל זכויות שוות.

הכינוס גינה את המדיניות שרואה בערביי ישראל בני מיעוטים המפולגים לעדות שונות. בכינוס הושמעו תביעות נוספות בעד חקיקת חוק נגד הגזענות, גינוי מדיניות היד הקשה בשטחים ותביעות אחרות.

הכינוס חיזק את ידיו של יו"ר הכנסת שלמה הילל על עמדתו הבלתי מתפשרת שלא לאפשר הגשת חוקים גזעניים על ידי כהנא.

מזכיר „ועד ההגנה על האדמות" הבהיר שאין כל כוונה להקים ועד ערבי בדלני נגד הגזענות, וכי האזרחים הערבים אינם מעוניינים שידביקו להם תווית ערבית לאומנית. ראש עיריית נצרת ח"כ תופיק זייד אמר, כי האזרחים הערבים אינם חולקים על העובדה שמדינת ישראל היא מדינת העם היהודי וחוי בה, אך עם זאת היא גם מולדתם של האזרחים הערבים.

לחיות בכבוד

זייד יצא נגד הטענה הכוללנית, שערביי ישראל הם כביכול קיצוניים ואמר: „איננו יכולים להיות קיצוניים, כל מה שאנו דורשים הוא לחיות בכבוד במולדתנו". זייד קרא לממשלת ישראל לצאת בהצהרה דומה להצהרתו של יאסר ערפאת בקהיר כדי להוכיח כוונות טובות.

המשורר נתן יונתן שהשתתף בכינוס אמר שללא שיוויון אנושי ולאומי יהפכו חיינו לגהינום. בפנותו לציבור הערבי אמר יונתן: „אני קורא לכם בשם הסולידריות האנושית, לנהל מאבק גם בקרב עמכם". יונתן קרא להקים מחנה שלום יהודי־ערבי.

בכינוס דיברו עוד המשורר ארז ביטון, שמחה פלפן, אחמד אבו עסבה ואחרים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה על הכנת שינוי תכנית מסויימת

1) ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית חדשה בתחום תכנית מס' 1792.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:

גוש: 6920 חלקות: 16, 18, 19, 21, 30, 43–47, 49, 50, 53–58, 61, 60, 74, 75–77.
חלקי חלקות: 67, 69, 70, 72.
גוש: 6921 חלקות: 20, 21, 31–35, 47, 87, 88, 100, 108.
חלק מחלקה: 98.
גוש: 6922 חלקות: 1–3, 11, 12, 17–20, 25–29, 162, 163.
חלקי חלקות: 165–167.
גוש: 6937 חלקות: 10–12, 21, 32, 76. חלק מחלקה: 73.
גוש: 6938 חלקות: 41, 42, 44, 49–53, 62–64, 78, 79, 81, 82, 95–98, 109, 134, 135, 137, 139, 140.
חלקי חלקות: 111, 112.
גוש: 7005 חלקי חלקות: 12, 124–127, 145.
גוש: 7227 חלקות: 86, 93–98.
חלקי חלקות: 84, 85, 91.
גוש: 7228 חלקות: 35–41, 45, 61, 67, 68.
חלקי חלקות: 66, 65.

מקום: רח' מונטיפיורי ויצחק אלחנן.

2) ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מפורטת מס' 2394 – „שינוי מס' 1 לשנת 1985 של תכנית בנין עיר מפורטת "G" ושינוי מס' 1 לשנת 1985 של תכנית מפורטת מס' 339.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:

גוש: 7100 חלקות: 18, 19, 24, 25, 42, 47, 50.
חלקי חלקות: 23, 26, 31, 46, 51.
הערה: חלקות ישנות 7, 12.

מקום: שטח בין רחובות שפרינצק, רח' מס' 1172, הארבעה.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

עירית תל־אביב־יפו

חוק עזר לתל־אביב־יפו (סלילת רחובות) תש"ם–1980

הודעה לפי סעיף 4

1. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים ברח' דובנוב (661) בקטע המשתרע בין רח' מריש – 50 מ' צפונה. שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 6111 חלקות: 757, 756, 758, 633, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 13.10.85 החליטה לסלול ולהרחיב כביש אספלט קיים וצפויה, מדרכות, אי תנועה קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רח' דובנוב כביש ברוחב 7.5 מ' (קיים) + 2.5 מ', מדרכה ברוחב 6 מ'.

2. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב מריש (473) בקטע המשתרע בין רח' דובנוב מול בנין רסקו. שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש: 6111 566, 565, 633, 257, 567, 631, כי העיריה בישיבתה מיום 13.10.85 החליטה לסלול ולהרחיב כביש אספלט קיים וצפויה, מדרכות, אי תנועה קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רח' מריש, כביש ברוחב 7 מ' (קיים) + 5 מ', מדרכה ברוחב 4.5 מ'.

3. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים ברח' מרדכי אנילביץ (622) בקטע המשתרע בין רח' מסד ורח' התרוך. שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני. היינו לבעלי הנכסים בגוש 7108 חלקות: 27, 29, 30, 31, 33, 34, 16, 24, 46, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 13.10.85 החליטה לסלול ולהרחיב כביש אספלט קיים וציפויו, מדרכות, אי תנועה, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רח' אנילביץ כביש ברוחב משתנה מ־3.0 מ' – 7.0 מ', מדרכה ברוחב 1.50 מ' וברוחב 0.60 – 2.00 מ'.

4. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים ברח' דרך אשדוד (3725) בקטע המשתרע בין רח' נס לגויים – רח' התחיה. שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 7054 חלקות: 154, 70, 191, 189, 67, 128, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 17.2.85 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט ומדרכות בקטע האמור של רח' דרך אשדוד כביש ברוחב 10–8 מ', אי תנועה ברוחב 3–2 מ'.

אנשים ואירועים

ג'מבו נחת בלונדון בגלל סיכסוך על עישון מקטרת

לונדון. — מטוס ג'מבו של חברת טי.וו.אי. נחת אתמול בלונדון בגלל ויכוח סוער, תוך כדי טיסה, בין אמריקני שעישן מקטרת לבין נוסע אחר, על נושא העישון במטוס.

קברניט המטוס שהיה בדרכו מאתונה לניו־יורק, והחליט לסטות מן הדרך ולרדת בנמל היתרו של לונדון, כדי להפסיק את הוויכוח בין האמריקני בן ה־52 לבין נוסע אחר שהתנגד לכך שהוא מעשן מקטרת בתחום האסור לעישון.

שוטרים עצרו את מעשן המקטרת, תושב מדינת מסיסיפי, והעבירו אותו לחקירה. המטוס ויתר נוסעיו, יותר מ־300, המשיך בדרכו, באיחור של 4 שעות. (רויטר־עתים)

האם אירגנה קנדה פגישה בין יורצ'נקו לאהובתו?

אוטאווה. — ראש הממשלה בריאן מלרוני, סירב להגיב על ידיעות לפיהן סוכני בטחון קנדיים סייעו בהסדרת פגישה חשאית בין איש הק.ג.ב. הבכיר ויטאלי יורצ'נקו, שערק לארה"ב ואחר כך חזר בו, לבין אהובתו הקודמת, אשתו של דיפלומאט סובייטי המתגורר בקנדה.

לפי ידיעות בעתונות, סירבה האשה להיענות לבקשותיו של יורצ'נקו לערוק יחד עמו, ובעקבות זאת הוא החליט לערוק בחזרה לברית־המועצות.

יורצ'נקו, שחזר בינתיים למוסקבה, הגיע לקנדה מלווה על ידי סוכני־בית אמריקנים, שנאותו להסדיר פגישה בינו לבין אהובתו.

בינתיים הכחישו שלטונות קנדה וארה"ב ידיעות על קשר שהיה בין יורצ'נקו לבין האשה הרוסיה שהתאבדה בקפיצה מחלון בקומה ה־27 בטורונטו ביום שלישי שעבר. (רויטר־עתים)

המשפט הגדול ביותר נגד המאפיה — 475 לדין בסיציליה

פלרמו. — שופטי שלום בסיציליה הורו אתמול להעמיד־לדין 475 אנשים על שורה של האשמות הכוללות רצח, קשירת קשר ומסחר בסמים. יהיה זה המשפט הגדול ביותר נגד המאפיה הסיציליאנית עד היום.

כתב האישום משתרע על 8,000 עמודים.

יהיה זה משפט המאפיה הגדול הראשון המתקיים בפלרמו. בעבר לא היו השלטונות מוכנים לקיים משפטים נגד המאפיה בעיר זו, הנחשבת למסוכנת בהיותה מרכז פעילות המאפיה באיטליה. (רויטר־עתים)

הכל נשאר במשפחה

קרול ג'לברט (ימין) ממסצ'וסטס, מחזיקת בזרועותיה את בתה אשר נולדה לאחותה (שמאל), שהופרתה בזרע בעלה – ושימשה עבורת כ„רחם לחשכיר" – ללא תמורה כמובן. (תצלום: אי.פי.)

מוזיאון ישראל ממתין לביקורה של מעדנה בת המלך

החותם המקורי (למעלה) הינו חותם „למעדנה בת המלך" שהוא מאוסף מוזיאון ישראל ירושלים וההעתק (למטה) הוא גבו של המטבע החדש שהוצא לשימוש לאחרונה על־ידי בנק ישראל וערכו חצי שקל חדש.

החותם, עשוי אבן ישפה, הוא בן 2,700 שנה מגולף להפליא ונושא את הכתובת: „למעדנה בת המלך". מעדנה, שהיתה מבית המלוכה נהגה כנראה לנגן בכלי זה המופיע על החותם, שאפשר לשייכו לכלי הנגינה הקרוב ביותר ל„כינור דוד המלך". החותם היה שייך למעדנה. לפי צורת האותיות שבכתובת ניתן לקבוע כי החותם עברי ומקורו ביהודה. אורכו של החותם 1.25 ס"מ ורוחבו 0.95 ס"מ.

ממוזיאון ישראל נמסר כי הנערה הראשונה שתגיע למוזיאון ושמה „מעדנה" תוכה כשי — תליון זהב ועליו מוטבע העתק חותם „מעדנה". (שע"ה)

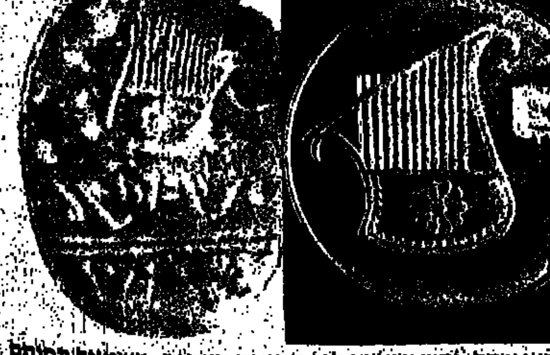

מימין חצי שקל חדש שעוצב לפי החותם העתיק, משמאל החותם המקורי, שתליון זהב מעוצב כמוהו יוענק למעדנה הראשונה שתגיע מוזיאון. (תצלום: עידה)

„על המשמר" מרד המתנחלים – בין איום למציאות

חול על גחלים לוחשות

לראש הממשלה ניתנה ההזדמנות לכבוש את ניצני המרי בעודם באיבם — והוא ניצל אותה

מאת פנחס ענברי

אין ביהודה ושומרון שום הכנות למרי אזרחי של המתנחלים, וכנראה גם לא יהיו בעתיד. ממשלת האחדות הלאומית מעמידה לפני המתנחלים בעייה קשה משום שהיא משמיטה מהם את התנאים שתקנו להם הצלחה בראשית דרכם.

בתחילת מאבקם יכלו המתנחלים לטעון כי הם מבטאים את הלכי־הרוח האמיתיים של העם, בלי שום קשר למסגרת מפלגתית כלשהיא. הם נשאו את דגל ארץ־ישראל השלמה, והתנחלותם דווקא באזורים צפופים ביישובים הערביים, גילמה את הסתלקות העם מעקרון חלוקת הארץ לטובת רעיון ארץ־ישראל השלמה. באותה עת, בדמרומי שלטון השמאל, היו שותפים לרעיון זה לא רק מפלגות הימין אלא גם חוגים חשובים במרכז ובמפלגת העבודה עצמה. המתנחלים יכלו להסתמך בעת־ובעונה־אחת על אהבתם של מפלגות הימין והרת מצד אחר, ועל סיוע מעשי מצד חוגים קובעים במפלגת העבודה, כמו, ראש הממשלה היום ואז שר הביטחון שמעון פרס.

היום, כאשר מנהלת את ישראל ממשלת אחדות לאומית, אין המתנחלים יכולים להתיימר לבטא את רצונו האותנטי של העם. כי הרי הרצון הלאומי בא לידי ביטוי מוחץ בממשלת אחדות. המתנחלים יכולים לבחור באחת משתי האפשרויות: להשתלב במדיניות של ממשלת האחדות ואז להתבטל, או לצאת נגדה ואז לעמוד נגד העם כולו. יתרה מזו, אם ייצאו ממסגרת ההבנה הלאומית, הרי יחרגו מתפקיד „החלוץ ההולך לפני המחנה", וישתלבו בשוליים הקיצוניים של הפוליטיקה הישראלית הסהרורית לצדו של כהנא. בתנאים הללו אין המתנחלים יכולים למרוד בממשלה, כי לא יהיה דבר קל יותר לממשלה החוקית למחוץ את מרידתם כהיות בעליי בריתם הטבעי, הליכוד, בתוך אותה ממשלה.

זו אחת הסיבות העיקריות שראש הממשלה, שמעון פרס, מבקש להאריך את חייה של ממשלת האחדות ככל אשר יוכל. מבחינת שיקוליהם טעו המתנחלים כאשר יצאו עם הקריאות למרד דווקא עכשיו, כאשר התהליך המדיני עדיין לא הבשיל ויחד עמו לא נוצר התמריץ לליכוד לצאת מן הממשלה ולעבור אל עברו השני של המתרס — שם ממתינים לו המתנחלים. לפרס ניתנה הזדמנות בלתי־חוזרת לכבוש את ניצני המרי בעודם באיבם.

תגובתו הצוננת והעוינת של הליכוד, לקריאות המרי שבקעו מן השטחים, יכולה לימד את המתנחלים לקח. כי התנאים של ממשלת אחדות לאומית פועלים לרעתם לא רק בתיאוריה אלא הלכה למעשה. וכי האינטרס האמיתי שלהם הוא לשבור את האחדות הלאומית. ואולם, אין פירוש הדבר כי ממשלת האחדות הלאומית תביא את השלום. להיפך, קשה להאמין כי בעת שיתפתחו שיחות שלום יתן הליכוד למערך יד חופשית לנהל שיחות מועילות. הוא יעשה הכל כדי לטרפד כל ניצן של התקדמות.

סביר להניח, כי רק כאשר התהליך המדיני יצבור תאוצה ויתחולל משבר אמיתי בין העבודה לליכוד, יזכו סוף־סוף המתנחלים לתמיכה הדרושה להם למרי אזרחי. ואולם, הדיבורים הברורים של הליכוד בימים אלה נגד מרי אזרחי עשויים להפריע למרי כזה אם הליכוד ישנה את דעתו בעתיד. כדי לשמוט את הגיבוי הלאומי מעם המתנחלים, על מפלגת העבודה יהיה ליזום בחירות חדשות, והפעם בלי לברוח מן הנושא האמיתי שעל סדר היום, והוא: הפתרון המדיני והסדרי השלום. יש לקוות כי הפעם יחליט העם ללכת בדרך השלום, תוך נכונות לשלם את המחיר. כך, שוב לא יוכל הימין לטעון שהוא מייצג את דעת העם כאשר הוא יחרש את המאבק הפראי על גבולות ארץ־ישראל.

עימות בין חיילי צהל לבין אנשי גוש־אמונים באוקטובר 74'; הימין הלאומני פורש מהמרות הלאומית (צילום: י.פ.פ.א.)

קנאי החורבן

ד"ר מאיר פעיל: במסורת ישראל הם החריבו לנו את הבית פעמיים. יש להם הזדמנות לעשות זאת בפעם השלישית

מאת רונית מורגנשטרן

בימים שחלפו שמענו אזרחים ישראלים קוראים לממשלתם: „לא חוקית", יהודים שמשווים את ראש ממשלתם למרשאל פטן, ששיתף־פעולה עם הנאצים, ומאיימים במרד נגד שלטון העם וצה"ל ובמלחמת אזרחים. יהודי שרוצה יהודי על רקע פוליטי — כבר היו דברים מעולם. ההיסטוריה היהודית ידעה מלחמות־אחים, בימי חורבן בית שני בעיקר. האם החלו אנשי יש"ע לגלגל את בדור השלג של חורבן בית שלישי או שעוד תתגבר השפיות והמתינות, ויוחנן בן־זכאי של ימינו לא יצטרך לברוח מירושלים לפני חורבנה?

ההיסטוריון הצבאי ד"ר מאיר פעיל מנתח את מלחמות האזרחים בהיסטוריה של עם ישראל ומוצא מקבילות ביניהן, במיוחד בין הנוראה שבהן שהביאה לחורבן בית שני לבין המתרחש בתקופתנו.

ד"ר פעיל: „הדבר החמור ביותר שקרה בהיסטוריה שלנו הוא המריבות הנוראות, עד כדי שפיכות־דמים, שהתרחשו בזמן המרד הגדול נגד הרומאים ב־66־72 לספירה. זה התחיל במרידה, שהיתה לגביה הסכמה פחות או יותר, אך תוך כדי הכיבוש הרומאי את הגליל התהפך הכל. בערך בתקופה זו הרומאים עורכים מצור על ירושלם ומתברר שזה לא מעשי להלחם עוד. כשהברירה אומרת: או להגיע לחורבן גמור, כיבוש והגליות או להתפשר עם הרומאים (כשהפשרה עוד היתה כהישג־יד), האסכולה שצדקה היתה זו שאמרה שצריך להפסיק את המרד — כך התברר בסופו של דבר. האחדות הלאומית היתה יכולה להישמר רק על בסיס של מתינות — של פשרה שאומרת: נפסיק עכשיו את המרד במקום להביא עלינו שואה.

קנאים וקנאים־יותר

„הפשרה היתה עדיין אפשרית, אבל הקבוצות הקנאיות יותר לא הסכימו לכך. גם בין הקנאים עצמם היו מריבות. הסיקריים היו הקנאים שבקנאים, הם הלכו עם פגיונות מתחת לגלימותיהם ורצחו את יריביהם הפוליטיים. פחות קנאים מהם היו אנשי שמעון בר־גיורא ויוחנן מגוש־חלב. פלגים אלה ממש נלחמו אחד בשני בימי המצור על ירושלים ולא היתה ברירה אלא לחלק להם גזרות לוחמה נפרדות. לא היה כל תאום ביניהם והם מנעו אספקה אחד מהשני. כל אחד בדרכו, גם רדה ורדף את האלמנטים היהודיים, שלא הסכימו עם המרד — זה כלל אף רציחות. בימים אלה ברח יוחנן בן־זכאי מן העיר, בא אל אספסיונוס וביקש ממנו את יבנה וחכמיה. בן־זכאי היה איש פרושים מובהק ושום יהודי־דתי בעולם לא יאמר על רבן יוחנן בן־זכאי שהוא בוגד או שהוא טעה. לדעתי, הסימן ההיסטורי ליום בו צריך היה המרד להיפסק היה רגע בריחתו של בן־זכאי מירושלים.

— „משימתה ההיסטורית של האחדות הלאומית אז היתה להפסיק את המלחמה, להשיג פשרה עם הרומאים וכך להציל את ירושלים ואת הר הבית ולמנוע את הגירושים. ייתכן שפשרה כזו היתה מונעת את חורבן הבית, אם כי איני בטוח בשום דבר. אני בפירוש חושב, שהאשמה ההיסטורית על חורבן בית שני נופלת קודם כל, כמובן, על הרומאים, אבל אם רוצים לעשות ברקיבית וחשבון־נפש, או הקנאים היהודים היו אשמים גם כן. לכן אגב, במסורת ובתורה שבעל־פה לא אוהבים אותם. רק אנחנו, הציונים, כשחיפשנו לנו לצד מיתוסי עבודה גם מיתוסי גבורה, נתפסנו גם במיתוס הזה ולא למדנו אותו עד תום.

— „הלקח הוא נורא, לדעתי — העם לא הצליח לשמור על אחדות מבוגרת, להציל את ירושלים ואת קיומו הלאומי כארץ ישראל, ובסופו של דבר, בגלל איבה ושימוש באלימות של אלמנטים קנאים ולאומנים, חצי גזעניים, שקראו לעצמם פטריוטים.

— „גם הבית הראשון נחרב בגלל קנאים, שהשמיעו על המלך למרוד בבבל באמצעות ברית כוזבת עם מצרים. ירמיהו הנביא הזהיר ותבע פשרה, אך קריאותיו הושתקו.

— „בתקופת המחתרות היו כמה פרישות של גופים קיצוניים. בתחילה פורשים מארגון „ההגנה" ב־1940 הלח"י והאצ"ל, כשהטענה שלהם היא שצריך להלחם נגד הבריטים. לשם כך היו מוכנים לשתף־פעולה עם איטליה הפשיסטית וגרמניה הנאצית. ב־1944 פורש אצ"ל, בראשות בגין, מההסתדרות הציונית הרביזיוניסטית ומכריז על „המרד" נגד הבריטים.

— „היו בתוכם גם מאבקים פנימיים. החשד הראשון לגביהם היה רצח ארלוזורוב. שכיום נשאר בחזקת תיקו לא ברור. במחתרות הופעלה אלימות פנימית. ב־41' הלשין האצ"ל לבריטים על אנשי לח"י, על אנשי פ.ק.פ הקומוניסטים ועל מנהיגי ההגנה שהיו שמאל ונחשדו בקשר עם ברית־המועצות. תופעה זו לא דמתה לבית שני, כי מבחינה מספרית היה מספר הקנאים וקוחם שואפים לאפס. כאמצעות הפרישה הקטנה של לח"י, על רקע המאבק באויב והלאומי הערבי והבריטי, הם קטפו להם פירות פוליטיים בקרב הציבור היהודי וזהו. אכן, שם המשחק שלהם. והן גם שם המשחק של ארגון הטרור היהודי נגד הערבים וזה שם המשחק של האלימות שעכשיו מגלים אנשי יש"ע — איום (המשך בעמוד 10)

בצה"ל עדיין לא נבהלים

מאת אבי בניהו

[illegible]

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמוד הענינים: עמית אושר

קבוצות היאוש

מאת יוסף שמי

מספטמבר 1939 עד ראשית 1945 היתה פולין שרויה במשטר של כיבוש. ואולם, בשנת 1940 כבר התארגנו קבוצות מחתרתיות, שהתרבו והגיעו לשיא כוחם בשנת 1944. רוב אנשי המחתרת היו כפופים לממשלה הגולה בלונדון, אך גם השמאל התארגן והקים יחידות פרטיזניות ומוסדות פוליטיים, שהתחרו „במשטר המחתרתי", שמרכזו היה בלונדון.

ככר בימי הכיבוש הנאצי התחוללו התנגשויות בין המחנות והשוליים הימניים אף שיתפו פעולה עם הגסטפו ומסרו לידיהם לוחמים קומוניסטיים ויהודים מהמחנה שלהם עצמם. דוגמה לכך היה מקרהו של פרופ' הנרלסמן, חבר בממשלת הצללים, שנעצר על־ידי אנשי הימין הקיצוני ונמסר לגסטפו בשל היותו יהודי וליברל. אך כל זה היה כאין וכאפס בהשוואה לאירועים אחרים בחלקי פולין השונים. היחידות הפרטיזניות, שהיו כפופות לממשלה הגולה בלונדון, טבחו באנשי הצבא הפולנים שאורגנו על־ידי הקומוניסטים בשטחה של ברית־המועצות, וכן בחיילים הרוסים. ההרג לא פסח גם על אנשי המנגנון האזרחי שהחלו להתבסס בשטחים המשוחררים.

אנשי השלטון הקומוניסטי לא טמנו ידם בצלחת, והיהודים שילמו מחיר דמים כבד, בין השאר, הם הואשמו בתמיכה במשטר הקומוניסטי. על־מנת להוסיף למהומה קמו גם „פלוגות יאוש" האוקראינים בהנהגתו של בנדרה, שהרגו את כולם - אנשי ימין ואנשי שמאל פולניים, אנשי צבא סובייטים, יהודים, או משתפי פעולה עם השלטון הפולני. לאנשי בנדרה לא היה סיכוי, אפילו הקטן ביותר, לחשיג תמורה מהרחש הדמים אותו יזמו, שכן לא היה להם עורף פוליטי, שלא לדבר על אפשרות סיוע צבאי. יתרה מזו, היה עליהם כתם שנבע משיתוף פעולה עם גרמניה הנאצית. הם נשענו על הלכי רוח בדלניים, קיצוניים, וקסנופוביה לאומנית כלפי עמים אחרים.

מחיר כבד

האוכלוסיה שילמה את המחיר הכבד ביותר – בשנת 1947 הם גורשו מאדמתם ופוזרו לכל עבר.

„התרבות הפוליטית" של האוקראינים, באזורי דרום־מזרח פולין, היא דוגמה, אולי קיצונית, למתח הפוליטית של מנהיגי המחתרת והימין שניהלו את המאבק ממקום מושבם מחוץ לגבולותיה של פולין. את ראשיתה של מלחמת אזרחים ניתן לראות בהחלטה לשחרר את בירתה של פולין בכוח־זרוע מבלי לבוא לידי הסכם עם ברית־המועצות. התוצאה: חורבן עיר הבירה, מותם של 100 אלף מתושבי וארשה, מציעתם של עוד עשרות אלפים והעמקת האיבה בין פולין לבין ברית־המועצות. קברניטי הימין רצו להעמיד את הסובייטים לפני „עובדה מוגמרת" — הקמת שלטון בעיר הבירה שמבחינה פוליטית תהיה לה „שלוחה מערבית" בשטח שהוכר כאיזור חסות סובייטי בהסכמי יאלטה.

שליש משטח המולדת

העמידה בחיכוקי־ידיים לנוכח הגרמנים, שטבחו בתושבי וארשה, היתה בגדר „תשתית רגשית" למלחמה ברוסים ובבני־בריתם בקרב הפולנים. היסוד הפוליטי נסמך על האשמה לפיה הממשלה הזמנית, שקמה בחסותם של הרוסים, אינה חוקית, מאחר שרק הממשלה הגולה בלונדון - חוקית. כן הואשמה הממשלה שמושבה בלובלין, ומינואר 1945 בוארשה, כי היא בוגדנית בהסכימה למסור שליש משטחה של המולדת לידי הרוסים.

שטח זה היה בשליטת פולין עד סוף המאה ה־18, והוא נכלל בגבולותיה של פולין בהסכם השלום שנחתם בריגה, לאחר מלחמת פולין־רוסיה בשנים 1919–1921, אך הוסיף להיות נושא שנוי במחלוקת בשל הרכב האוכלוסיה שהייתה רובה אוקראינית ובלורוסית. ובכן, מסירת שטח זה לרוסיה (אגב בהתאם להחלטות יאלטה), היה עילה להטחת אשמת בגידה ובהמשך לצידוק מעשי מרידה.

מובן שנושא הגבולות היה אחד מיני רבים במאבק הפוליטי בין מחנה הימין לבין המשטר הקומוניסטי. אין כאן מקום להרצות דברים בנושא, כמו, למשל, לגיטימיות השלטון הקודם. לענייננו חשוב לציין כי המרד נגד השלטון הקומוניסטי, הניסיון לשחרר את פולין מחסותה של ברית־המועצות נדון לכישלון, והוא עלול היה לגרום לפולין להפסיד גם את „הפיצוי" המובטח של סטלין על חשבון גרמניה. כך היה קורה (תיאורטית) אילו היתה קמה בפולין ממשלה ימנית פרו־מערבית. ואכן, המחתרת הפולנית הישליכה את יהבה למלחמת עולם שלישית – מעשה טירוף בהתחשב בעובדה שהמלחמה היתה מתנהלת בחלקה, לפחות, בשטחה של פולין.

גזר־דין מוות

העוצרות הללו לא היו נחורות לחלק גדול מהציבור, אך הלכו וקנו להן אחיזה עם הזמן. המחתרת עיבדה את תשתיתה והמשך את כושר קיומה. היא גזרה על עצמה גזר־דין מוות בשל התנגדותה לריפורמה אגררית – חלוקת אחוזות פיאודליות בין איכרים נטולי אדמה.

המרד המזוין, שתבע 50 אלף הרוגים, גירוש רבים מקרב הלוחמים ולא רק מקירבם לערבות סיביר, הגדיל את מעורבותה של ברית־המועצות בנעשה בפולין, הצדיק גידול במספר היועצים בנקודות מפתח, העלה לשיאים נוספים את התסכול הציבורי, את האיבה כלפי זרים והיה בין גורמי המלחמה הקרה שהייתה כבר בשנים 1947/8. ניתן לומר שמתנגדי השלטון סיבכו את פולין בשפיכות דמים רק מתוך יאוש ללא צל של סיכוי.

הפרופסור, האוניברסיטה והסי.אי.איי.

סערה בקהיליית המדענים בעקבות הגילוי כי פרופ' נדב ספרן קיבל מענקים סודיים מסוכנות הביון המרכזית של ארה"ב לצורך מחקר על ערב הסעודית ★ האם אמנם חטא לכללים המקובלים באוניברסיטאות?

מאת חנה איש הורביץ, ניו־יורק

"אחרי שלושים שנה כחבר הסגל של אוניברסיטת הרווארד, לא ילמדו אותי מה זאת אמינות אקדמית; אני חוקר בלתי־תלוי ואמין", כך אמר לי, במרירות, בשיחה טלפונית, פרופסור נדב ספרן, מנהל המכון ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטת הרווארד, מדען מבריק, שנקלע בימים האחרונים לסערה, המרעישה את הציבור האקדמי בארצות־הברית, ואשר בעקבותיה העלו מתנגדיו של הפרופסור באוניברסיטה דרישה, כי יפוטר מתפקידו.

הסערה פרצה כאשר התגלה, כי פרופ' ספרן קיבל מענקים סודיים מהסי.אי.איי. בסכום כולל של מאה וחמישים אלף דולר לצורך עריכת מחקר בנושא ערב הסעודית, וכן — לעריכת כנס בנושא "איסלאם ופוליטיקה".

בעקבות גילוי החוזים פתחו שלטונות האוניברסיטה בחקירה בדבר התנהגותו של ספרן, ואף בבדיקה כוללת של היקף החוזים הסודיים שיש לחברי הסגל האקדמי של האוניברסיטה עם משרדי ממשלה שונים. "לאנשים יש מוטיבציה נגדי", אומר ספרן, "ניסו לעשות עסק גדול משהו שאין לו יסוד; השד יודע למה התלבשו עליי". אבל, כשאני מבקשת ממנו שיסביר את דבריו, הוא מסרב ואומר "העניין מסובך, לא יעזור אם אסביר: זה רק יוסיף אי־הבנה".

חוזה המחקר הסודי

מה קרה, ומדוע חושב פרופסור ספרן, שאין ביכולתו להסביר את משמעות האירועים? לפני כחודש ימים התגלה חוזה מחקר סודי שחתם פרופ' ספרן ב־13 באפריל 1982 עם מחלקת המודיעין של הסי.אי.איי. בו התחייב ספרן, תמורת סכום של 107,430 דולר להכין דין וחשבון שינתח את נושאי ההגנה, הבטחון ויחסי החוץ של ערב הסעודית, ואת ההשלכות של ההתפתחויות בנושאים אלה, על היציבות הפוליטית של מדינה זאת בשנים הקרובות; וכן — להגיש לסי.אי.איי דו"חות ביניים, לקיים עימם מספר התייעצויות ואף לערוך מחקר נוסף, מוגבל בהיקפו, בשאלה "האם צומח מעמד בינוני מודרני בסעודיה?" בחוזה התחייב פרופ' ספרן לא לציין בפירסומיו את העובדה, שהמחקר נתמך על־ידי הסי.אי.איי. אלא אם כן יקבל רשות לכך. עוד נקבע, שכל פירסום של תוכן המחקר וממצאיו יהיה טעון בדיקה ואישור של הסי.אי.איי; וכן שהסי.אי.איי רשאי לאסור על פירסומו של המחקר. זמן קצר לאחר גילויו של חוזה המחקר, התגלה חוזה נוסף, שנחתם על־ידי ספרן עם סוכנות הביון המרכזית, בו התחייבה לסייע במימון לכנס מדעי שיערוך ספרן בנושא "איסלאם ופוליטיקה", בסכום של 45,700 דולר. הפעילויות היו אמורות להתקיים בעיקרן במיתקני האוניברסיטה ותחת שמה.

אוניברסיטאות רבות, בכללן אוניברסיטת הרווארד, אוסרות על חברי הסגל שלהן לקבל על עצמם התחייבויות כאלה, שיש בהן משום פגיעה בחופש האקדמי. במיוחד, אומרים מבקריו של ספרן, הדבר אמור בחוזה זה, שבו התמיכה של הסי.אי.איי עלולה לגרום לכך, שמסקנות המחקר יהיו מוטות, בהתאם לצרכי המזמין; ועוד הם אומרים, התמיכה של הסי.אי.איי עלולה למנוע מהחוקר מידע מגורמים שונים, שהיו מוכנים לשתף פעולה במחקר מדעי טהור, אך לא במחקר שנעשה בעבור סוכנות הביון. להנהלת האוניברסיטה טענה מסוג שונה: המחקר שערך ספרן וכן הכנס שעמד לערוך ושנמצא כבר בשלבי הכנה, הצריכו שימוש באמצעים של האוניברסיטה וניצול המוניטין שלה. ולכן היה על ספרן לשלם לאוניברסיטה מתוך הכספים שקיבל, המיועדים לכסות את כל ההוצאות. על־ידי כך שחתם על החוזים בעצמו ולא הודיע עליהם לשלטונות האוניברסיטה, הוא התחמק שלא כדין מלשלם לאוניברסיטה את המגיע לה. היה גם מי שציטט את ספרן כמי שאמר למכרים, לפני התפוצצות הפרשה, שהוא העדיף לקבל את המענק לצורך הכנס באופן פרטי ולא באמצעות האוניברסיטה, מפני שהוא לא רצה לשלם לאוניברסיטה את התשלום שהיא תובעת במקרים כאלה.

בתשובה לטענה, כי ביצוע המחקר היה כפוף להנחיות הסי.אי.איי, וכי פירסום ממצאיו היה מותנה בבדיקה ובקבלת אישור מהסוכנות, אומר נדב ספרן על הספר שהוציא בחודש שעבר בהוצאת הספרים של האוניברסיטה בשם "חתירה מתמדת לבטחון", כי זהו המוצר של המחקר, וכי אנשי הסי.אי.איי שעיינו בו, לא הכניסו בו כל שינוי. "אני הייתי המחליט הסופי בכל העניין, הם יכלו רק לבקש ולהציע, אני הייתי סוברני". הספר דן בהתפתחויות שהחלו בערב הסעודית החל בראשית המאה הנוכחית, מועד בו עלה לשלטון אבן־סעוד, ועד לשנת 1981, עת עלה לשלטון המלך פאהד. המסקנה העולה מן הספר היא, לדעת המבקר הספרותי של ה"ניו־יורק־טיימס", כי ערב הסעודית, שהכוח היחיד שלה הוא כוח הנפט, היא מבחינת ארצות־הברית משענת קנה רצוץ, ואין ארצות־הברית יכולה לסמוך על שיתוף פעולה שלה או על סיוע שלה להגנה על אינטרסים חיוניים משותפים של שתי המדינות. ומשום כך על ארצות־הברית להימנע ממחוייבויות־יתר ומקשירה של אינטרסים מערכיים חיוניים לגורלה של הממלכה הסעודית.

נורמות מעורפלות

מהי מידת אמינותן של הטענות כלפי פרופ' ספרן? האם אמנם חטא לכללים המקובלים באוניברסיטאות? קשה להניח שתינתן תשובה כנה לשאלות אלה: הנורמות והנהוגות באוניברסיטאות של העולם המערבי, בכלל זה ישראל, הן מעורפלות וגמישות; ונהוגה בהן מידה של איפה ואיפה כלפי מדענים שונים. קיים מתח מתמיד בין הדרישות למינהל תקין לבין הרצון למנוע בריחה של מדענים מצוינים מהאוניברסיטאות אל מכוני מחקר פרטיים, למפעלי תעשייה ואף לייעוץ עצמאי; והאוניברסיטאות מעלימות־עין מהפרת הכללים על־ידי מדענים אלה, ובלבד שלא יפסיקו את פעילותם האקדמית: תופעה חמורה יותר היא, שתחת הסיסמה של שמירה על החופש האקדמי ומניעת התערבות של שלטונות האוניברסיטה בסדרי המחקר וההוראה, צוברים חברי הסגל האקדמי באוניברסיטאות עוצמה רבה, וההנהלות של האוניברסיטאות אינן מסוגלות להתמודד איתם. נוצרת מערכת סגורה של מחוייבויות הדדיות ותמיכה הדדית בין חברי הסגל האקדמי, שבאמצעותה נהנים חברי סגל מחופש פעולה כמעט בלתי־מוגבל. חברי סגל רבים, בפועל כמעט שאינם מכירים את ההוראות הכתובות, ואינם יודעים מה מותר ומה אסור באופן פורמלי. חברי סגל רבים מנצלים לצרכיהם הפרטיים משרדים, מעבדות, חומרים, מחשבים ועובדים של האוניברסיטה. יש כאלה העובדים במשרה מלאה בשני מוסדות בעת ובעונה אחת, ויש אף כאלה הנעדרים מהאוניברסיטה למשך סמסטרים שלמים, והם עובדים במוסד אקדמי במדינה אחרת, ומקבלים שכר בשני המוסדות. ואין פוצה פה ומצפצף.

רק אם איתרע מזלו של חבר הסגל האקדמי והוא נפלט מחוץ לקבוצה, כדרך כלל עקב קנאה או נקמנות של עמיתיו, הוא מוצא עצמו מוקע וניתן לנופף נגדו במערכת הכללים שהוא, אך לא רק הוא, לא שמר עליה. וזהו כנראה מקור התמרמרותו של פרופ' נדב ספרן.

מבצע פורד לחקלאי

5% הנחה לטרקטורים במבצע ואספקה מיידית

המבצע עד גמר המלאי ללקוחות שיסיימו את הסידורים הכספיים עד ה־31 בדצמבר.

טרקטורים המשתתפים במבצע

דגם	מפרט	כמות
	דגמים למשק המושבי	
3910	50 כ"ס* 540 P.T.O סליד	15
4110	57 כ"ס* 540 P.T.O סליד	5
4610	64 כ"ס* 540 P.T.O סליד	10
	דגמים לגידולי שדה ופלחה	
6610	86 כ"ס* 1000/540 P.T.O	22
6610 הנעה 4x4	86 כ"ס* 1000/540 P.T.O	2
6710	86 כ"ס* 1000/540 P.T.O – תא מפעיל אטום וממוזג.	2
7610 הנעה קדמית	103 כ"ס* 1000/540 P.T.O	2
7710 הנעה קדמית	103 כ"ס* 1000/540 P.T.O – תא מפעיל אטום וממוזג.	4
	דגמים למטעים	
4110 - צר	57 כ"ס* 540 P.T.O סליד	3
4610 - צר	64 כ"ס* 540 P.T.O סליד	5
	דגם לעבודות מעמיס	
6610 TC	86 כ"ס* 540 P.T.O סליד עם טורקונברטור, תיבת הילוכים ללא מצמד.	2
	לכל הדגמים בלמי דיסק טבולים בשמן, הגה הידראולי, גיר סינכרוני מלא.	

*מנוע לפי BSAU

לפורד יש טרקטור לכל משימה

Ford

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ מפיצי פורד בישראל

משרדי החברה: ת"א רח' גבורי ישראל 59, טל. 03-333221 / חיפה: רח' יפו 145, טל. 04-531171 / ירושלים: רח' דוד המלך 14, טל. 02-226141 / סוכני משאות ומשלים: עזרא ... חדרה, טל. 063-22937 / מרדכי בעי"מ: אזור התעשיה קרית ביאליק, חיפה, טל. 04-731291 ... כפר סבא, טל. 052-441737 ... 03-363897

חברה חדשה
מאת גדי יציב

מדוע נכשלה התוכנית הכלכלית להצלת המשק

רוב הציבור עדיין איננו יודע זאת — אבל התוכנית הכלכלית להצלת המשק כבר נכשלה. גם העובדה הזאת, שהציבור עדיין איננו יודע על הכישלון, לא תועיל לתוכנית, ולא תחלץ אותה מן הכישלון. כדי שהדברים יישארו ברורים, צריך אולי להגדיר חד־משמעית מהי "הצלחה" ומהו "כישלון" בהקשר זה. לגבי הגדרת "ההצלחה" אין ספקות ואין חילוקי־דעות. התוכנית נועדה להביא לראשית הצמיחה הכלכלית בתנאים של אינפלציה נמוכה ומאזן־תשלומים משופר. על יסוד הגדרה מוסכמת זו ניתן גם לנסח מצבים שונים שכל אחד מהם מגדיר אופי אפשרי של כישלון:

● מצב אחד — האינפלציה אכן יורדת — אבל המשק איננו מסוגל להמריא לצמיחה, משום שגורמי־הייצור ומסגרות הייצור שבהם צריכה הצמיחה להתרחש הרוסים.

● מצב שני — הממשלה נענית ללחצים, מבצעת סידרה של פיתוחים והאינפלציה גואה מחדש על הריסות המשק שנגרמו על־ידי התוכנית עצמה.

● מצב שלישי — הממשלה חוזרת־בה למעשה מעיקרי התוכנית ונוקטת צעדי רפלציה בלתי־שיטתיים, אך מרובים דיים כדי למנוע את האבטלה והחורבן (הזרמה, הגדלת האשראי וכו') — גם על חשבון הורדת האינפלציה והשיפור במאזן התשלומים.

על יסוד ההגדרה המוסכמת של מטרות התוכנית ניתן אפוא לומר שאם מתקיים אחד משלושת המצבים הללו, ניתן להגדיר את התוכנית כ"כישלון". מי שיודע כבר עכשיו, על יסוד הערכת־מצב כי אכן אחד משלושת המצבים הללו יתקיים, וכי לא תתגשם מטרת התוכנית, יכול לקבוע כבר עכשיו כי התוכנית נכשלה. רוב הציבור, כאמור, עדיין איננו יודע זאת.

העובדה שרוב הציבור עדיין איננו יודע זאת לא תמנע, כאמור, את הכישלון, אבל, צריך להוסיף, כי העובדה שגם הכלכלנים־מנסחי־התוכנית עדיין אינם יודעים זאת — היא ההסבר לכישלון. כדי להבין קביעה זו ניזכר למשל, בדברים שאמר כלכלן בכיר מראשי מתכנני התוכנית כשבוע לאחר הכרזתה. "אולי באמת היה טוב יותר", אמר אותו כלכלן, "אילו במקום לשחוק כל־כך את השכר היו מקצצים יותר בתקציב המדינה, ובייחוד בתקציב הבטחון". מדוע על סמך איזה ידע מקצועי הוא העדיף אז את קיצוץ התקציב על פני שחיקת השכר? שום ידע מקצועי. האם בדק הכלכלן מה עלולות להיות ההשלכות של קיצוץ נוסף בתקציב לגבי מאות אלפי אזרחים, או לגבי בטחון המדינה? לא בדק. האם ערך השוואות בין הנזק הזה לבין הנזק שגורמת שחיקת השכר? לא בדק. לגביו כל קיצוצי התקציב ושחיקת השכר אינם אלא חלקים זהי־מהות של "הביקושים" אשר אותם צריך להקטין. אולי הרגשה לא נעימה גרמה לו לאמר את הדברים. אולי יסורי מצפון ביחס לשוד השכר שהתבצע כאן, אולי תלוש המשכורת שלו עצמו דחק בו. מי יודע?

בכלל, הבה נתאר לעצמנו מצב היפותטי, שבו הכל מסכימים כי שוב אי־אפשר לקצץ בתקציב הבטחון, כי הדבר יסכן את בטחוננו, וגם אי־אפשר לפגוע עוד בשרותי הרווחה או ברמת השכר כי החברה תנזק באופן חמור מדי. האם במצב היפותטי זה שוב אי־אפשר יהיה לנסח תוכנית להצלה ולצמיחה? האם נרים ידיים במצב כזה? ואולי המצב הזה איננו היפותטי כלל ועיקר — אלא הוא אקטואלי מאוד? איש איננו יכול לנסח תשובה אחראית וחד־משמעית, משום שאיש לא בדק את הנושא. מדוע לא בדק איש את הנושא? משום שהנושא איננו בתחום מומחיותו וידיעותיו של הכלכלן.

כל ילד יודע, שאם אתה זורע בחברה עוני ואבטלה וסבל — אתה מפחית את הלחץ כלפי מעלה של "הביקושים" על המחירים, אבל מה זה "ביקושים"? "הביקושים" אינם ישות חברתית אלא היא מונח טכני־כלכלי שנועד לתאר מכלול מגוון מאוד של מרכיבים אנושיים וחברתיים. לכל אחד ממרכיבים אלה יש השפעה ממשית מאוד, ובכמה מקרים גם השפעה מוכרת וידועה לאנשי מקצועות אחרים במדעי החברה, ולפני שמקצצים בהם צריך לדעת מה תהיה השפעתו המיוחדת של כל קיצוץ. יתר־על־כן, כדי לקבוע את סדר העדיפויות בשיעורי הקיצוץ, ובסדר הזמנים שלו, צריך גם, תסלחו לי על הביטוי, יסוד ערכי או עקרוני מסוים: מה אנחנו רוצים שיהיה כאן, מה חשוב לנו ומה לא, איזה סוג של צמיחה כלכלית רצויה לנו — מבחינת ההרכב האנושי שישא אותה ומבחינת המסגרות החברתיות שבהן הצמיחה צריכה להתחולל. למשל, מעניין מאוד לדעת אם מישהו בדק ברצינות אם תקציב משרד הבריאות היום איננו מסכן נפשות, אם השכר הנמוך איננו גורם חורבן לאפשרות הצמיחה בגלל בריחת מוחות, אם התמוטטות היצרנים והחקלאים היא באמת מחיר ראוי לחיסול מהיר של האינפלציה.

באחת, התוכנית הכלכלית נכשלה — או אם תרצו היא נכשלת והולכת — משום שהיא נוסחה ובוצעה כתרגיל כלכלי אלמנטרי, אשר כשלעצמו אין בו מתום, אבל מלכתחילה הוא נועד לשימושם הבלעדי של אנשים בעלי השקפה חברתית מוגדרת, ועל יסוד ידע מקיף יותר ונתונים רבים יותר בתחומים חברתיים שהם מעבר לכלכלה. כפי שאירעו הדברים, לעומת זה, מתבצעת התוכנית על־ידי אנשים נטולי־חזון המתנהגים כאילו אין הם יודעים דבר וחצי דבר שאיננו כתוב בספרי הכלכלה. הכלכלה היא אכן עניין רציני מדי כדי שתהיה מופקרת בידי כלכלנים בלבד.

מתכון אמ"ת נגד הכהניזם

יש סוגים וזנים שונים של פאשיזם — ונגד כל סוג יש לנהל מאבק על־פי תכונותיו המיוחדות. הכהניזם הוא זן מיוחד, ולכן הוא טעון טיפול מיוחד. גם לאחר פירסום הצהרות המרד והמרי של מנהלי "גוש אמונים" — עדיין אני סבור שהכהניזם מסוכן יותר לישראל, פשוט בגלל העובדה שהוא יותר מרבק, והוא עלול להכות שורש בקרב שכבות יותר רחבות. בכל מקרה, צריך להבין כי מאבק פוליטי שגרתי — לא יצלח כנגד זן פאשיסטי זה. להלן הצעת־סיכום מתומצתת לכל הנאבקים בכהניזם, מעין־מתכון, ובו שלושת המרכיבים העיקריים של המאבק המיוחד הזה:

● אידיאולוגיה: הסברה פוליטית שקולה ועניינית לגבי פריט זה או אחר, איננה משכנעת את מי שנתפס לכהניזם. כל מי שמשוחח עם תלמידי בתי־ספר על־יסודיים, או עם חיילים צעירים, נוכח לדעת שלגביהם הכהניזם היא אידיאולוגיה. הכהניזם שלהם הוא תפיסת־עולם כוללת, המפרשת להם את עולמם, ומדריכה את עמדותיהם, בייחוד לגבי היחסים בין יהודים לערבים. לא נעים לשמוע — אבל זה המצב. בניגוד לאגפים אחרים של הימין בארץ, הכהניזם מקבל ומאמץ את "הדילמה הדמוגרפית", שעד כה הורגשה דווקא על־ידי המחנה היוני, והוא גם מתיימר להחלץ ממנה. הכהניזם שם ללעג את טענות "הליכוד" על רצונו לספח את יהודה ושומרון ובכל זאת לקיים, בה בעת, מדינה יהודית ודמוקרטית. את הפתרון של כהנא — המבקש לגרש מאיתנו את הערבים ואת הדמוקרטיה גם יחד — מקבלים, לדאבון־לבנו, רבים מאוד בקרב צעירי ישראל כפתרון הגיוני ומעשי וגם אוי לבושה, כפתרון מוסרי. המאבק נגד כהנא צריך לפיכך להיות אידיאולוגי. מי שמתעתד להרצות בפני תלמידים או לנהל ויכוח עם תומכים צעירים אחרים של כהנא, איננו יכול לפיכך להסתפק בנימוקים של פוליטיקה מעשית. בצד העמדת פתרונותיו של כהנא על היסודות הבלתי־מעשיים שלהם, חובה להציג תפיסה מוסרית כוללת, עד למושגי הצדק האלמנטריים ביותר המבחינים בין טוב לרע. מי שאיננו חש סלידה מוסרית כלפי רעיונותיו של כהנא — עדיין איננו מחוסן מפניו, וסלידה מוסרית היא פועל־יוצא של תפיסת עולם כוללת.

● מכות: כבר ניסיתי להסביר ביתר הרחבה, במדור זה, את אופיה המיוחד של האלימות הכהניסטית. בניגוד לאלימות המתוכננת של תנועות ימין אחרות, כגון אנשי "גוש אמונים", האלימות השיטתית של אנשי כהנא היא אקספרסיבית, ולא אינסטרומנטלית. במילים אחרות: זוהי אלימות שאיננה אמצעי להשגת מטרות — אלא היא עצמה המטרה, ועצם הפעלתה גורמת סיפוקים למבצעיה, וכה הם מוצאים פורקן לשנאה המפעילה אותם. אלימות כזאת ניתנת להכחדה לא על ידי הוכחת חוסר התוחלת שבה אלא על ידי הפרתת התענוג שהיא מעניקה לאנשים האלימים. מסיבה זו חשוב מאד וחיוני שהאנשים הללו יחטפו מכות. לא צריך כמובן ליזום אלימות. אבל כתגובה לאלימות־שלהם צריך פשוט להרביץ להם. דברים כאלה מוטב כמובן לארגן בעוד מועד.

● תקנות: האידיאולוגיה והמכות הכרחיים, אבל אינם מספיקים. בלי תקנות משפטיות אין סיכוי למאבק נגד זן זה של הפאשיזם. "תקנות" כאן הם חוקי־מדינה וחוקי־עזר עירוניים וכללי התנהגות פורמליים שעשויים לתקן ארגונים ובעלי תפקידים שונים. הקצב האיטי של החקיקה האנטי־כהניסטית בכנסת הוא כוויון תמוה ומדהים מאוד. אף־על־פי־כן, חוקי מדינה אינם מספיקים. צריך גם לנסח חוקים וכללי התנהגות בכל ארגון, סטטוטורי וולונטרי. מחר עלולים שליחיו של כהנא לכהן בתפקיד זה או אחר באחד הארגונים, או להתיימר לייצג משהו או מישהו, או לנסות לשאת דברים מעל בימה זו או אחרת. אסור שזה יקרה. התופעה שקוראים לה "כהנאי" היא פלילית במהותה, והדבר צריך לבוא לידי ביטוי פורמלי תקנוני.

ההצעה שלי: כל היוצא למאבק נגד כהנא, ובייחוד כל המתכננים מאבק זה, צריכים לחזור ולשנן ולשלש לעצמם ולזולתם: אידיאולוגיה־מכות־תקנות, אידיאולוגיה־מכות־תקנות, או בראשי תיבות, אמ"ת. זהו, אפוא, מתכון־אמת למאבק בכהניזם.

היזון חוזר

חבל שלא עשינו יותר "טובות" כאלה

במאמרו, "סיכוי לימים טובים יותר", ("על המשמר" — 8.10.85) דן גדי יציב במחקר שנערך על היחסים בין קיבוצים לערי פיתוח, כולל בית־שאן. בהקשר זה הוא מציין ש"סוף־סוף" מפסיקים חברי הקיבוצים את פעולת העזרה וההתנדבות בעיירה.

כמי שעסקה, עם חברות לא רבות, במשך שנים בהקניית עברית לאימהות מרובות ילדים ופיתוח התעניינותן בחברה בישראל, כולל מפ"ם, איני מבינה את הסיפוק המשתמע מהפסקת פעילות ההתנדבות "סוף־סוף" (!). למרבה הצער, הפעולה נפסקה זה מכבר, עקב ההסתה ללא אבחנה נגד כל חברי הקיבוצים ללא קשר עם תחומי פעילותם. כוונתי בזה לסתור את דעתו של החוקר, שהוראי לא הגיעו אל נשים, כאילו התקוממו נגדנו ולא רצו "טובות". להיפך, אלו שהיינו איתם בקשרים היו ונשארו אסירות תודה למי שבאו לבתיהן ולימדון, ובעיקר חינכון לעצמאות ולהכרת ערכן העצמי. או שהיו מורים בבית־הספר, הדריכו מורות וכו'. אף אם ותיקה לא תשכח את האחיות מהקיבוצים שהקימו את "טיפת חלב" והורידו את אחוז תמותת התינוקות לאפס. (היום ממלאות את מקומן תושבות המקום בהצלחה, מה פסול בעבודה משותפת?!)

"ויקם דור חדש שלא ידע את יוסף" ושכח, או לא ידע על חברים כאלה. כל המחקרים למיניהם העלו שמקורות המתיחות הם ביחסים בין חברי קיבוצים שהיו למעסיקים ובין התושבים השכירים, בעיקר במפעלים האזוריים, ולא בהתנדבות.

לדעתי, להבעת סיפוק מהפסקת פעולות ההתנדבות למיניהן אין מקום. מה עוד שהמתנדבים היו מעטים בכותה, והכל.

נחמה גנוסר (גיר דוד)

רשות הקורא

"ללא תנאים מוקדמים"

חוגי הימין על כל גוניהם וכן רבים במערך חוזרים חוזר ושנה על ההיגד, כי הם מוכנים למשא־ומתן עם ירדן. "ללא תנאים מוקדמים". האמנם?

● ירושלים היא מחוץ לכל משא־ומתן. "עיר שחוברה לה יחדיו". אין לחלקה שנית. אך האמנם מראש יש לפסול כל פתרון אחר (חלוקה לרובעים, רוטאציה בראשות העיר, ממשל משותף...)

● רמת הגולן: אין מקום לפשרות טריטוריאליות מסיבות אסטרטגיות ויישוביות.

● יהודה ושומרון: מדיניות של "אף שעל", "ארץ־ישראל השלמה". "תוכנית אלון" ועליה השלום, "אוטונומיה לתושבים ולא לשטחים" ופירוש כגיז ל"קמפ־דייוויד", לא למדינה פלשתינית וכו'...

● רצועת עזה: ממילא אינה שייכת למצרים, התנחלויות ו"חיץ בטחוני" (זוכרים את "פיתחת־רפיח" בתיפסקור דומה?)

● בחירת נציגי העם הפלשתיני לשיחות־השלום (האם חוסיין חייב לפסול את מתנגדי "קמפ־דייוויד" הישראליים?)

היא הנותנת: "ללא תנאים מוקדמים".

דן יהב
תל־אביב

דראמה בשלוש מערכות

בהתחלה הכריזה המזכירה כי המאבק הוא למען הכבוד — שלא יגידו כי המורים הם בטלנים ואינם יודעים מה ערכו של כסף. נעלבו חבריה. וכי יעלה על דעתו של מישהו להוציא לעז כזה על ציבור כל כך נכבד?

במערכה השנייה החליטה המזכירה לכפר על עוונה והודיעה כי המערכה הפעם היא "לחיים ולמוות" אכן, כל הכבוד למי שמוכן להקריב את חייו למען מטרה נעלה! אך — שוב נרתעו חבריה — האמנם, מלחמתם "מלחמת מצווה" היא?

כעת, במערכה השלישית, הנימוק הוא נכון בהחלט. אם יצטרף הארגון להסכם עם הסתדרות המורים — עלולים להגיד שאין צורך בארגון נפרד, ועל כן, יש לשבש, יש לבלבל את מוחם של המורים, של ההורים, של התלמידים ושל הציבור כולו — שיידעו להם!

אולי באמת אין צורך בשני ארגוני מורים? אולי אין צורך שמורה אחד יתנשא על פני רעהו?

גרליהו שטיינברג, פתח־תקוה

הליבראלים רומסים את הדיירים

החל ב־1 באוקטובר יועלו דמי השכירות בדירות מוגנות בשיעור חסר תקדים 360 (שלוש מאות ושישים) אחוז, וזאת למרות הקפאת המחירים במשק. כדי להיטיב עם בעלי הבתים "המסכנים" מוכנים השרים הליבראלים להפר את חוק ההקפאה במשק.

פת, נסים ומודעי מסוכסכים ומפורדים עד כדי שנאה, אך כשאפשר להתנכל לחלשים הם מתאגדים, לספק את תאבונם של ספסרים שרכשו דירות למטרות רווחים.

יש להצטער ששרי תנועת־העבודה, שרוב הדיירים המוגנים חברים בה, נתנו יד לצעד בלתי־צודק ושרירותי זה. בכך יגרמו שעוד אלפי משפחות יצטרפו לשורה די ארוכה של מבקשי סעד, לאט אך בטוח הופכים את מדינת ישראל, שפועלים יסדוה ובנוה, לארץ שרק ספקולאנטים ובעלי־בתים יכולים לחיות בה, ואפילו לחיות טוב מאוד.

אנו, הדיירים, מצפים עוד לשמוע את קולה של ההסתדרות מגנון, ותקוותנו שההסתדרות לא תעמוד מנגד, ולא תאכזב אותנו.

מרדכי סלה, תל אביב

שכרם של חברי־הכנסת

קראתי בשבוע ב"על־המשמר", שעם שחברי־הכנסת ירדשו העלאת שכרם שנשחק באופן רציני (בפעם השנייה ואחרי יומיים) שחברי־הכנסת ידרשו העלאת שכרם ב־300 אלף שקל. האם היתה זאת פליטת קולמוס של הכתב? או הלצה של חברי־הכנסת הנכבדים?

מה שיותר גרעו חברי־הכנסת מתלוגים באמת לדרוש העלאת שכרם. אני רק מקווה שחברי־כים ממפ"ם לא יצטרפו לכך. להיפך, תקוותי שהם יהיו אלה שיתנגדו לכך בכל התוקף כי צריך להיות חירש כדי לא לשמוע מה שהולך בעת בארץ בקשר לשכר־העבודה להמוני עובדים.

יעקב הלילי, עין המפרץ

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

בין הוזה לחוזה

„בשבילי פינק הוא רומנטיקן. אם הוא מרמה אנשים, זה אומר שהוא נמצא במצוקה" ● חנן שניר על „נמר חברבורות" על פי יעקב שבתאי, המועלה ב„הבימה".

מאת ציפי שוחט

יעקב שבתאי, שכתב רומנים וסיפורים, תירגם מחזות לעברית וכן סיפורים לילדים ועסק מטעם לטעם גם בכתיבה לתיאטרון. תיאטרון „הבימה" מעלה הפעם את „נמר חברבורות" — מחזה המבוסס על פי אחד הסיפורים שפירסם היוצר בספרו „הדוד פרץ ממריא".

ספור העלילה מתרחש על רקע תל־אביב הקטנה של שנות ה־20 ובמרכזה עומד פינק (יוסי בנאי), המגיע לארץ ישראל של אז כדי לבקר את אחיו נוח (נחום בוכמן) ואשתו שושנה (רבקה גור).

דמותו החריגה של פינק זרה ליושבי המקום הפרובינציאליים, אולם הוא מצליח לגרור את האנשים התמימים האלה אחרי חזונו הגדול להביא קרקס לארץ ישראל — קרקס עם כל האטרקציות האפשריות, אשר נמר החברבורות, החיה היפיפיה והמסמלת מהירות, אומץ־לב ויופי, הוא גולת הכותרת שלו.

הדמות המופלאה הזו מתבייתת על רקע המציאות האפורה הארץ־ישראלית, מוסיפה למקום צבע וניחוחות של חזון ומעוררת אצל חלק מיושביה את השאיפות הכמוסות והחלומות הבלתי ממומשים שלהם. כך שושנה, אשת אחיו, שחלומה להיות זמרת אופרה נגנז ונשכח מזמן נוכח המציאות הקשה, מתעוררת לחיים לפתע ומתחילה שוב לשיר.

פינק, אשר שמו מורכב מכינויי מלכים, רוזנים ואמנים מפורסמים, מכנה עצמו הגראף פרידריך עמנואל אברם יואכים ג'ורג' פאבלו אלברטו שווארץ פון ברומברגר), הוא נשוי אי־שם (בפורטוגל אולי) לצירל, יהודיה כשרה, ולהם גם צאצאים. אולם עובדה זו אינה מונעת בעדו להציע נישואים לאלוה, דמות תמהונית שהגיעה לכאן מהולנד או לרוחמה, הפאם־פאטאל של תל־אביב של הימים ההם. הוא לבוש במיני תלבושות, מצהיר הצהרות וחותם חתימות — הולך, מה שנקרא, על גדול, המשקיעים התמימים, השמים כספם, כמובן, על קרן הצבי, לא זוכים לראות לא כסף ולא קרקס. הסוף ברור: המציאות היא שחונקת את החלום ומנפצת אותו לרסיסים. פינק מוותר על החזון ובדרך־קרב אקראית עם דוד לתלפיות המתמכר הוא מוצא את מותו, כאשר אינו מנסה, אפילו, להגן על עצמו.

צבעוני ופתטי

למה התכוון, בעצם, המחזאי, בסיפור המופלא הזה? באחד הראיונות בעבר אמר שבתאי עצמו, שזהו „מחזה המקבל שניתן לפירושים שונים". היו שראו במחזה מעין פרודיה על החלום הציוני, אחרים ראו

„נמר חברבורות" – לא כסף ולא קרקס. בתמונה: יוסי בנאי וחנה רוט.

בחזון הקרקס סמל לחלומו של האדם שלעולם אינו מגשים עצמו.

חנן שניר, במאי ההצגה, איתו שוחחתי לאחר אחת החזרות, נזהר מפרשנויות. הוא מתנגד לפרוש אחד של המחזה ואינו רוצה להשפיע על הצופה. לדבריו כל אחד והפרשנות שלו. „כל מה שאנשים יבינו הם צריכים להבין מההצגה עצמה ולא מתוך מה שאמרתי לעיתונות".

— מיהו פינק שלך: נוכל, רמאי או רומנטיקן שעוד לא איבד את הנאיביות?

— „יש כמה אפשרויות לראות את פינק. מצד אחד הוא איש חלומות תמים, הוגה רעיון גדול, אשר במפגש שלו עם המציאות נוצרת דיסהרמוניה היוצרת מצב קומי. מצד שני, ניתן לפרש שהוא רמאי, שרלטן, מאחז עיניים, שגוזל מאנשים את הכסף ולוקח לעצמו. יהיו, ודאי, מספר אנשים שיראו בו את הצד הזה. בשבילי פינק הוא רומנטיקן. אם הוא מרמה אנשים — זה אומר שהוא נמצא במצוקה שהוא לא יכול להיחלץ ממנה, אבל זה לא מפני שהוא רמאי. הוא איש ניגודים. מצד אחד בעל חזון, שרואה כמה צעדים קדימה — רואה לנגד עיניו חזון אדיר ומאידך אדם שחי את הרגע, למשל, ביחסים שלו עם נשים. הניגודים האלה עושים אותו אדם מעניין, צבעוני וגם אדם פתטי, מיוסר.

הטקסט עצמו מאפשר כמה פרשנויות. אנו כיוצרים חייבים לבחור אחת האפשרויות. בחרנו כאן להתרכז בדמות של חולם תמים שיש לו אמנם אספקטים שליליים, אבל לא הלכנו על זה".

— המחזה מתרחש על רקע תל־אביב של שנות ה־20. מה הוא אומר לנו היום?

— „בכל זמן יכול להיות אדם כזה כמו פינק. אדם כזה שנוחת בתוך סביבה פרובינציאלית של אנשים ומתבייה על תמימויות שלהם — וזה לא מפני שהוא נוכל, אלא מפני שהוא תמים מסוג אחר. מרידור עם הבורה, שאמורה היתה להאיר את כל רמת־גן, הוא פינק. כל דור והפינק שלו. הרצל הוא פינק שהצליח ומרידור הוא פינק שנכשל ויש אין סוף לאפשרויות האלה."

— האם הקרקס שפינק חולם עליו הוא סמל לחלום הציוני? חנן אינו מוכן להשיב על כך. לא רוצה לקבוע משמעויות. כל מה שהוא מוכן לומר זה ש„הקרקס הוא כל רעיון גדול שדורש משוגע לדבר. אין רעיון שלא הוקם על־ידי משוגע אחד. החל בבית חרושת, תיאטרון או מדינה. המשוגע הזה הופך להיות למשל או לקלס בעיני אנשים. המרחק בין חוזה להוזה הוא קטן מאוד."

ניכר בו בחנן שהוא אוהב את גיבור המחזה ואת החלום שהוא מייצג. „פעם היו מרכבות והיום יש אווירונים וסטאליק" אומר פינק במחזה „זה נשמע כמו בלונים באויר". ממשיך חנן „הוא כביכול איש שמצטייר כאדם לא תכליתי, כל האנשים המעשיים יגידו שאפשר גם בלי זה, אבל מה טעם החיים אם אין את, הכביכול, מותרות האלה".

חול אמיתי

על הבמה מסעדה קטנה, לחוף ימה של תל־אביב — שם מתרחשים כל תעלוליו של הגיבור. בימת התיאטרון הלאומי שלנו כוסתה כולה בחול (אמיתי), כאשר בירכתיה ניצבת לה הטיילת. „התנאי הראשון שלי לביים את ההצגה היה להביא חול אמיתי כתפאורה", אומר חנן ואפשר להבחין שהוא מרוצה מהיענות התיאטרון לדרישה.

באחת התמונות היפות בהצגה יושב גיבור המחזה עם אלוה אהובתו בבית־קפה לחוף הים וחולם על נמר החברבורות אותו יביא מהודו. אלוה שרה לו „אתה רוח הקוסמוס ואני רוח ההוויה — אנחנו נתמזג, נקרב את הגאולה" — ושתי הדמויות הללו על רקע החול והטיילת הופכות את האירוע לאירוע סוריאליסטי. „שתי הדמויות הללו מאוד מסוגננות", אני אומרת לבמאי. „יתר הדמויות הן ריאליסטיות — האם אין כאן ערבוב סגנונות?" חנן, כמעט מופתע, „זה מכוון", הוא אומר, „מדובר בקבוצת אנשים של שנות ה־20 בא"י, החיים במצב כלכלי לא טוב, בשפל — לתוך החבורה הריאליסטית הזו נכנסים שני תמהונים מאירופה, מסביבה אחרת. אלוה היא מיסיונרית, טיפוס תמהוני, לא שייכת לנוף הזה, היא מדברת כאילו שהיא בטרנס. הם צריכים להיות שונים מהסביבה".

— האם זה מחזה חווי, השייך לתל־אביב בשיחזור תקופתי?

— „אני לא רואה בזה מחזה לוקאלי או מחזה חווי. החווי הוא הקרקע. הלוקאליות חשובה כדי להבין את הרקע. זה כמו מחזה של פירנדלו, שמתרחש בפרובינציה בסיציליה. הפרובינציה משמשת קרקע להתפתחות של דבר כזה".

— יש לך משיכה לחומר יהודי ומקורי: „גטל", „טייבלע והשד שלה", „מקום אחר" ועכשיו „נמר החברבורות". האם אתה שותף למגמה של הזייאת התיאטרון המקורי והיהודי שמסתמן בתיאטרון שלנו?

— „אני לא רואה עצמי שייך למגמה או לזרם. לא דוגל בדגלים. מעניין אותי לעשות דברים שנוגעים לי. מחזאות ישראלית מקורית — זה נוגע לי. מחזאות יהודית — זה נוגע לי. תיאטרון אבסטרקטי שעוסק בקומפוזיציות, בחלל ובזמן — זה גם מעניין אותי. אבל אם תתני לי שלושה מחזות, אבחר במחזה מקורי. אדם צריך להתייחס למה שהוא מייצר, כמו למה שהוא אוכל. אתה מקבל דברים באופן גנטי, רוחני ופיזי — ובאותה מידה אתה גם יוצר. מחזאות מקורית זה החומר הכי קרוב אליי, בתנאי שהיא טובה. התמזל לי המזל לעבוד על חומר שאני מאוד אוהב, עם מחזאי, שאני אוהב כאדם, כחבר, כיוצר. לדעתי, זהו המחזה הטוב ביותר שלו. אני בטוח שיש אנשים שיבקרו אותי ויאמרו שאם אעשה צ'כוב או מחזה מקורי, בסופו של דבר, אפשר לזהות סגנון או דרך מסוימת שלי, אבל זה גם אני".

משתתפים נוספים: ניסים עזיקרי, חנה רוט, עידית טטרסון, מוסקו אלקלעי, שמואל סגל, ישראל רובינצ'יק, אליעזר יונג. מוסיקה: פולדי שצמן, תפאורה ותלבושות יעל פרס.

מוסיקה

הקשר הישראלי של לוצ'אנו בריו

מאת דוד אור

לוצ'אנו בריו אחת הדמויות החשובות בין מלחיני המוסיקה של המאה ה־20 חוגג בימים אלה את יום הולדתו ה־60 וזו הזדמנות טובה לשרטט כמה קווים לדמותו.

בתוך השלישייה המובילה של המלחינים שטוקהאוזן, בולז ובריו הכוון של האחרון הוא יותר הומני אסתטי. אצל בריו אתה מרגיש תמיד את הדרימה המוסיקאלית, המוסיקה שלו תמיד גורמת חוויה, אין אצלו רעיונות וקונספציות שמשתלטים על היצירות ומשעבדים את המוסיקה לשרות הרעיון.

בריו נולד באונגליה איטליה ב־24 באוקטובר 1925. הוא החל את לימודי המוסיקה בבית אביו והשלים אותם בקונסרבטוריון של מילנו. ב־1954 יסד עם שותפו ליצירה ולדרך ברונו מאדרנה את הסטודיו לפונולוגיה מוסיקאלית ברדיו מילנו. ב־1956 יסד כתב עת ואגודת קונצרטים — „מפגשים מוסיקאליים" וניהל אותם עד 1960. האגודה עשתה ניסויים במוסיקה המודרנית ופיתחה את הנושא המוסיקאלי החדשני באיטליה ובכל אירופה. בשנות ה־60 עסק בריו באופן אינטנסיבי בהוראת קומפוזיציה באירופה ובארה"ב.

מ־1974 עמד בראש המחלקה האלקטרו־אקוסטית של IRCAM בפאריס, שהוא בעצם המוסד החשוב ביותר בפיתוח ובחקר המוסיקה המודרנית.

אתאר כאן יצירה אחת מיצירותיו שהיא לאו דווקא מהחשובות שבהן, אך אולי תיתן חלק מהכוונים שאפשר למצוא ביצירתו הכוללת. היצירה היא „קונצרטינו" נכתבה ב־1951 – שנת סיום לימודיו בקונסרבטוריון במילנו. היא כתובה לקלרינט וכינור סולו בליווי תזמורת מיתרים עם צלסטה ונבל. היצירה היא בעין מחווה למוסיקת הברוק והיא כוללת בתוכה אלמנטים בארוקיים מצד אחד, ומצד שני כתובה בטכניקה הסידרתית של שנברג וברג. יצירותיו החשובות של בריו הם „קירי" שבוצעה בארץ, „סקוונצות", מעגלים — לפי טקסט של קאמינגס, „לברינטוס" ו„ריסאו". עבודותיו עם אשתו הזמרת החרשנית קטי ברבריין, שחקרו אפשרויות חדשות לקול האנושי זכו בהערכה רבה.

בשנה האחרונה מטפח בריו את נוגה אוליברי — מלחינה ישראלית צעירה — הוא גילה אותה לאחר ששמע את יצירתה „שיר ילדינו" הביא אותה אליו לאיטליה ונתן לה חסות ואפשרות ליצור ולהשמיע.

הקשר הישראלי של בריו הוא חזק והשפיע רבות על חיי המוסיקה בארץ. בריו נשוי לישראלית ובזמנו כיהן כמנצח המוסיקאלי של האנסמבל הקאמרי בתחילת שנות ה־70.

בריו מגלה נטייה ומשיכה לפולקלור של עמים שונים. הוא מתעניין במחקרו של הישראלי שמחה ארום על מוסיקה אפריקאית, ומתעניין במוסיקה עממית במקומות שונים ובשילובם וציטוטם במוסיקה שלו. זוהי לא גישה לאומית פטריוטית כגון הפולקלור אצל ברטוק אלא יותר גישה אנתרופולוגית.

בימי כהונתו כמנהל האנסמבל הקאמרי ערך תחרות של יצירות ישראליות — הוא הזמין את מלחינינו לכתוב יצירות חדשות שישתמשו באלמנטים פולקלוריסטיים. אגודת המלחינים הישראלים מחתה — הם ראו בכך כוון התערבות „ז'דנוביסטית" במקצת, ולא רצו לכתוב לפי תכתיבים ונושאים שמטעם.

בריו, שלא במודע, נקט כאן עמדה בויכוח ההיסטורי של המוסיקה הישראלית בדבר האלמנט ה„ים תיכוני" במוסיקה. זהו ויכוח שכביכול נחתם לפני שנות ה־70, ובריו עורר מחדש ועוד נקט עמדה כאילו בעד הצמדות למוסיקה עם שורשים. התחרות לא התקיימה, ואיגוד המלחינים עמד בסירובו — אך יש בכך ללמד משהו על בריו ההומניסט, שראה באופן טבעי בקשר שלנו לאזור ולמורשת אמצעי השראה והשפעה לגיטימי במוסיקה הנכתבת כאן. מי שרוצה ללמוד יותר על עולמו של בריו והשקפותיו המוסיקאליות יוכל לקרוא בספר שיצא לא מזמן בהוצאת הקיבוץ המאוחד ושמו „שיחות על מוסיקה". בספר זה משוחחת מוסיקולוגית איטלקית עם בריו על יצירותיו, דרכו המוסיקאלית האידיאות והקונספציות המניעים אותו.

בריו איננו מאמין במגדל שן של היוצר מודעות היסטורית ומעורבות חברתית הופכות את החוויה המוסיקאלית לחוויה תרבותית כוללת. דרכו המוסיקאלית שמתבססת על מילה, תשתית תרבותית רחבה וכוללת, היא דרך אקלקטית שיודעת במה לבחור אך תמיד יוצרת חוויה מוסיקאלית ישירה ובלתי אמצעית.

אגדות למבוגרים

מאת נ. חגריזי

חוה אפשטיין, ילידת ירושלים (1945), בוגרת בצלאל — ציור ופיסול — היא דמות דינמית, פוריה ורבגונית. את ציוריה ופסליה הציגה מאז שנת 1971 במקומות רבים בארץ ובחוץ־לארץ, כולל שתי תערוכות במוזיאון ישראל (1977, 1985). הפעם בגלריה „נורדו" בשדרות בן־מיימון בירושלים, היא מציגה אקוורלים ומה שהיא קוראת „פיסול רך" והקהל — „בובות".

שני המרכיבים האלה של התערוכה משתלבים לתמונה אחת: אוטופורטרט אמנותי של האמנית, וכך היא מעידה על יצירותיה: „כמו דפי יומן המבקשים להקפיא את החולף, גם ציורי ופסלי מבקשים להנציח רגשות, זכרונות, חלומות ורעיונות — על־ידי השתקפות בתוך נבואות העוברות שינוי עד כדי בריאת עולם חדש. עולם שבו האגדה והדמיון משנים את המציאות לרבת־פנים: יד הופכת לציפור, לפרח, לדג. גוף הופך לנוף. הנוף הופך לדמות אנושית, וכך הלאה.

„אכן, האקוורלים של חוה אפשטיין הם אגדות, אגדות למבוגרים, סיפורים פנטאסטים המתמשכים מתמונה לתמונה, מלווים בטקסטים פילוסופיים או פיוטיים, מלאי דמויות ראשיות וצדדיות, גדולות וקטנות, סיפורים קולנועיים עם עלילה סוריאליסטית, שהצופה בעל הזמן, הסבלנות, העניין והאהבה יוכל לפענחם וליהנות מהם — מהרומנטיקה שלהם, מהפנטזיה של הציירת, מכושר הביטוי שלה ויכולתה לספר כל כך הרבה בתמונה קטנה אחת, או צמד תמונות במסגרת אחת. שכן אקוורלים אלה הן לרוב מיניאטורות שאפשר ואפשר לעמוד מול כל אחת מהן וללמוד אותן עד הסוף והסוד.

היצירות בפיסול רך גם הן בובות למבוגרים, כאמור. לפעמים הן דרמתיות, מלאות הבעה רצינית, כמו „לידה", ולפעמים בעלות נימה הומוריסטית, כמו „נסיכה ותרנגולת עם אפרוח". לפעמים הן שופעות הוד, כמו „אשה בשחור־לבן", ולעתים הן דוגמניות לציוריה של חוה, כמו „נסיכת הצנצנת", נושא החוזר ומתפתח באקוורלים מספר.

אשה (האמנית) ועולמה נמצאים במרכז יצירתה של חוה אפשטיין, ונושא הלידה, בכל היבטים, עובר כחוט השני דרך ציורים רבים: מיסטריום הלידה, השתנות הגוף בהתפתחותם, האלמנטים הקטנים ההופכים לגדולים ולהפך, נקודות המפנה בחלוף שינוי הצורות, הפיכת גולם לפרפר.

הבובות שלה עשויות מחוט ברזל כחוט השדרה — מצמר גפן הגלוא בתוך גרבי ניילון בתוספת מיני בדים וחומרים רבים אחרים, המבטאים רגשי אושר או אכזבה, כאב או שביעות־רצון. האקוורלים מפתחים את הרגשות הללו בשרשרת סיפורים וביטויים... שהדמיון ללא־מעצורים שלהם בא לביטוי רק בכותרת היצירות! „אפשר לאהוב מכל מקום", „אמבט מלכים", „פרפרים מתעוררים", „חלומות על אולמות מלאי אדם", „על גג גגות קסומים", „דמעה מחייכת" — כל אחד מהנושאים הללו מתווה בפיתוח עולם ומלואו.

עושר הנושאים וכושר הסיפור, מצטרפים בתערוכתה של חוה אפשטיין, לחוויה פילוסופית המרגשת את מחשבתו הרגשית של הצופה — ומעלה חיוך על שפתיו.

התערוכה ננעלת ב־18.11.85

חוה אפשטיין – „תאומות זהות ושונות"

פסטיבל הגיטרות

דון קישוט והגיטרה

מאת עמית רוט

האביר דון קישוט מסתובב בארץ רכוב על סוס כחוש, שערו מאפיר, גופו רזה והוא מניף במקום דגל — גיטרה.

לפני שאומץ לו את כינויו האבירי וגם אחרי זה, קוראים לו גיורא באור והוא מארגן את הפסטיבל השני לגיטרה (24.11 — 27.11), ללא תמיכה ציבורית כל שהיא, ללא עזרה ולמרות כל המכשולות.

הפסטיבל הראשון על שני חלקיו, נערך בשנה שעברה ועם כוכבי גיטרה מקומיים, כמו גילי דור ואלדיר אוליבר ולצידם צעירים מוכשרים אבל פחות מנוסים.

הפעם ניסה גיורא להביא אמנים מחוץ־לארץ, אך הקשיים הכלכליים וחוסר התמיכה (שהוא ממש שערורייתי בהתחשב בכך שהפסטיבל אינו פסטיבל מסחרי, ומי שמחלק את עוגת התקציב לפסטיבלים ולאירועים צריך לקבוע קריטריונים ברורים והוגנים), גרמו שרק גיטריסט אחד יבוא מחוץ־לארץ, הצרפתי מייר בנסימון.

ערב הפתיחה החגיגי של השבוע, שייערך בבית לסין, יהיה חגיגה של הגיטרה והרפרטואר הקלאסי. הכוכב יהיה כאן אברהם ספקטור, עולה מארצות הברית, שזכה במקום השני בתחרות בין־לאומית לגיטרה של רדיו צרפת בשנת 1971.

הקונצרט הראשון שלו היה בגיל 8 במקסיקו סיטי. הוא אחד מצאצאי אסכולת הנגינה שהתחילה במלחין הספרדי הגדול פרנצסקו טרגה. הפעם תשולב נגינת הגיטרה הקלאסית בכלים אחרים, בעיקר בידי הגיטריסטית אורלי לבן, שתשתף פעולה עם החלילנית ונגני מוסלר והזמרת אמלי ברנרסון.

עוד נקודות שיא בפסטיבל, יהיו הופעותיו של הגיטריסט והמלחין, אוסקר שר, ששורשיו במוסיקה דרום־אמריקאית, (לא ברזילאית דווקא), ויש לו כמה שירים ויצירות יפים בנויים על טכניקת נגינה מיומנת וביטחון עצמי. אוסקר היה מהתגליות של הפסטיבל הקודם וגיורא צופה שיבלוט עוד יותר בפסטיבל זה.

בנוסף, יהיו הופעות שיוקדשו לגיטריסטים צעירים מתחת לגיל צבא, חשמליים ואקוסטיים, קלאסיים ועממיים.

בכל העולם נערכים פסטיבלים בתמיכת עשרות גופים ציבוריים ופרטיים. זה מאפשר לפסטיבל כמו, פסטיבל ליאז', להביא גיטריסטים אדירים כג'וליאן ברים וג'ון פאוול.

אם לא תהיה תמיכה בפסטיבל הגיטרות הישראלי, ייאלץ גיורא לחדול או לפנות לאמרגנים מסחריים. הפסטיבל שנערך, לדעתו, הוכיח את עצמו וראוי לקיום. הפסטיבלים הבאים יתבססו על הופעות יחיד, ואם אפשר, גם אמנים מחוץ־לארץ. צריך לחדש ולהביא השפעות מבחוץ.

גיטריסטים (בעיקר קיבוצניקים) מצטיינים לפני גיל צבא, המעוניינים להשתתף במרתון הגיטרות, יפנו לגיורא 03-852988.

בעריכת צביה בן־שלום

מטבעות בצנצנת

יש לי בבית שלוש צנצנות ענקיות מלאות מטבעות. כל מיני. צהובים ולבנים ומלוכלכים. קטנים וגדולים. ישנים מאוד וכאלה, שלמען האמת עדיין מותר להשתמש בהם, אלא שאף אחד לא רוצה לקבל. מטבעות בצנצנת זה משהו יפה. נראה יפה, ססגוני, כמו קישוט. פעם, כשיהיה לי זמן אנער קצת את הצנצנות ואראה מה יש בתחתיתן. בינתיים אני רק מביטה למעלה ורואה כל מיני מטבעות. כאלה:

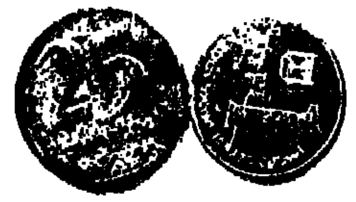

זה היה פעם לירה. אתם יודעים?

וכאלה, לא זוכרת מה הערך.

וכאלה, נדמה לי שפעם קיבלתי תמורתו קופסת גפרורים.

ויש גם מטבעות כמעט עתיקים, כמו לירה ישראלית של ממש. המון מתכת.

וגם רבע לירה. היה פעם דבר כזה. משום־מה אני לא מוצאת אגורה חדשה אחת, אבל היה, באמת היתה חיה כזאת במקומותינו...

מטבעות הגיעו לצנצנות מכל מיני מקומות. בעיקר מהריצפה, אחרי שמטאטים אותה ולפני שאוספים את הלכלוך ביעה. וגם ממכונת הכביסה, ומבין הררים של הכורסות. ממעמקי הארנק — למה להכביד עליו במתכת שאין לה ערך? לוקחים חופן מהצהוב הצהוב הזה, או הלבן הלבן הזה וזורקים לצנצנת. מתמלאה אחת — לוקחים אחרת. כאמור — יש לי כבר שלוש. בלי לנער ולחטט אני רואה שרובם מטבעות של שקל אחד ולאחרונה מיתוספים אלה של עשרה שקלים. באופן רשמי זה עדיין מטבע העובר לסוחר. אם כי הסוחר מעקם את האף בקבלו. גם הוא אינו אוהב להכביד על הארנק במתכת חסרת־ערך.

יום אחד. אני מחליטה מדי פעם. אשפוך את תוכן הצנצנות על השולחן ואמיין את המטבעות. אם להאמין למולייר אין לך עיסוק מרגיע יותר ממיון ומניין מטבעות. אני עשויה לגלות שיש שם די כסף בשביל כרטיס אוטובוס — 400 שקל בתל־אביב, אולי אפילו 600 — מחיר נסיעה לרמת גן, או לבת־ים... אם הנהג לא ישליך אותי החוצה כאשר אגיש לו 40 מטבעות של 10 שקל. שלא לדבר על אלה של 5 או שאולי הם כבר יצאו מהמחזור?

בכל מקרה — את השקלים, אפילו את הבודדים — אפשר להביא לבנק. ממוינים. ישקלו אותם ואקבל את תמורתם באגורות ישראליות חדשות. 4 אגורות. או אולי 40? מסובך. בשביל זה לבזבז זמן על מיון הכסף, אריזתו, תור בבנק, ויכוח עם הפקיד? לא, תודה. מוטב שהמטבעות יישארו אצלי בצנצנות. כתור קישוט. יום יבוא, יהיה לי הרבה זמן, ואולי תנחת אצלי מוזה של אמנויות ויתחשק לי לעסוק במשהו יצירתי. קולז'ים, למשל, או כלים רקועים, תכשיטים או חגורות מקושטות, מחיצות או קישוטי קיר... או־אז אוציא מהצנצנות את חומר־הגלם הזה, צהוב וכתום ולבן ואפור וכסוף מלוכלך וכסוף מבריק, ובגוון נחושת אדמדם ומעלה ירוקת... איזה יופי של דברים אפשר לעשות מכל אלה! איפה עוד אוכל להשיג חומר־גלם כל־כך זול?

צב"ש

זה מה שיש

זריקה עם סמיילי

בנסיון לסייע לילדים העוברים זריקה או טיפול מפחידים ומכאיבים להתגבר על הפחד, הכין צוות קופת־חולים במרחב חיפה והגליל המערבי מדבקת סמיילי. עליה כתוב „קצת כואב — אבל עובר".

את המדבקה מחלקים לילדים במחלקות הילדים, במרפאות השיניים, המעבדות ובמח' הילדים בבית־חולים „כרמל", מאז הוכנסה לשימוש מרווחים הרופאים והאחיות על יתר שיתוף־פעולה מצד הילדים — מוסרת יוכי באואר, מלשכת דובר קופת־חולים.

קצף על כל הראש

אחרי שנים של מחקר וכולה — אתם יודעים כבר מה תמיד אומר היצרן — באה חברת רבלון להציג תכשיר חדיש לעיצוב שיער. קוראים לו „פלקס סטיילינג מוס". או בקיצור „מוס" והוא המשך לשמפו וקונדישינר (מייצב) ממשפחת הפלקס. המוס נועד לכל סוג של שער, והוא עוזר לעיצוב כל סוג של תסרוקת ותספורת. הופך את השער לגמיש ורך, ויש בו גם חומרים של טיפול וטיפוח. התכשיר זכה להצלחה כבירה בארצות־הברית ומקווים שכך יהיה גם אצלנו. בניגוד למייצבים אחרים מסוג ג'לי או קצף, הנמכרים רק במספרות, ניתן להשיג את „פלקס־מוס" בפרפומריות (12,000 שקל האריזה ולכמה זמן היא מספיקה תלוי באורך ובסוג השער). יש גם מוס אקסטרה. ל„ניפוח" שיער דליל (מבלי שייראה מנופח, נוקשה ודביק, כפי שזה קורה כשמשתמשים בתרסיס) ולעיצוב תסרוקות סטייל פאנק.

פאטנט

איך מנקים כתמי דיו ממחברות (וספרים)? קונים מי חמצן בריכוז של 10 אחוז (בבית מרקחת), טובלים בהם צמר־גפן ומניחים בעדינות על הכתם. לוחצים ומחליפים את הצמר־גפן, כך פעמים אחדות, עד שהכתם מבהיר. כתמי דיו (מרפיל, טוש וכו') מאריג מסלקים בשיטה דומה אבל באמצעות צמר־גפן טבול בספירט. אם הכתם טרי מאד — עדיין לח – ניתן לסלקו באמצעות מיץ לימון, חלב חמוץ או מלח שולחן (זורים על הכתם, משאירים זמן מה. אחר־כך שוטפים).

ויטאמין C
מזון או תרופה

בשנים האחרונות הופיעה בארצות־הברית אופנה חדשה: בולעים כדורי ויטאמין C כדי להישמר מפני מחלות זיהומיות. כולל שפעת, הצטננויות וכו'. האופנה הזו עוברת לאט לאט אלינו, ונשאלת השאלה, האם זו רק אופנה או האם באמת מנות יתרות של ויטאמין מונעות הצטננויות.

ויטאמין C, או חומצה אסקורבית, בודד לראשונה ב־1932 ממיץ לימון, בו השתמשו למניעת מחלת הצפדינה. מחלה זו, התברר, מופיעה מחוסר ויטאמין C ומאופיינת בדימומים בפה ובמערכת העיכול, נשירת שיניים וכאבי פרקים. הצפדינה, במשך מאות שנים — היתה פוגעת לפעמים פגיעת מוות, בימאים שהפליגו בהפלגות ארוכות ולא ידעו שעליהם להצטייד במזונות המכילים ויטאמין C. היו הפלגות שבהן כשני שלישים מהימאים, לאחר הפלגה בת חודשים רבים, מתו מצפדינה.

ב־1947 רופא אנגלי בשם לינד לקח שנים־עשר ימאים וחילק אותם לשישה זוגות. לכל זוג נתן תוספת מזון אחרת — חומץ, חומצה גפריתית, מי ים, תפוז ולימון.. רק אלו שקיבלו פרי הדר נרפאו מהמחלה בזמן קצר מאוד.

לקח חמישים שנה עד שהצי האנגלי קיבל וניצל את תוצאות המחקר הזה, והורה לכל כלי השיט של הוד מלכותו לאחסן על סיפונם לימונים טריים. זה המקור לכינוי שניתן מאז לימאים בריטים וימאים ממדינות אחרות — „לימיי".

תפקיד נוסף חשוב של ויטאמין C — לעזור בספיגת ברזל מהמזון במערכת העיכול. כשיש מחסור בויטאמין C מתפתחת אנמיה.

כפי שאנו רואים, לויטאמין C תפקידים חשובים בגוף. אבל... האם מוצדק להוסיף מנות יתר, ומה הן הסכנות של לקיחת מנות גדולות של ויטאמין זה?

מספר מחקרים מבוקרים שנעשו בשנים האחרונות לא הראו הבדלים משמעותיים בכושר הגנת הגוף בפני מחלות זיהומיות אצל אנשים שלקחו כדורי ויטאמין C לעומת אלה שלא לקחו.

מצד שני, נערכו מחקרים שהצליחו להראות הבדל במניעת הצטננות במידה קלה מאוד. מעניין הוא כשנבדקו זוגות — בעל ואשה — השפיע ויטאמין C לטובה על הגברים. לא היתה שום השפעה על הנשים. כך שהנתונים הם לחלוטין לא ברורים ואין הוכחות חותכות להשפעה חיובית של ויטאמין C במניעת מחלות זיהומיות.

לעומת זאת, ידוע היטב שמנות יתר של הויטאמין עלולות לגרום נזק לבריאות. הסיכונים הם:

● היווצרות אבנים באוקסלטים.

● הרס של ויטאמין B/12 והתפתחות אחד מסוגי האנמיה.

● שינוי בתוצאות בדיקות שיגרתיות וקבלת תמונת דם, שתן וצואה מעוותת.

● הופעת סימני מחסור — דימומים בפה, איבוד שיניים, כאבי שרירים ופרקים אצל אלה שלקחו במשך זמן־מה מנות גדולות של ויטאמין C והפסיקו.

אנו חושבים היום שהספקת מנות גדולות של ויטאמין C לאנשים בריאים האוכלים מזון רב־גוני היא מיותרת לחלוטין. ולא פותרת כנראה בעיות בריאותיות.

לא צריך לשכוח שמדינתנו מבורכת בשפע של ירקות ופירות, שהם מקורו העיקרי של ויטאמין C. לפי קצובה מומלצת, אדם בריא זקוק ל־45 מ"ג ויטאמין C ליום. ילד — 35.8 מ"ג. אשה בהריון ובזמן הנקה — 60.8 מ"ג.

הבה נשווה את הערכים האלו עם תכולת ויטאמין במספר מזונות:

תפוז — 47 מ"ג ב־100 גר'
אשכולית — 47 מ"ג ב־100 גר'
קלמנטינה — 35 מ"ג ב־100 גר'
עגבניות — 22 מ"ג ב־100 גר'

פילפל ירוק חי — 100 מ"ג ב־100 גר'
פילפל אדום — 170 מ"ג ב־100 גר'
כרובים (חי) — 60 מ"ג ב־100 גר'

כמויות לא מבוטלות של ויטאמין C יש בפירות וירקות אחרים.

הטבלה מראה בבירור, שאין שום קושי לקבל את הקצובה המומלצת ללא תוספת מלאכותית.

עצות שימושיות

● קילוף וחיתוך של פירות וירקות גורמים להרס מהיר של הויטאמין, זו הסיבה שלא כדאי להכין ירקות ופירות זמן רב לפני אכילתם או בישולם.

● כדאי לחתוך פירות וירקות לחתיכות גדולות עד כמה שאפשר בלי לקלקל את טעם התבשיל.

● יש לזכור שויטאמין C נשמר טוב יותר בקירור, כך שאם יש בחירה בין קניית ירקות טריים, קפואים או משומרים בכוונה לשמור אותם זמן מה — סדר העדיפויות יהיה:

1) קפואים
2) טריים
3) מבושלים

בישול ירקות ופירות הורס חלק גדול מויטאמין C.

אי לכך, השתדלו לבשל אותם זמן קצר עד כמה שאפשר, ובמעט מים או, עוד יותר טוב, באידוי. אם שפכתם את המים לאחר הבישול — זרקתם את רוב הויטאמין.

● ירקות מקולפים צריך לרחוץ מהר במים קרים ולא להשאיר בתוך המים, אלא לבשל מייד.

● איחסון ארוך של פירות וירקות גורם לאיבוד ויטאמין C

אל תעשו מחסנים בביתו!

אולגה רז MSc
דיאטנית קלינית

– ואתה ג'ורג', אתה מאמין ברוחות רפאים?

מה בנוגה?

גליון חדש של נוגה — מגזין של נשים. ראה אור מטעם התנועה הפמיניסטית בישראל. בגליון (מספר 11) כתבה מרכזית על פורנוגרפיה וחופש הביטוי, הכוללת ראיונות עם יוצרים, משפטנים וכך הלאה. עיוני ומעניין. כתבות אחרות הראויות לתשומת־לב הן „הזורעות ברמעה" — על תנועת הפועלות בראשיתה, מאת ד"ר דפנה יזרעאלי, „גם הן בנשים" על שאלת הזהות של נשים יוצרות, „קול באשה" — חקר לשון המינים, מאת אפרת צאלון, ראיון עם ד"ר אריאלה פרידמן על נשים בגיל המעבר והאמונות התפלות הקשורות בתקופה זו, קומץ חדשות בנושאים פמיניסטים, ספרות, שירה, ביקורת ובמדור מציין „בעין פראנואידית" העוסק הפעם בסמלים שעל בתי השימוש. הכל ביחד תמורת 2,000 ש'.

מועדון חברתי לנערים מעוכבי התפתחות

מועדון חברתי לנערים ונערות מעוכבי התפתחות פועל באחד הבתים בקרית־הנוער שברחוב הרצל, בכפר־סבא. במועדון מבקרים 25 חניכים וחניכות, כאשר 11 מהם תושבי כפר־סבא והיתר מיישובי הסביבה.

המועדון, שהוקם על־ידי העיריה והמחלקה לשירותי רווחה, מופעל על־ידי מורה־מדריכה בעזרת המחלקה לנוער, סניף אקי"ם, וכן קבוצת מדריכים שמשתתפים עם החניכים בצפייה בטלוויזיה, בהאזנה לתקליטים, בעבודות־יד ובמשחקים חברתיים. מעת לעת באים למועדון גם סטודנטים מבית־הספר לעבודה סוציאלית, שבמסגרת התמחותם במחלקה לשירותי רווחה בכפר־סבא, מנהלים שיחות עם החניכים הבוגרים בנושאים שהם בתחום התעניינותם. (חנה נרל)

המטבחים השקטים

חברת רניש מציגה מטבחים חדשים, העשויים לפי ידע אירופאי והם נקראים „המטבחים השקטים" בשל אטימת הגומי סביב כל דפנות הארון. אטימות זו מונעת רעש בעת סגירת הדלתות וכניסת אבק ומקקים למיניהם המגיעים מבחוץ. בנוסף לכך מצויידים המטבחים באביזרים משוכללים, כמו מסילות טלסקופיות כפולות, פרזול מיוחד ויקר המחזיק לאורך זמן, מגירות סכום עשויות פלסטיק קשה הניתנות לרחיצה, ארונות עליונים בשלושה גבהים, מיתקנים מיוחדים ללחם, תבלינים, מיקסר וקרוסלות. מסרים מתפרקים — וסליחה אם משהו שכחנו. כל זה נמכר בפורמיקה בצבעי אפור, בז' ולבן, או בפורניר אלון טבעי, אלון צבוע בגוון חום, או אלון צבוע בגוון לבן. במחיר ממוצע של 3,000 דולר למטבח.

מחשב מתערב במלחמה נגד נזלת

במשך שנים רבות חקרו את הנזלת ולא מצאו לה תרופה. אבל הם הצליחו לגלות שהאשם במחלה נמצא זאת הוא בקבוצה של כמאה נגיפים. ניתן להבחינם רק בעזרת מיקרוסקופ אלקטרוני והם נראים כמו כדורים שעירים. עד כה לא ניתן היה לחקור את המבנה המגנימי שלהם, אך לאחרונה הצליחו המדענים מאוניברסיטת וויסקונסין לפענח נגיף בשם HRV 14 והפלט — סוף־סוף דרך לגילוי תרופה נגד נזלת.

HRV 14 מסובך ביותר: כל החומר הגנטי שלו סגור בקליפה מורכבת, המזכירה בצורתה כדורגל. לפענוח הטופוגרפיה של הנגיף נעזרו המדענים במחשב, אשר ערך את החישובים (שהיו נמשכים שנים רבות בלעדיו) והכין דגם תלת־ממדי של הנגיף.

ישראל וניו־זילנד במשחק ללא אתגר היום ברמת־גן

למרות הכל, צריך לנצח

טורק נפצע (החליק באמבטיה בשפיים) – נסים כהן במקומו * סלקטר, לראשונה בהרכב הפותח, יחליף את רוזנטל ששוחרר * אבי כהן וארמלי פצועים אך ישחקו * הניו־זילנדים, בהרכב חסר, מבקשים לנצח

מאת ראובן חנניה

נבחרת ישראל בכדורגל תסיים היום את הופעותיה במוקדמות הגביע העולמי, כשתתמודד ב־3.30 אחה"צ באיצטדיון ברמת־גן עם נבחרת ניו־זילנד. במשחק שיקבע את המקום השני בבית האוקיאני. יהיה זה משחק פורמלי, שכן שתי הנבחרות איבדו את סיכוייהן לעלות למאבק נגד סקוטלנד. אוסטרליה כבר "חטפה" את הכרטיס.

ריסעת טורק החליק אתמול באמבטיה, בחדרו במחנה־האימון בשפיים, ונפגע את ברכו. סיכוייו לשחק היום קלושים. במקומו יורכב הוותיק נסים כהן.

ביום שישי ויתר מירמוביץ על רוני רוזנטל, שחקן מכבי חיפה, שהתלונן על פציעה ושיחררו מהמחנה הסגור בשפיים. במקומו של רוזנטל, במוך ההתקפה, ישחק חברו לקבוצה, משה סלקטר, שיערוך הופעת־בכורה בהרכב הפותח של נבחרת ישראל.

המוראל בשפיים היה אתמול ירוד. אולם השחקנים, המייחלים לסיים את ההופעה המתישה והמתסכלת, הבטיחו כי יעשו הכל כדי לגמור בכבוד את הטורניר.

המאמן מירמוביץ לא ידע עדיין אמש את ההרכב הפותח ויחליט סופית רק הבוקר מי יהיו ה־11.

נראה כי ה־11 יהיו: אריה חביב, גבי לסרי, שלמה קירט, אבי כהן (ניסים ברדה), ציון מרילי, משה סיני, יעקב אקהויזר, ניסים כהן, אורי מלמיליאן, זאהי ארמלי ומשה סלקטר.

עוזר־המאמן, אליעזר שפיגל, השתחרר מהמחנה, לפי בקשתו.

אורח באימון הנבחרת היה יו"ר הנהלת ההתאחדות לשעבר, חיים הברפלד, שבא לעודד את השחקנים ולאחל להם הצלחה במשחקם האחרון.

במשחק היום יוכל כל נושא כרטיס להכניס עמו צופה נוסף. הכניסה לנשים תהיה חופשית.

צעירים בהרכב ניו־זילנד

כדורגלני ניו־זילנד השלימו אתמול בבוקר את הכנותיהם לקראת המשחק היום.

המאמן קווין אפלון ערך לחניכיו אתמול אימון רביעי בישראל, והצהיר כי מטרת המשחק להעניק לכמה חניכיו הצעירים הזדמנות לשחק לראשונה במדי הנבחרת הייצוגית של ארצו.

נבחרת ניו־זילנד תופיע ללא האחים רופר, שחקני פ.צ. ציריך, שלא הגיעו לישראל בגלל אי־חשיבות המשחק.

על סיכויי נבחרתו היום אמר המאמן הניו־זילנדי: "ישראל טובה יותר; אמרתי זאת בהזדמנויות אחרות; אני מקווה שנלחם וננצח".

ההרכב המשוער של ניו־זילנד: ואן־האטום, אהנס, דונפורד, הובס, באיירן, קרסוול, סומנר, ארג', בוט, דנלי והוליקר.

השופט יהיה פאולי וקורניו — שורידט וקורו, כולם ממערב־גרמניה.

הטבלה

.1	אוסטרליה	6	2–20	10
.2	ניו־זילנד	5	4–13	7
.3	ישראל	5	6–14	5
.4	טייוואן	6	36–1	0

כדורגלני ניו־זילנד באימון בר"ג – מתייחסים ברצינות. (צילום: קופר)

בית"ר נתניה עברה את הפועל לוד

נתניה גברה בחוץ על הכוח 1:2 ולוד סיימה 0:0 בביתה עם בית"ר חיפה

קבוצת הפועל לוד איבדה אתמול את מקומה הראשון בטבלת הליגה הארצית בכדור־רגל, כשסיימה בביתה בתיקו 0:0 עם בית"ר חיפה, בעוד שהשנייה, בית"ר נתניה, גברה במשחק־חוץ על הכוח רמת־גן — 1:2.

בית"ר ת"א שוב נפלטה מהשלישייה המובילה, לאחר הפסד־חוץ לבית"ר רמלה — 1:0.

מכבי רמת־עמידר זכתה בנצחון בדרבי על הפועל רמת־גן — 0:1.

הפועל חולון התאוששה בנצחון בית על הפועל עכו — 0:2; הפועל טבריה לא ניצלה את ביתיותה נגד הפועל חדרה — 0:0; הפועל רמת־השרון חישוותה בסיום מול הפועל מרמורק — 2:2 ובקרב התחתית חילקו את הנקודות הפועל בית־שמש והפועל יהוד — 0:0.

אחרי המחזור ה־9, אתמול, תצא הליגה הארצית לפגרה של שבועיים.

שער עצמי הציל את בית"ר נתניה

בית"ר נתניה — הכוח רמת־גן 1:2 (1:1)

שער עצמי אומלל שבכש בלם הכוח רמת־גן, אילן גוויליה, העניק נצחון חוץ לבית"ר נתניה — 1:2, שהעלה את חניכיו של המאמן יהושע פייגנבוים לפסגה.

שחקני הכוח גילו עדיפות אולם ספגו שער בדקה ה־16. הוותיק ישראל פוגל מסר כדור לשלמה (קארלוס) עדר; שחרר לרחבה והכניע מקרוב את שוער הכוח — 0:1.

כדורגלני הכוח חגיגו בהתקפות ובדקה ה־34 הישוו ל־1:1; הגבהה של אברהם לוי ומשה יחיאל נגח לרשת.

במחצית השנייה תקפו שחקני הכוח ללא־הרף, ובדקה ה־70 התעלם השופט שבתאי רווח מהכשלה שבוצעה למשה יחיאל, בתוך הרחבה. חלפו 120 שניות ותשובה הגביה ואילן גווילי, בנסיון הרחקה; דחק את הכדור לשערו — 1:2 לבית"ר נתניה.

1000 צופים חזו במשחק ברמת־גן.

בן־אבגי איכזב את הפועל לוד

הפועל לוד — בית"ר חיפה 0:0

במשחק חלש נפרדו קבוצות הפועל לוד מהצמרת ובית"ר חיפה מהתחתית בתיקו ללא שערים.

הלודאים, על־אף חולשתם, לחצו על שער בית"ר חיפה אך במקום לבעוט לשער כידרדו חלוצי לוד, בני סמרג'ה ושלמה חביב, ייתר על המידה.

במשחק הצטיין שוער בית"ר חיפה, מאיר בן־אבגי.

שפט יוסף שועי לעיני 600 צופים, בלוד.

מזרחי הימם את בית"ר ת"א

בית"ר רמלה — בית"ר ת"א 0:1 (0:1)

בית"ר רמלה הדהימה אתמול במשחק־דאדיום בנתניה את בית"ר ת"א בנצחה — 0:1.

רמלה גילתה עדיפות קלה, בניצוחו של הקשר ברוך ידידי. היא ניצלה חולשה רבה של בית"ר ת"א, במיוחד במחצית הראשונה.

כבר בדקה ה־26 הובקע שער־הנצחון לרמלה: אריה מזרחי, המסוכן בחלוצי רמלה, ניצל קפאון בהגנת הדירב ומקרוב בעט לרשת — 0:1.

במחצית השנייה התעוררו התל־אביבים, אך לא הצליחו להכניע את השוער הרמלאי המנוסה, יצחק בלאיש.

שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 1000 צופים, בנתניה.

צמד שוויון ב־9 דקות הסיום

הפועל רמת־השרון — הפועל מרמורק 2:2 (1:0)

תשע דקות הסיום הסעירו אתמול בין הפועל מרמורק ונצחון ברמת־השרון. מרמורק הוליכה 0:2 בדקה ה־81, אך אז ספגה שני שערים וסיימה בתיקו 2:2.

מרמורק גילתה עדיפות, וזהו שעובי כבש שער ראשון בדקה ה־12 ומשה כהן הוסיף שער בדקה ה־53.

התעוררות מפתיעה של רמת־השרון בסיום הניבה שני שערים תוך חמש דקות מרגליהם של יצחק אצלן (81) וצבי צמח (86).

שפט קלמן צימרמן, לעיני 200 צופים, ברמת־השרון.

● ארצית

הטבלה
(אחרי תשעה מחזורים)

.1	בית"ר נתניה	6 – 13	18
.2	הפועל לוד	5 – 12	18
.3	מכבי עמידר	5 – 8	18
.4	בית"ר ת"א	10 – 17	16
.5	בית"ר רמלה	5 – 9	15
.6	הפועל טבריה	8 – 8	14
.7	הכוח רמת־גן	13 – 10	13
.8	הפועל חדרה	6 – 8	12
.9	הפועל חולון	10 – 8	12
.10	הפ. רמת־השרון	14 – 10	12
.11	הפועל עכו	9 – 9	9
.12	הפועל רמת־גן	8 – 5	9
.13	בית"ר חיפה	7 – 5	7
.14	הפועל מרמורק	12 – 7	7
.15	הפועל יהוד	10 – 6	8
.16	הפ. בית־שמש	18 – 7	4

50 צופים — שני שערים

הפועל חולון — הפועל עכו 0:2 (0:1)

שני השערים שבכשו חלוצי הפועל צפריירים חולון לרשת הפועל עכו 0:2, חיפו על החולשה הכללית של המשחק, שנערך ביום שישי בחולון.

50 הצופים שבאו לחזות במשחק לא רוו נחת.

בדקה ה־42 הגביה קשר חולון, גיל זיתוני, הטוב בקבוצתו, כדור לרחבת עכו וליאון סנסו נגח לרשת — 0:1.

חלפו 26 דקות ומשה פרחן שיגר כדור חזק מ־25 מטר אל בין החיבורים וקבע את תוצאת המשחק — 0:2.

שפט דוד יוסף בחולון.

עמיה נעל השער בטבריה

הפועל טבריה — הפועל חדרה 0:0

שוער הפועל חדרה, מרדכי עמיה, היה גיבור משחק התיקו אפס בטבריה, בין קבוצות הפועל טבריה והפועל חדרה.

הטבריינים שגילו עדיפות ברורה ניצבו כמהלך המשחק חמש פעמים מול עמיה אך עופר דן, אזולאי ומאיר עמור לא הצליחו להכניע את השוער האמיץ שהצטיין ביציאותיו.

(המשך בעמוד 12)

● במחזור הבא

בליגה הלאומית

בני־יהודה ת"א־שמשון ת"א; מכבי נתניה־מכבי־שעריים; הפועל באר־שבע־הפועל כפר־סבא; מכבי חיפה־בית"ר ירושלים; הפועל פ"ת־מכבי פ"ת; הפועל ירושלים־הפועל חיפה; מכבי יבנה־מכבי יפו; מכבי ת"א־הפועל ת"א.

● בליגה הארצית לא ייערכו משחקים.

ליגה א', צפון

הפועל קרית־שמונה־הפועל עליה כפר־סבא; מכבי טמרה־הפועל נצרת־עילית; מכבי אור־עקיבא־הפועל בית־שאן; מכבי חדרה־הפועל רעננה; הפועל טירת־הכרמל־מכבי עפולה; הפועל קרית־אתא־מכבי שפרעם; מכבי אח"י נצרת־בית"ר נהריה.

ליגה א', דרום

מכבי השקמה ר"ג־הפועל אשקלון; בית"ר באר־שבע־הפועל קרית־אונו; הפועל דימונה־מכבי קרית־גת; הפועל בת־ים־הפועל ירוחם; לורוס חולון־הפועל ראשל"צ; הפועל קרית־מלאכי־הפועל אור־יהודה.

● הניחוש הנכון

.1	הפ. באר־שבע — הפ. חיפה	1
.2	מכבי חיפה — הפועל ת"א	1
.3	בני־יהודה — הפועל פ"ת	x
.4	בית"ר י־ם — מכבי יבנה	x
.5	מכבי שעריים — מכבי ת"א	x
.6	שמשון ת"א — הפ. כפ.־סבא	x
.7	הפועל י־ם — מכבי נתניה	x
.8	מכבי פ"ת — מכבי יפו	2
.9	הפועל לוד — בית"ר חיפה	x
.10	הכוח ר"ג — בית"ר נתניה	2
.11	בית"ר רמלה — בית"ר ת"א	1
.12	הפועל ר"ג — מכבי עמידר	2
.13	הפועל חולון — הפועל עכו	1

מחזור ראשון בליגת בראגבי

בפתיחת משחקי הליגה הלאומית בראגבי הושגו התוצאות: הפועל יזרעאל־הפועל רעננה 6:26; אס"א תל־אביב א'־הפועל כפר־הנשיא 3:4; אס"א תל־אביב ב'־הפועל הגלילי העליון 9:12.

ארגון המאמנים נגד מינוי מאמן זר לנבחרת

מאת ראובן חנניה

לא חסרות לה צרות להתאחדות לכדורגל במרשת משלון הנבחרת הלאומית במשחקיה נגד אוסטרליה וניו־זילנד. על הפרק דף משבר נוסף, הפעם • בסכסוך בינה לבין ארגון המאמנים.

העילה למשבר נעוצה ברצון ההתאחדות למנות לנבחרת מאמן זר, דבר שגרר תגובה נזעמת מצד ארגון המאמנים.

יו"ר ארגון המאמנים, עמנואל שפר, ומזכיר הארגון, אליעזר שפיגל, אמרו כי רק מאמן ישראלי יבוא בחשבון לאמן את הנבחרת. שפר אמר: "מאמן זר שיותחם יהיה בדרגה שנייה או שלישית. המאמנים הישראלים הוכיחו את עצמם. כך שאין צורך במאמן זר. כיום יש בלשכת העבודה בארץ הרבה מאמנים טובים היכולים לתרום לנבחרת".

יוסף מירמוביץ, המאמן הלאומי, העומד לסיים את תפקידו, הודיע אתמול ליו"ר ההתאחדות לכדורגל לשעבר חיים הברפלד, כי למרות הצהרותיו הקודמות שאינו מוכן להופיע בפני ועדת החקירה שמינתה ההתאחדות הוא, יתייצב בפניה כדי להסביר את כשלון הנבחרת.

לעומתו אמר מנהל הנבחרת, אברהם בנדורי, המוזמן גם הוא לועדת החקירה, כי אינו מוכן להתפטר כיוון שחוזהו עם ההתאחדות יפוג רק בשנת 1986.

שים לב

עסקנים עד היכן

מכורה להיות גבול למינויים של עסקנים בספורט הישראלי. בכלל. ישנם המתייחסים בביטול כאשר נוקבים במילה עסקנים. מציעים אפילו להמירה לפעילים. אבל, לדעתי, אין זו בושה להיות עסקן בספורט, בעיקר כאשר בתחום זה — עם כל השלילה והביקורת — נותרה התנדבות ראוייה לשבח.

חובה לראות את העסקנות בעיניים רציניות יותר. שתי תופעות, העלולות להיות מסוכנות, אירעו לאחרונה. נציגי מרכזים זכו — או עומדים לזכות — במינויים בכירים בספורט הישראלי. הייתי מעדיף בשני המקרים, בלי להתייחס לשמות — ובמקרה זה האישים אינם חשובים — אנשי־ציבור קרובים לספורט, העומדים מהצד וכדאי לצרפם למעגל העסקנות הספורטיבית. הם עשויים להחדיר בגוף זה רעננות. כרגע שאותו מעגל מצטמק, ונתנייהטון הם פונקציונרים או אנשי מרכזים. נפגעת התדמית וגובר הזלזול בספורט. שגם בלאו־הכי ישנו.

בשבוע שעבר פורסם שחבר מסויים, מנהל מחלקת כדורגל באגודה, עומד להתמנות, לפי הצעת שר האוצר, ליו"ר מועצת ההימורים. קירבתו של האיש למרכז ספורט גדול, כשהוא מעורה בפעילות היומיומית, אינה יכולה לקדם אותו לתפקיד אוירי־כוח בשטח המשאבים של הספורט הישראלי כולו. ישנן מגבלות אתיות. גם אם התפטר, או יתפטר, מתפקידו לא יוכל להשתחרר מנגישה מסויימת, אולי אפילו בלתי־אמינה מבחינה ציבורית.

מקרה שני, שכבר עורר סערה, הוא בהמלצתו של עובד בכיר במרכזו אחר כיו"ר ההתאחדות לספורט. גם אם האיש מוכשר הרי שתפקידו הנוכחי מחייב אותו להקדיש זמנו לעבודתו. שגם היא בתחום עיסוק מקצועי. יש בכך כפל תפקידים. אי אפשר "לרקוד על שתי חתונות".

מינוי אישים, הקשורים בטבורם למרכזים, עלול להרחיק את אותה שכבה דקה של עסקני־ציבור, ההולכים ונעלמים מנוף הספורט.

★ ★ ★

השבתה נגד... חוק

בהחלט לא נעים שמס ההכנסה "עלה" בעוצמה רבה על הספורט. אגודות, קבוצות וספורטאים זומנו לחקירה. הדבר עורר סערה בחוגי הספורט. מרכז מכבי אף רמז — אני מקווה שלא ברצינות — שיציע להשבית את משחקי הליגה בכדורגל. אם יעצרו עסקנים שימצאו אשמים ב...הפרת חוק.

לדעתי, אסור להשבית. זה רק יוכיח שהספורט, והמנהלים אותו, אינם רציניים. השבתה כהגנה על מי, על עסקנים. ויהיו מכובדים ככל שיהיו, שהפרו חוק? אמת. אישים אלה לא נהנו אישית מהפעולה שביצעו. רבים מהם עשו זאת מתוך נאמנות לאגודות. מתוך רצון לשמור על כך שקבוצות לא יתפרקו. בכל זאת, היתה עבירה, והיא חמורה. לשלם לכדורסלן, או לכדורגלן, סכום נטו ולא להעביר את מס ההכנסה ליעודו — זה קלקול מידות. הדעת אינה סובלת זאת.

הכדורגלנים או הכדורסלנים אינם יוצאי־דופן. הם משתכרים יפה, ויותר מזה, ולכן חייבים לשלם מס הכנסה במקור, כמו כל אורח במדינת ישראל. התפארויות של כדורגלנים שיש להם מכוניות חדישות או דירות ווילות מפוארות — הם שהגדישו כנראה את הסאה ואולי הזמינו את החקירה היסודית שנערכת עתה.

מסתבר שבאגודות מסויימות שרר ג'ונגל בשטח זה. לכן אין לשלול את הפעולה שנערכה, הכרח לנקות את השטח. מי שעבר על החוק, מדעת או שלא מדעת, חייב לעמוד בפני כס המשפט. לא ייתכן אחרת. אגודות הספורט ועסקניהן אינם עומדות מעל לחוק.

האימרה שזה סוף הספורט, כסי שפורסמה, אינה תופסת. מוטב ספורט מצומק ונקי מאשר ספורט מנופח, אך חריג, ואולי מושחת.

★ ★ ★

לגמור טוב

קהל רב לא יגיע היום לאיצטדיון ברמת־גן כדי לחזות במשחק האחרון בבית האוקיאני בכדורגל, בין ישראל וניו־זילנד. ישנה רתיעה כאשר מזכירים את נבחרת הכדורגל שלנו. אם לא לומר סלידה.

הכדורגלנים קילקלו במרגליהם את תדמיתם. הם החמיצו הזדמנות להעלות, עוררו תגובות נזעמות. אפשר להפסיד, אבל לא בצורה מזלזלת ומרגיזה כזו.

כיום לא נותר לאותם כדורגלנים להציל טיפ־טיפה מכבודם העצמי. הם חייבים לנצח את ניו־זילנד. גם אם הדבר לא ימתיק את הגלולה המרה. הרי שבכל מאבק ספורטיבי יש לשאוף לנצחון, אם במשחק פורמלי, אחרי המבול. יש. איפוא, לקוות שאותם כדורגלנים שבי־שלו את הייסת־הכשלונות יפרדו מהגביע העולמי בצורה רצינית ולא ימשיכו היום במשחקי־הנפל שלהם.

נקבעו העולות לשלב חצי־הגמר בגביע־הטוטו:

באר־שבע, הפועל פ"ת, מכבי ת"א ונתניה

הסיבוב הראשון בגביע־הטוטו בכדורגל נסתיים אתמול, בלי שיעורר את אוהדי הכדורגל. העתקת המשחקים לערי פיתוח היתה מוצלחת.

בבית א' זכתה בבכורה, במפתיע, קבוצת הפועל באר־שבע, שניצחה אתמול את הפועל חיפה — 1:3. במשחק נוסף בבית, גברה מכבי חיפה על הפועל ת"א — 1:2.

הפועל פ"ת זכתה במקום הראשון בבית ב', על־אף שסיימה בתיקו אפס עם בני־יהודה. גם המשחק השני בבית, בין בית"ר ירושלים ומכבי יבנה (בדימונה), הסתיים ללא שערים.

בבית ג' נטלה את המקום הראשון מכבי ת"א, שסיימה 2:2 עם מכבי שעריים. גם שמשון ת"א והפועל כפר־סבא נפרדו ללא הכרעה — 1:1.

מכבי נתניה, ששוב לא ניצחה (2:2 עם הפועל ירושלים בבית־שמש), זכתה בבכורת בית ד'. מכבי יפו הפתיעה בנצחון־חוץ על מכבי פ"ת — 0:2.

בחצי־הגמר ב־21 בינואר 1986 ישחקו:

● הפועל באר־שבע — מכבי ת"א.

● הפועל פ"ת — מכבי נתניה.

בית א'

עליה במטח שלושה שערים

הפועל באר־שבע — הפועל חיפה 1:3 (0:2)

נצחון גבוה וחשוב שהשיגה אתמול קבוצת הפועל באר־שבע על הפועל חיפה (1:3), זיכתה את בירת הנגב בכרטיס־העלייה לחצי־גמר גביע־הטוטו.

שחקני באר־שבע, ובראשם אלי וייצמן יוסי שושני ויובל אוחנה, הציגו משחק מהיר וטכני, מול יכולת פושרת, מלווה בשגיאות, של יריביהם מהפועל חיפה.

בדקה ה־28 נפסקה בעיטת־עונשין לזכות באר־שבע, יוסי שושני ואפרים דווירי ניצבו ליד הכדור; שושני בעט חזק, הכדור קיפץ מעל גופו של השוער החיפני גיורא אנטמן וחדר לפינה השמאלית הגבוהה — 0:1.

באר־שבע המשיכה בלחצה ובדקה ה־36 פרץ אלי וייצמן ושיגר כדור שהטעה את שוער הפועל חיפה — 0:2.

במחצית השנייה ביצעה הפועל חיפה חילופים. ארז קירשנר נכנס במקום אפרים גבאי ורונן רוקמן החליף את אהוד ואנה. בדקה ה־68 שגה שוער באר־שבע, מאריו זכוביצקי. רונן רוקמן בעט חלש לעבר השער, זכוביצקי קלט ושמט לתוך שערו — 1:2.

באר־שבע המשיכה בלחצה, תוך משחק צירופים נאה ובדקה ה־75 הגדילה את התוצאה ל־1:3, משער נפלא של משה אבוגזיר שבעט לרשת ממרחק של 25 מטר.

שיפוטו של יוסף גרוסמן היה חלש.

● באר־שבע: זכוביצקי, בן־חמו, אילוז (בן־יעקב), דאוזו, אורן, אבוגזיר (גונן), דווירי, עזרן (סולטן), יובל אוחנה, שושני, וייצמן.

● הפועל חיפה: אנטמן, הדד, בלוש, ליפשיץ, ברוורני, גבאי (קירשנר), בן־ינון, שטיקר, ואנה (רוקמן), אלחדד, עמר.

אברהם בר־לב

זאנה הורחק — הפועל ת"א הפסיד

מכבי חיפה — הפועל תל־אביב 1:2 (1:2)

יוסי זאנה, בלמה של הפועל תל־אביב, הורחק אתמול ממשחק קפריצו נגד מכבי חיפה, ולא ישתתף בדרבי התל־אביבי, שיתקיים בשבת ברמת־גן. זאנה הורחק בדקה ה־50, לאחר כיבוש שלושת השערים במשחק שהסתיים בנצחונה של מכבי חיפה — 1:2.

מכבי חיפה פתחה את המשחק בסערה וכבר בדקה ה־3 הוליכה — 0:1. צדוק מלכה נרחף ברחבת הפועל ת"א ושלום לוי בעט את כדור ה־11 לרשת.

שליטתה הברורה של מכבי חיפה באה לידי ביטוי בדקה ה־26, בשער נוסף שאותו כבש שלום לוי. לוי פרץ לאורך המגרש, החליף מסירות עם רפי אוסמו הקטן, ולבסוף הניף את רגלו והכניע את אלטר בשנית — 0:2.

בדקה ה־41 הצליחה הפועל ת"א לצמק ל־2:1 שבתאי לוי פרץ משמאל, הסיט כדור לאלי יאני, שמקרוב הכניע את אבי רן.

בדקה ה־50 הורחק יוסי זאנה ע"י השופט יהושע לויה, לאחר שנגע ללא כדור ברפי אוסמו הקטן.

בדקה ה־89 בעט שלום אביטן מהפועל ת"א למשקוף שער מכבי חיפה.

700 צופים חזו במשחק שהתקיים בקרית־חיים.

● מכבי חיפה: רן, קלינגר (בלי בול), אוסמו הגדול, אלי כהן, ליאור רוזנטל, אבו־קרט, שלום לוי, ממן, גבעול (עומר מזרחי), מלכה, אוסמו הקטן.

● הפועל תל־אביב: אלטר, עמר, זאנה, יעקב כהן, שוקרון, אלי כהן, הרשליקוביץ', יאני (ברנס), לנדאו, אביטן, שבתאי לוי.

יוסף גלזר

טבלת בית א'

.1	הפ. באר־שבע	6	7–9	12
.2	מכבי חיפה	6	9–7	9
.3	הפועל חיפה	6	7–7	7
.4	הפועל ת"א	6	6–6	7

בית ב'

הפועל פ"ת היתה מרוצה מהתיקו

בני־יהודה ת"א — הפועל פ"ת 0:0

במשחק בעל רמה נאה בו היו החמצות רבות, בעיקר מצד חלוצי בני־יהודה ת"א, נפרדו שחקני שכונת־התקוה, במגרשם, בתיקו אפס עם הפועל פ"ת, שהנקודה הספיקה לה לזכות בבכורת הבית.

קבוצת בני־יהודה, ללא שלושה משחקני ההרכב הראשון (דוד גורדנה, אהוד בן־טובים ונסים כהן), גילתה עליונות ושלטה ללא עוררין, ואת בזכות חוליית הקישור הטובה, בראשותו של הצעיר רוני מאיר, המצטיין במגרש. מאיר פיטם את חבריו בכדורים מדוייקים שלא נוצלו.

הפועל פ"ת התבססה בהתקפות על ניר לוין, שלא הצליח לחדור בעד להגנת הירוקה.

נסיונה היחיד של הפועל פ"ת לכבוש שער היה בדקה ה־33. אלון חזן בעט מרחבת ה־16 ושוער בני־יהודה, יעקב אסייג, הדף לקרן.

בדקה ה־48 הזדמנות טובה ראשונה לבני־יהודה: משה עלו שלח כדור מצויין ליגאל קרן, ברחבת החמש, אך זה השתהה ואיפשר לשוער רוני ג'רבי לקלוט. בדקה ה־76 הטעה צחי קוסטיקה את הגנת הפועל פ"ת, הגיע למרחק של עשרה מטר מהשער, בעט חזק והכדור שיפשף את הקורה והמשק החוצה.

שפט יצחק בן־ייצחק, לעיני 300 צופים, בשכונת־התקוה.

● בני־יהודה ת"א: אסייג, חזקיה, חוראל (אריה), סגל, עלה, רוני מאיר, רפי שמואל (אייל חיים), סלמון, קרן, איזנברג, קוסטיקה.

● הפועל פ"ת: רוני ג'רבי, ציון יוסף, בודניק, סאבו, דוד לוי, גיא לוי (מחמוד), בן־שאנן, חזן, אליה (גרזיה), הלל, לוין.

נפתלי כהן

סוויסה הציל ושירזי התפרע

בית"ר ירושלים — מכבי יבנה 0:0

אורי סוויסה, שוערה המהולל של בית"ר ירושלים, הציל אתמול את קבוצתו מהפסד בדימונה למכבי יבנה, כשהצליח שלוש דקות לסיום לבלום, בזה אחר זה את בעיטותיהם של ציון יעקב ואשר חלפון, ממרחק של שני מטר — 0:0.

המשחק שהסתיים ללא שערים, היה פתוח והיה עמידתם האיתנה של השוערים אורי סוויסה מבית"ר ירושלים ושוער מכבי יבנה מנעה כיבושים מחלוצי שתי הקבוצות. שלמה שירזי בלט במשחקה של בית"ר ירושלים לטוב ולרע. שירזי הציג משחק משובח ובדקה ה־64 יכול היה לחרוץ את גורל המשחק. אולם תוקל בחריפות ע"י שמעון פרץ. שירזי התנפל על אשר חלפון, שהיה קרוב אליו, והשופט יצחק יחבס הניף לעברו את הכרטיס הצהוב. שירזי לא קיבל את החלטת השופט והחל להתפרע. רק התערבות של השופט יחבס מנעה אי־נעימות.

בסיום המשחק נערכה ארוחה חגיגית לשחקני שתי הקבוצות ע"י עיריית דימונה, שאירחה את המשחק. ראש העיר אלי הללי, ומזכיר מועצת הפועלים, יוסי בוטבול, בירכו את השחקנים והודו להם על הסכמתם לשחק בדימונה.

3000 צופים חזו במשחק.

● בית"ר ירושלים: סוויסה, קרוש, בן־דהרוש, חנן אזולאי, דוד אזולאי, שירזי, יוסי מזרחי, בני כהן, סמי מלכה (אשר ששון), אלי אוחנה, גולדר.

● מכבי יבנה: לסר, אבי פרץ, דוד לוי (עלואה), סולומון, בוארון, ציון יעקב, בן־שמעון, שמעון פרץ, אוחיון (טל), אבנעים (זגורי), חלפון.

מתניה זילברמן

טבלת בית ב'

.1	הפועל פ"ת	6	4–6	10
.2	בית"ר י־ם	6	5–4	8
.–	מכבי יבנה	6	5–4	8
.4	בני־יהודה	6	4–4	6

בית ג'

איוניר כבש צמד בשעריים

מכבי שעריים — מכבי תל־אביב 2:2 (1:1)

מוטי איוניר, קשרה של מכבי תל־אביב הציג אתמול יכולת הבקעה מעולה בשעריים כשכבש שני שערים לרשתה של מכבי שעריים, אולם גם קבוצתו ספגה צמד, והמשחק הסתיים בתיקו — 2:2.

המשחק שהיה שקול ברוב שלביו נפתח בלחץ מכבי ת"א. כבר בדקה ה־20 הצליח איוניר לכבוש את שערו של אדיר שמיר משעריים. איוניר בעט כדור־עונשין ממרחק של 25 מטר שחדר לרשת — 0:1.

לאחר כיבוש השער יצאו שחקני מכבי שעריים להתקפות על שערו של תמיר גילת. בדקה ה־34 קיבל אורן קתה כדור מדוד משמחה גד המצטיין והכניע את גילת — 1:1.

במחצית השנייה התנהל המשחק במרכז המגרש ושני השערים האחרונים הובקעו בבעיטות־11. בדקה ה־74 הוכשל בני טבק ברחבת שעריים והשופט אריה פרוסט הורה לעבר הנקודה הלבנה. איוניר דייק — 1:2 למכבי ת"א.

כעבור שש דקות שוב הורה פרוסט לעבר הנקודה־הלבנה, הפעם לזכות מכבי שעריים. שמחה גד הוכשל ברחבת מכבי ת"א, ויוסף שמריה דייק מול גילת — 2:2.

300 צופים חזו במשחק שנערך ברחובות.

● מכבי שעריים: שמיר, מריציאנו, חיימוביץ, צבי, נחמני, אלי כהן, צמון (נומברג), עידן, שמריה, קתה, גד.

● מכבי תל־אביב: גילת, י. פרץ, מנשה שמעונוב, חי, איתן לוי, גולדנברג, גוזלי, בלחסן, דריקס, איוניר, טבק.

תמיר חופי

שמעונוב פתח — סימוני הישווה

שמשון ת"א — הפועל כפר־סבא 1:1 (0:0)

100 צופים בלבד השתעממו אתמול באיצטדיון בלומפילד, בו שוחק התיקו 1:1 בין שמשון ת"א והפועל כפר־סבא.

המחצית הראשונה התנהלה בעצלתיים. הכדור נע ללא כתובת ורק משחקם הטכני של קשרי הפועל כפר־סבא, מייקל ישה וגדי מרגון, חיפו על היכולת הגרועה של יתר חבריהם.

גם השמשונים שיחקו מתוך איטי. שלישיית החוד — גדעון דמתי, ריקי פרץ ויום־טוב שוקרון — הירתה לכדור, שלא לצורך, כך ששוער כפר־סבא, עוזר נוסובסקי, כמעט שלא הוטרד, לבד משתי בעיטות של ריקי פרץ בשלהי המחצית הראשונה.

בדקה ה־48 עלו השמשונים ליתרון 0:1: אפרים ארביב הגביה כדור מסמוך לרגל הקרן; הגנת כפר־סבא ושוערה קפאו על מקומם ואפרים שמעונוב נגח פנימה.

במצב זה שגן השמשונים. הם נסוגו לרחבת שערם ובדקה ה־69 ספגו שער־משוות: יצחק מימוני ניצל קפאון בהגנת שמשון ומקרוב דחק את הכדור לרשת — 1:1.

שפט יעקב שיינר.

● שמשון ת"א: קונסטנטין, זלוי (ארמוני), אלי כהן, אפרים שמעונוב, דורי, עובדיה, אבי מלכה, ארביב, גדעון דמתי, שוקרון (קמינרליניק), פרץ.

● הפועל כפר־סבא: נוסובסקי, אוזינגר, סיימון, אופיר בן־דיהם, אינשטיין, מרגון (נחמי), ארקנון, בוארון, ישה, מימוני, רבינס.

משה רוזנברג

טבלת בית ג'

.1	מכבי ת"א	6	8–12	12
.2	הפ. כפר־סבא	6	9–10	9
.3	שמשון ת"א	6	6–7	6
.4	מכבי שעריים	6	14–8	3

בית ד'

הפעם — שוויון נתנייתי בסיום

הפועל ירושלים — מכבי נתניה 2:2 (0:0)

שער נוזר שבכש שמעון מנחם, מגינה של מכבי נתניה בדקות הסיום, העניק לקבוצתו תיקו 2:2 מול הפועל ירושלים, במשחק שנערך בבית־שמש.

יצויין כי במשחק הקודם בין שתי הקבוצות הצליחה הפועל ירושלים להשוות את התוצאה ל־2:2, גם כן בדקות הסיום.

מכבי נתניה היתה ראויה אתמול לתיקו. יתרה מזאת, שחקניה הירבו להחטיא מול יכולת מעולה של אריה בורנו, שוער הפועל ירושלים.

המחצית הראשונה היתה דלה באירועים והתנהלה בשוויון כוחות. לאחר ההפסקה פתחו שחקני נתניה את המשחק בתנופה ובדקה ה־54 הוליכו 0:1: שלום תקוה הכין כדור לרז לביא, וזה הכניע מקרוב את אריה בורנו — 0:1.

השער עורר את הירושלמים שתקפו את שערו של יעקב בלרב בתמידיות. בדקה ה־74 — 1:1. מישל דיין המעלתן חדר לרחבה ובעט כדור רוחב, חיים בר, בלמה של מכבי נתניה, הסיטו, בנסיון להרחיק את הכדור, לשערו שלו 1:1.

בדקות הסיום התנהל משחק התקפי. בדקה ה־84 עלתה הפועל ירושלים ליתרון: יואב בסון הגביה לרחבת הגנת נתניה, קפאה ויעקב בוזגלו, שתוקף במגן, נגח מקרוב לרשת — 1:2 לירושלים.

כשנראה היה ל־400 הצופים כי הפועל ירושלים תזכה בנצחון מסר גד מכנס כדור לשמעון מנחם, וזה הניף את רגלו ובעט מ־15 מטר לפינת שערו של אריה בורנו — 2:2.

● הפועל ירושלים: בורנו, חלפון, שמיר, בוזגלו, שלומי מלכה, ארחנה, רעקנין (דיין), בן־דוד (משה), שבתאי (אביגא), דיין.

● מכבי נתניה: בלרב, מנחם, בר, רוזן, חסן, עציוני (ר. לוי), גד מכנס, גבאי, עודד מכנס (חיים לוי), לביא, תקוה.

אברהם בן

שתי טעויות — שני שערים

מכבי יפו — מכבי פ"ת 0:2 (0:1)

שתי טעויות, אחת של שוער מכבי פ"ת, עומר סביאן, ואחת של ההגנה, העניקו ביום שישי נצחון למכבי יפו בפ"ת — 0:2.

200 הצופים שבאו לאיצטדיון הפועל פ"ת יצאו מאוכזבים.

היפואים התבססו על התקפות מתפרצות וכבר בדקה ה־16 הוליכו 0:1 אלישע צ'יערוט הוכשל תוך כדי פריצה על־ידי ירון פרסלני. דוד זאמיגה בעט את כדור־העונשין מ־18 מטר ושוער מכבי פ"ת, סביאן, סייע באגרופו לכדור לחדור לרשת.

המארחים ניסו להשוות. טעותם היתה בנסיונות הפריצה דרך ההגנה הצפופה של יפו בלי להפעיל את האגפים. יפו הגדילה את יתרונה בדקה ה־75 והפעם, לאחר מישגה בהגנת הירוקה: אורי סלימן פרץ באין־מפריע, שיגר כדור־עומק בין שלושה שחקנים פתח־תקואים ומנשה מזרחי, שהגיע לעימות עם סביאן, בעט בסיבוב את הכדור לרשת — 0:2.

שפט יצחק אורגד.

● מכבי יפו: קוניצקי, סלימן, דניאל, בוטביקה, בוקרצ'ק, לניאדו, י. לוי, אלקלומבורה, דגמי (מזרחי), ציטרוט, אמיגה.

● מכבי פ"ת: סביאן, אוזלבל, פרסלני, יחיאל, אליהויזל, נוריאל (ישראל כהן), גוזלן (רבינזון), רוקבן (אליאסמור), רפי כהן, בניה, בן־שיטרית.

משה רוזנברג

טבלת בית ד'

.1	מכבי נתניה	6	4–11	10
.2	מכבי יפו	6	8–6	9
.3	מכבי פ"ת	6	5–3	6
.4	הפ. ירושלים	6	11–6	4

● ליגה א'

צפון

● כפר־סבא: הפועל עליה כפר־סבא — מכבי אח"י נצרת 0:1 (0:1). שער־הנצחון: רני מרואל (31). שפט אמנון הויזמן, לעיני 600 צופים.

● שפרעם: מכבי שפרעם — הפועל טירת־הכרמל 0:5 (0:3). שערים לשפרעם: אבולסול (2), זועבי (8), רוג'ה (35), מג'יד סילבק (54) ועיסא (75). שפט דוד בן־ברוך, לעיני 300 צופים.

● נצרת: הפועל נצרת־עילית — הפועל קרית־שמונה 1:1 (0:0). לקרית־שמונה כבש יואל מסוארי (71), לנצרת, פלורין (90). עידוי מקרית־שמונה הורחק בדקה ה־83. שפט סימון דנן, לעיני 200 צופים.

● עפולה: מכבי חדרה — מכבי עפולה 0:2 (0:1). הבקיעו למכבי חדרה יוחנן אברהם (33) ורמי הרוש (85). שמעון כהן מעפולה הורחק (70). שפט יהודה גלעדי, לעיני 300 צופים.

● רעננה: הפועל רעננה — מכבי אור־עקיבא 0:2 (0:1). אברהם חזן הבקיע את שני השערים לרעננה (13, 70). שפט עבדול עזיז, לעיני 200 צופים.

● בית־שאן: הפועל בית־שאן — מכבי טמרה 1:3 (1:2). לבית־שאן כבשו: חנניה אלגריסי (10, 59) והלל קפלן (68). לטמרה: עירן עמם (7). שפט שלמה אנקוניה, לעיני 500 צופים.

● נהריה: בית"ר נהריה — הפועל קרית־אתא 0:0. במשחק זה הורחקו יוסי רעקנין מנהריה ואבנר חלפון מקרית־אתא. שפט שמעון פרוים, לעיני 500 צופים.

דרום

● אור־יהודה: לזרוס חולון — הפועל אור־יהודה 0:2 (0:1). ללזרוס כבשו: שרגא טופולנסקי (11) ויצחק מנין (86 בבעיטת־11). שפט דני גספר, לעיני 1800 צופים.

● קרית־גת: מכבי קרית־גת — בית"ר באר־שבע 1:1 (1:1). לקרית־גת כבש: רפי אליהו (14). לבאר־שבע: סחימה (24). סחימה הורחק בדקה ה־70. שפט ישראל ביבי, לעיני 1000 צופים.

● ירוחם: הפועל ירוחם — הפועל אזור 0:1 (0:1). שער־הנצחון: יגאל אלמליח (29). שפט שמואל הרשטיין, לעיני 250 צופים.

● קרית־אונו: הפועל קרית־אונו — מכבי רמת־השקמה 0:1 (0:1). שער־הנצחון: משה קיקוביץ (11). שפט בן־סימון, לעיני 300 צופים.

● אשקלון: הפועל קרית־מלאכי — הפועל אשקלון 0:1 (0:1). חיים אטון כבש את שער־הנצחון לקרית־מלאכי (21). שפט יעקב שמש, לעיני 1600 צופים.

● ראשון־לציון: הפועל ראשון־לציון — הפועל בת־ים 1:1 (1:0). שער לבת־ים: אלי משען (23). לראשל"צ: בר־ציון פנקס (53). שפט שמעון לוי, לעיני 200 צופים.

הטבלה הצפונית
(לאחר המחזור ה־9)

.1	עליה כפר־סבא	8–9	11
.2	הפועל בית־שאן	6–15	9
.3	הפועל קרית־שמונה	5–7	8
.4	בית"ר נהריה	3–5	8
.5	הפועל קרית־אתא	4–4	7
.6	מכבי נצרת	8–10	6
.7	מכבי חדרה	6–7	6
.8	מכבי שפרעם	10–12	5
.9	מכבי טמרה	8–8	5
.10	מכבי עפולה	8–6	5
.11	הפועל נצרת־עילית	8–4	5
.12	הפועל טירת־הכרמל	12–6	4
.13	הפועל רעננה	7–4	3
.14	מכבי אור־עקיבא	12–4	2

הטבלה הדרומית
(לאחר המחזור ה־9)

.1	הפועל דימונה*	2–7	8
.2	הפועל קרית־אונו*	1–8	7
.3	לזרוס חולון	5–5	7
.4	הפועל ירוחם	3–3	6
.5	הפועל אור־יהודה	5–4	6
.6	מכבי קרית־גת*	2–3	5
.7	מכבי רמת־השקמה*	3–3	5
.8	הפועל אזור	4–3	5
.–	הפועל בת־ים	4–3	5
.–	הפועל קרית־מלאכי	4–3	5
.11	הפועל אשקלון*	3–2	5
.12	בית"ר באר־שבע*	5–4	4
.13	הפועל ראשון־לציון	5–8	4

* משחק חסר

בקשה נדירה: הרחיקו השחקן שלנו לצמיתות...

האם שמעתם על קבוצה המבקשת להרחיק את כדורסלנה לצמיתות?

זה קרה בליגה ב' בכדורסל. שחקן אליצור עין־צורים, המתגורר בקרית־גת, טוביה לינזון, תקף בגסות שחקן ממכבי גדרה, נגח בו ופגע באגרופו בפניו. הוא אף איים על השופט אבינועם כהן שיפגוש אותו בקרית־גת ויחסל אותו. זאת במשחק ההפסד של עין־צורים למכבי גדרה (68:64).

בפני ועדת המשמעת הונח מכתב יוצא־דופן, אותו שיגרה אליצור עין־צורים, ובו נאמר: „שחקן זה אינו ראוי לעסוק בספורט בגלל אופיו האלים ועונש הרחקה לצמיתות יהיה עונש הולם". ועדת המשמעת לא קיבלה את הבקשה והרחיקה את לינזון „רק" לשנתיים בפועל.

„תנועת אוחנה"

שופטים התקשו, בדרך כלל, להגדיר תנועה מגונה שעשה כדורסלן מתפרע. אחרי משחק נבחרת הכדורגל באוסטרליה אין לשופטים יותר בעיות. יש סלנג חדש. במשחק ליגה ב', בו ניצחה הפועל הורע את מכבי קרית־אתא 67:75, ציינו השופטים יוסף עלימי ואהוד עזיני, כי מאמן קרית־אתא, משה ביטר, עשה לעברם „תנועת אוחנה"... ועדת המשמעת התחשבה בפעילותו רבת השנים של ביטר (40) ופסקה לו שני משחקי הרחקה על־תנאי.

שני משחקים בחולון — הערב בפתיחת הסיבוב ה־2

שני מחזורים, שייערכו תוך 48 שעות, הערב וביום שלישי, יפתחו את הסיבוב השני ואחריהם תצא הליגה הלאומית בכדורסל לפגרה של כחודש. באותה תקופה תשחק הנבחרת פעמיים במוקדמות הגביע העולמי, נגד שווייץ בת"א (21 בנובמבר) ואנגליה בזומבלי (28 בנובמבר).

שני משחקים ייערכו הערב בחולון. בראשון תיפגש קבוצת מכבי רמת־גן עם אליצור נתניה. בסיבוב הראשון הפתיעו הרמת־גנים בנצחון־חוץ — 87־84. הערב טובים סיכויי אליצור לגמול.

במשחק השני, ב־8.30 יתמודדו קבוצות הפועל חולון ואליצור קרית־אונו. הביתיות מעניקה עדיפות לחולונים, שזכו גם בסיבוב הראשון — 80:108. קרית־אונו תנסה להפתיע.

אלופת הסיבוב, מכבי ת"א, לא תתקשה להכניע הערב ב־8 בהיכל הספורט ביד־אליהו את הפועל רמת־גן, כמו בסיבוב הראשון — 90:133.

קבוצת הפועל ת"א, מרוצה מהישגיה בשבועיים האחרונים, תופיע ב־8 בהיכל הספורט ברוממה, נגד הפועל חיפה, סוגרת הטבלה.

קרא מחר במקום ביום שלישי: אורי אופק על הליגה בכדורעף

נראה שהמארחים יאלצו להיכנע פעם נוספת, מול קבוצה שאפתנית ויעילה, בסיבוב הראשון — 87:133 להפועל ת"א.

המשחק החמישי הערב, במחזור ה־11, יהיה באולם הפועל ת"א (8.30), בין בית"ר ת"א ומכבי חיפה, הצמודות בתחתית. בסיבוב הראשון הפתיעה בית"ר ת"א בנצחון ברוממה (85:94). הפעם יהיה המאבק שקול וכל תוצאה לא תפתיע.

הטבלה
(אחרי 10 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	831"1157	20
2.	הפועל ת"א	947"1012	18
3.	אלי. נתניה	899"981	17
4.	הפועל חולון	824"907	16
5.	גליל־עליון	026"943	15
6.	מכבי רמת־גן	975"947	15
7.	הפועל רמת־גן	1013"857	14
8.	אלי. קרית־אונו	1050"970	14
9.	בית"ר ת"א	953"859	13
10.	מכבי חיפה	923"887	13
11.	הפועל חיפה	935"806	11

● ביום שלישי ישחקו: הפועל הגליל־העליון — בית"ר ת"א; מכבי חיפה — מכבי ת"א; הפועל רמת־גן — הפועל חולון (ראשיים בשורות); אליצור קרית־אונו — הפועל חיפה; הפועל ת"א — אליצור נתניה.

● כדורעף

בת־ים — הערב נגד סלוניקי

מאת מרדכי חביב

שמונה משחקניות פילאטי־ליטיקוס נחתו אמש בארץ לקראת משחק־הגומלין הערב ב־8 בבת־ים, בגביע־אירופה למחזיקות־גביע בכדורעף לנשים, נגד קבוצת הפועל בת־ים.

היווניות, שניצחו בשבוע שעבר בסלוניקי 0:3, הגיעו שופעות אופטימיות ובטוחות ביכולתן להעפיל לסיבוב השני במפעל האירופי.

הקבוצה היוונית התקבלה בנמל־התעופה ע"י הישראלים כמתוקים, כהוקרה על האירוח הלבבי, שהיה בסלוניקי.

במשחק ישפוט האוסטרי בווהס.

● היום בצהריים יקיימו כדורעפניות הפועל נעמן את הגומלין בגביע־אירופה לאלופות נשים בספרד נגד ברצלונה. הישראליות ניצחו במשחק הראשון — 2:3.

● טניס

נצחונות לגליקשטיין ולפרקיס בלונדון

הטניסאים הישראליים שלמה גליקשטיין ושחר פרקיס ניצחו בסיבוב הראשון בטורניר הנערך בלונדון מטעם „גאבימקו גראנד פרי", על סכום של 300 אלף דולאר.

גליקשטיין ניצח את איקוריגיל מבריטניה — 6:7, 4:6, ופרקיס גבר על בריטי אחר, ברייס — 3:6, 3:6.

דרבי ירושלים — הערב בארצית

הדרבי הירושלמי, בין קבוצות הפועל ובית"ר בבירה, שייערך ב־8 באולם ממלתן, יעמוד במוקד משחקי המחזור היא בליגה הארצית בכדורסל. בית"ר טרם נוצחה העונה.

שאר המשחקים הערב בדרום: אליצור ת"א/פ"ת — מכבי ראשל"צ; מכבי דרום ת"א — מכבי ירושלים; הפועל שער־הנגב — אליצור נוה דוד רמלה; הפועל קרית־גת — הפועל גבעתיים; הפועל גבעת־כרנר/נס־ציונה — מכבי חולון/פ"ת.

בצפון יהיה המשחק המרכזי ב־8 בנהריה, בין המובילה הבלתי־מנוצחת, הפועל נהריה, לבין מכבי קרית־מוצקין.

שאר המשחקים הערב בצפון: הפועל איתן גבת — הפועל הר־הכרמל (7); מכבי נתניה — מכבי כרמיאל; הפועל בקעת בית־שאן — הפועל רעננה ב'; הפועל גן־שמואל — הפועל עידרור/תבור; הפועל כנרת — מכבי חדרה.

צעירי הנבחרת גברו על הנוער 97:109

צעירי נבחרת ישראל בכדורסל גברו בליישבת על נבחרת הנוער — 97:109 (40:64). במשחק, שהתקיים במכון־וינגייט.

משורות נבחרת ישראל נעדרו מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, מוטי ארואסטי ולאוואן מייסר, שיצטרפו לאימונים רק השבוע. כן נעדר משורות הנבחרת, עמוס פרישמן, שחזר כשהוא מצוע ממשחקה של הפועל ת"א בסרגוסה.

לנבחרת ישראל הרבו לקלוע: דורון שפע 22; אלון אופיר 14; ניר רכליס 12 ועדי גורדון 12. לנבחרת הנוער הרבו לקלוע: נדב הנפלד 28 וליאור אריטי 12.

שחקני סגל הנבחרת הלאומית יתכנסו ביום חמישי במלון רמת־אביב, וביום שישי יחלו באימונים לקראת המשחק נגד נבחרת שווייץ, ב־21 בנובמבר.

מכבי ת"א וזאלגיריס בגמר

זו התחזית של פרשן „על המשמר" לקראת משחקי בית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות * שלוש קבוצות חדשות, כשאת עיקר הסקרנות מספקת האלופה הליטאית של בריה"מ, עם כוכבה סבוניס בראשה * אלופות ותיקות כוארזה, באנקו רומא ובוסנה סאראייבו עשויות להתמודד עם הפועל ת"א ברבע־גמר גביע קוראץ'

● כדורסל

מאת ישראל פז

יופי של פסטיבל־חורף צפוי לנו בכדורסל. זה אולי ישכיח במעט מהספורט הישראלי את כשלון נבחרת הכדורגל במוקדמות הגביע העולמי. קצת נחת לא יזיק לנו אחרי הגלולה המרה שבלענו. מכבי ת"א תשתדל להגיע לגמר בגביע־אירופה לאלופות. הפועל ת"א תנסה לחלוף על פני משוכת רבע־הגמר בגביע־קוראץ'.

גלריה של קבוצות מצטיינות תופיע החורף בתל־אביב. קבוצות מהדרג העליון, מי יודע, אולי צפוייה לנו הפתעה שגם זאלגיריס קובנה, אלופת ברית־המועצות, תשחק ביד־אליהו.

באליפות אירופה, השנה בגרמניה, כאשר שאלתי כדורסלנים מזאלגיריס, שהופיעו בנבחרת ברה"מ, אם הם מוכנים לשחק בישראל השיבו: „אנו מוכנים לשחק בכל מקום; נשמח לשחק גם בתל־אביב; שרק יגידו לנו". אם יגידו — זה כבר דבר אחר. אם לא, שוב יועתקו, קרוב לודאי, המשחקים לבלגיה, המארחת הקבועה של תחרויות אלה.

זאלגיריס, עם כדורסלני נבחרת ברית־המועצות בראשה — סבוניס, קורטינאייטיס, יובייישה וקומיצ'וס — היא החידוש המרענן בבית־הגמר. נציגת הרפובליקה הליטאית הדיחה את צסק"א מוסקבה, הוותיקה והמנוסה, אך הלא־מבריקה. כדאי לראות את זאלגיריס רק בגלל סבוניס, הענק בן ה־21, שנחשב לכדורסלן מספר 1 של היבשת. אילו רצה יכול היה, ללא כל ספק, להצטרף לכדורסל המקצועני בארה"ב תמורת סכומי־עתק.

סביר להניח שישנה אפשרות שהעונה יהיה מיפגש שלישי בין מכבי ת"א וזאלגיריס. שתי הקבוצות מועמדות, לדעתי, לשחק בגמר.

שלוש התחלפו

אינני מזלזל בשאר הקבוצות שעלו לבית־הגמר. אנו מכירים אותן היטב ממיפגשים קודמים: ציבונה זאגרב, אלופת אירופה בעונה שעברה; ריאל מדריד; סימאק מילאנו ולימוז' הצרפתית. חמש קבוצות עלו ללא בעיות. הן ניצחו בשני המשחקים בשלב הקודם. רק לימוז' נזקקה למאמץ, היא הפסידה לאריס היוונית, בסלוניקי (89:81), אך גמלה לה באולמה — 87:105.

שלוש קבוצות — ציבונה, ריאל ומכבי ת"א — מאלה שישתתפו העונה בבית־הגמר שיחקו בשלב זה גם בעונה שעברה. שלוש נוספות — זאלגיריס, סימאק ולימוז' — יחליפו את צסק"א מוסקבה, באנקו רומא וכולוניה.

כדורסלנים מעולים יש בכל קבוצה. אם זאלגיריס וציבונה סומכות על שחקנים מתוצרת עצמית הרי שבכל קבוצות המערב מופיעים כדורסלנים אמריקנים מעולים.

את השלב הראשון עברה מכבי ת"א ללא־מאמץ. קינגסטון האנגלית ורד־בוש ההולנדית היוו טרף קל. עכשיו רק תתחיל המערכה הגדולה. לי ג'ונסון וקווין מאגי, הנמצאים בכושר שיא, יצטרכו להתמודד עם ענקים שאינם נופלים מהם ברמה.

מי ומי בבתי־הגמר?

תזכורת. אמנם פירסמנו את הקבוצות שעלו לשלבים הבאים בגביעי־אירופה עוד ביום שישי, אך כדאי לחזור עליהן:

● בית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות: מכבי ת"א, זאלגיריס קובנה, ריאל מדריד, סימאק מילאנו, ציבונה זאגרב ולימוז', צרפת.

● רבע־גמר גביע־קוראץ' (16 הקבוצות יחולקו לארבעה בתים): הפועל ת"א (ישראל), באנקו רומא, וארזה, קאוארטה, טורינו (איטליה); בוסנה סאראייבו, הכוכב־האדום בלגראד, פרטיזן בלגראד, זאדאר (יוגוסלביה); שאלאן, אנטיב, וילרבאן, אורטז (צרפת), גראנולרס, ס.ב.י. לוגו (ספרד) וס.א.ו.ק. סלוניקי (יוון).

תלוי, כמובן, גם באיזה כושר יהיו שחקני החוץ של האלופה הישראלית, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י ומוטי ארואסטי.

מאבקי בית־הגמר לא יהיו דומים לקרבות החד־צדדיים שנערכו עד כה. כל הקבוצות חזקות ומנוסות וצפוי פסטיבל־חורף בלתי־רגיל.

מבצע של הפועל ת"א

יהיו קבוצות מצטיינות נוספות, אלופות אירופיות לשעבר, שיבואו ארצה כדי להתמודד בקוראץ' של הפועל ת"א, שעצם עלייתה לבית רבע־הגמר מהווה עבורה הישג מצויין, בעיקר אחרי הלם התבוסה בדרבי. בין הקבוצות אלה יהיו: וארזה, באנקו רומא, בוסנה סאראייבו, הכוכב־האדום בלגראד, פרטיזן בלגראד ואחרות, קבוצות מהדרג העליון של אירופה.

רק בשבת נדע מי ייכלל בבית־הישראלי ברבע־הגמר: נגד איזה שלוש קבוצות תצטרך הפועל ת"א להתמודד. להגרלה שתתקיים בעוד שישה ימים במשרדי פיב"א במינכן טיפסו 16 קבוצות משש מדינות: ארבע מאיטליה, ארבע מיוגוסלביה, ארבע מצרפת, שתיים מספרד, אחת מישראל ואחת מיוון.

להפועל תל־אביב צפוייה משימה קשה ביותר בבית רבע־הגמר. מעולם אי־אפשר לדעת איזה יריבה נוחה יותר. כל הקבוצות, המגיעות לשלבים הגבוהים, הן בעלות איכות. בשורותיהן נכללים מהטובים בכדורסלני אירופה.

מי שסבר שהכשלון הצורב בדרבי הוציא את הפועל ת"א מהמסלול הופתע מהמהירות אליה שבה הקבוצה לאיתנה. תוך כשבועיים הצליחה הקבוצה להתאושש ובין השאר לעלות לבית רבע־הגמר בקוראץ' ולרבע־הגמר בגביע־המדינה. יש להניח שלקראת המאבקים הבין־לאומיים תוכל הקבוצה להשתפר עוד יותר.

העובדה שחלפה על פני סרגוסה הספרדית מורה שלהפועל ת"א צוות טוב, שרק עכשיו מתחיל להתלכד.

כוכב קווין מאגי
סלים והטבעות

לא קל לעבור יריב ספרדי, בשורותיו שני אמריקנים מצטיינים כריילי ואלכסינאס ושניים משחקני נבחרת ספרד (יורנטה ואורסגה).

שחקני הפועל ת"א טוענים שיכלו לנצח גם בסרגוסה, אילו לא קיפחו אותם השופטים באווירת הד־חוסה שהיתה במקום. אבל זה חלק מהמשחק. תמיד אנו מתקלים בקנאות במשחקי החוץ ויש לקחת זאת בחשבון.

פסטיבל־חורף בשניים. יריבות מעולות. מאבקי מתח. ערבים חמים בחורף קר — כל אלה צפויים לנו בחודשים הקרובים.

חלילי ראשון במירוץ סיני

כ־250 השתתפו אתמול בקרית־טבעון במירוץ־סיני המסורתי, שנערך זו הפעם ה־28, לזכרו של דורון סגל, שנפל במבצע־קדש.

● אתלטיקה

המירוץ כלל גם משפחות על ילדיהם.

בין הבוגרים ניצח עדי חלילי מהפועל מגידו — 39.60 דקות, לפני אלי רון מהפועל עין־גדי — 39.59 דקות, ואריק האקון מהפועל גבעת־עוז — 40.31 דקות.

סלוצקי ניצח במירוץ שגב

יוחר סלוצקי ועמל עבדאלל ניצחו אתמול במירוץ שגב למרחק 14 ק"מ, שהתקיים בתנאים קשים של עליות ומורדות.

סלוצקי מהפועל עמק־חפר עבר את המרחק בזמן של 50.32 דקות. שני היה ירון קורן ממעורין איילות — 51.37 דקות, ושלישי — גיא בן־אפרים מהפועל הגליל־העליון — 52.07 דקות.

עמל עבדאלל (סולם־צור) היתה ראשונה בין הנשים — 1:11.49 שעה.

נוער עד גיל 18: 1. אילן בנישתי (סולם־צור) 53.13 דקות; נערות: ראפיקה עווד (סולם־צור) 1:15.45 שעה. ותיקים, גילאי 40 פלוס: בארי שור (עמק־חפר) 55.11 דקות.

כמו־כן התקיימה ריצה לנערים, גילאי 12־16, למרחק של 4 ק"מ. בגילאי 16 ניצח עמית קידר (עמק־חפר) 14.56 דקות, ובגילאי 14 הגיע ראשון איתן קומר (עמק־חפר) 15.17 דקות.

● אופניים

גרי — ראשון

עמוס גרי מהפועל נצרת־עילית ניצח אתמול במירוץ אופניים, שהיה במסלול של 47 ק"מ, באיזור נצרת־עילית, בזמן של 1:02:27 שעה. בהקדימו את חברו לאגודה, ישראל מיליק — 1:04.21 שעה. שלישי הגיע אריה רוזנטל מאגודת גלגלי־העין גבעתיים.

בין הנוער הגיע ראשון זוהר רובין מהפועל נצרת־עילית, שעבר 45 ק"מ, — 1:12.10 שעה. השתתפו 126 רוכבי אופניים.

● במירוץ ב. מ. אקס ל־1600 מטר ניצח בבאר־שבע דני צלח מהפועל באר־שבע — 3.56 דקות. השתתפו 130 רוכבי־אופניים.

לוס־אנג'לס הנחילה הפסד ראשון לדנוור

קבוצת לוס־אנג'לס לייקרס הנחילה אור לאתמול את ההפסד הראשון בליגה המקצוענית האמריקנית בכדורסל לדנוור נגטס — 99:128.

תוצאות נוספות: בוסטון – פניקס 101:125; סן־אנטוניו – פילדלפיה 95:107; דטרויט – וושינגטון 110:117; פורטלנד – סיאטל 88:92; גולדן־סטייט – אטלנטה 119:130.

גרמני — אלוף הדיפלומטים בטניס

דיטמר קלנר ממערב־גרמניה זכה אתמול באליפות הטניס לדיפלומטים, שנערכה על מגרשי דן/אכדיה בהרצליה כשגבר בגמר על ז'אן מרפי מאוסטרליה — 5:7, 3:6, 6:3.

בין הנשים ניצחה דיאן קמפל מארה"ב בגמר את קארול האם, גם היא מארה"ב — 0:6, 1:6.

בזוגות מעורבים ניצחה משפחת דיטמר וגיזלה קלנר את ז'אן מרפי מאוסטרליה ודיאן נורמן מקנדה — 1:6, 6:2, 2:6.

שגריר ארה"ב לשעבר, סם לואיס, העניק את הגביעים למנצחים במעמד שגרירי אוסטרליה, קנדה ופיליפינים.

● קליעה

רן סימן־טוב מהפועל תל־אביב ניצח אתמול בקרס אליפות הפועל בקליעה ברובה זעיר בירי 40 כדור; בשלושה מצבים, שצבר 1123 נקודות, לפני יצחק סטרולוביץ מהפועל אשקלון — 1112 נקודות. התחרות נערכה ברמת־גן.

● נוער

מחזיקת הגביע נזקקה לבעיטות־11

הפועל תל־אביב נגד הפועל עכו, ומכבי תל־אביב נגד הפועל באר־שבע — אלה יהיו שני משחקי חצי־הגמר בגביע־המדינה לנוער בכדורגל.

במשחקי רבע־הגמר אתמול גברה הפועל תל־אביב על בית"ר נתניה 1:4, הפועל עכו ניצחה את שמשון תל־אביב 0:2, מכבי תל־אביב גברה על מכבי חיפה 2:0, ואילו מחזיקת הגביע, הפועל באר־שבע, נזקקה לבעיטות 11 מטר כדי לגבור על מועדון כדורגל נווה־יוסף חיפה — 5:6. בתום המועד החוקי היתה התוצאה 1:1, וגם לאחר ההארכה לא השתנתה התוצאה.

בית"ר נתניה

(סוף מעמוד 10)

שפט דני ימפולה, לעיני 1000 צופים, בטבריה.

הדרבי הרמת־גני הוכרע בכדור־11

מכבי רמת־עמידר — הפועל רמת־גן 0:1 (0:0)

הדרבי הרמת־גני הוכרע אתמול בכדור־11, ונסתיים בנצחון מכבי רמת־עמידר על הפועל רמת־גן — 0:1.

לאחר מחצית ראשונה, ירודה ומשעממת, פתחו שחקני עמידר בתנופה את המחצית השנייה. רחמים שלום ואלי תגר לא יכלו להכניע את השוער הרמת־גני, שמואל גילרדי.

רק בדקה ה־78 בעט רחמים שלום לשער, הכדור פגע בידו של יובל נעים והשופט יוסף דיאמנט הורה על כדור־11. תגר בעט במדוייק וקבע 0:1.

1000 צופים חזו במשחק שנערך במגרש בגבעתיים.

הלחץ לא הספיק לבית־שמש

הפועל בית־שמש — הפועל יהוד 0:0

לחץ כבד שהפעילו כדורגלני הפועל בית־שמש על שער הפועל יהוד לא הספיק להם וקרב התחתית נסתיים בתיקו 0:0.

שחקני בית־שמש החטיאו במהלך המשחק לא פחות משבע הזדמנויות הבקעה ודאיות. השיא הגיע בדקה ה־75 כשעמוס ממן, „מלך ההחטאות", כבר חלף על פני השוער פלוסמן מיהוד אך מול רשת חשופה בעט לחוץ.

שפט יצחק ברן, לעיני 300 צופים, בבית־שמש.

● התעמלות

באליפות במונטריאול

לוי — מקום 94
ויסבליט — מקום 110

יעקב לוי דורג במקום ה־94 באליפות העולם בהתעמלות, שנערכה במונטריאול שבקנדה, לאחר שצבר 107.75 נקודות.

אייל ויסבליט תפס מקום 110 עם 105.65 נקודות. באליפות השתתפו 147 מתעמלים מ־24 מדינות.

באליפות הנשים סיימה טלי סירק במקום ה־113, בהישג של 70.70 נקודות, ואילו רויטל שרון דורגה במקום ה־120, בהישג של 69.95 נקודות. השתתפו 158 מתעמלות.

מתעמלת נוספת, טלי אוסטפלד, שנפגעה במהלך האימונים לפני האליפות לא נטלה חלק בתחרויות.

50 מפרשיות בשיוט שפיגל

יותר מ־50 מפרשיות מדגמים שונים השתתפו אתמול במכמורת בשיוט לזכר יואב שפיגל ז"ל, שנפל במלחמת לבנון.

בגלשני־רוח ניצח יהודה אטרגי מהפועל מכמורת, לפני ערן ענבר, גם הוא ממכמורת ויהונתן מרון מהפועל עין־המפרץ. בין הנשים הגיעה ראשונה חמי ישראלי מהפועל מכמורת, בגלשנים עממיים ניצח יאיר סוארי, גם הוא ממכמורת. בדגם 420 ניצחו כרים הוחמאס מהפועל נתניה.

בתום התחרויות העניקה אמו של המנוח את הפרסים למנצחים.

הפסד ראשון למנצ'סטר — נכנעה 1:0 בשפילד

● הליגה האנגלית

47 אלף צופים חזו אתמול באיצטדיון הילסבורו בשפילד, בהפסדה הראשון של מנצ'סטר יונייטד העונה, בליגה האנגלית. לקבוצה המארחת שפילד־ונסדיי — 1:0.

את שער הנצחון לשפילד הבקיע לי צ'פמן בדקה ה־84. קפטן מנצ'סטר־יונייטד, בריאן רובסון, נפצע בדקה ה־15 והוחלף ע"י הסקוטי סטראכאן.

הפער של מנצ'סטר־יונייטד בפסגה צומצם לשבע נקודות יתרון (41) על ליברפול, שהשיגה נצחון־חוץ על קובנטרי — 0:3. שערים: האירי ג'ים בגלין, פול וולש ואיאן ראש.

את הנצחון המרשים במחזור ה־16, אתמול, השיגה האלופה, אברטון, שהכניסה את ארסנל 1:6. גרי לינקר ואדריאן הית כבשו צמד שערים כל אחד. את השערים האחרים הבקיעו: גרהאם שרפ וסטיבן (בבעיטת־11). את השער לארסנל כבש הסקוטי צ'רלי ניקולאס.

נצחון זה העלה את אברטון מקום אחד, אחרי צ'לסי, שניצחה את נוטינגהאם — 2:4, ווסטהאם, שהשיגה נצחון־חוץ על אוקספורד — 1:2.

נצחון־חוץ השיגה גם ניוקאסל על בירמינגהאם — 0:1, משער שהבקיע ריילי.

תוצאות נוספות: לסטר — סאותהמפטון 2:2; מנצ'סטר־סיטי — איפסוויץ' 1:1; ווטפורד — אסטון־וילה 1:1; לוטון — טוטנהאם 1:3; קווינס־פארק ריינג'רס — ברומיץ' 0:1.

הליגה האנגלית

1.	מנ. יונייטד	16	9"36	41
2.	ליברפול	16	16"35	34
3.	שפילד	16	23"25	31
4.	צ'לסי	16	17"25	30
5.	ווסטהאם	16	18"28	29
6.	אברטון	16	19"33	27
7.	ארסנל	16	21"20	27
8.	ניוקאסל	16	23"24	26
9.	נוטינגהאם	16	26"28	25
10.	לוטון	16	20"29	24
11.	קווינס־פארק	16	21"17	23
12.	ווטפורד	16	29"31	22
13.	טוטנהאם	15	22"28	20
14.	אסטון־וילה	16	22"21	18
15.	סאותהמפטון	16	23"19	18
16.	קובנטרי	16	24"21	17
17.	בירמינגהאם	15	22"11	16
18.	אוקספורד	17	33"23	15
19.	לסטר	17	34"21	15
20.	מנצ'סטר־סיטי	16	28"14	12
21.	איפסוויץ'	16	25"8	9
22.	ווסט־ברומיץ'	16	39"13	6

● ליגות באירופה

סאן־ז'רמן קבעה שיא

סאן־ז'רמן פאריס קבעה שיא צרפתי בליגה: היא לא נוצחה ב־19 משחקיה מאז פתיחת העונה. אתמול גברה במחזור ה־19 על מץ 0:1.

סאן־ז'רמן מקדימה בשש נקודות את אלופת העונה שעברה, בורדו, שהשיגה נצחון־חוץ על לה־האוור 0:1.

ריינג'רס — סלטיק 0:3

במשחק בליגה הסקוטית (מחזור 14) בכדורגל, בין היריבות המושבעות בגלזגו, הביסה ריינג'רס את סלטיק — 0:3.

אברדין, שהכניעה את דנדי 1:4, מוליכה עם 20 נקודות, לפני ריינג'רס — 17 וסלטיק — 16.

תיקו למנצ'סטר־יונייטד בגביע הסופר־קאפ 1:1

קבוצת מנצ'סטר־יונייטד, המוליכה בבטחות בליגה האנגלית בכדורגל, לא זכתה במגרשה בחצי־גמר גביע הסופר־קאפ האנגלי, לנוריץ' וסיימה עמה בתיקו 1:1.

משחקים קודמים בגביע הליגה האנגלי סיבוב שלישי (שלושה): טוטנהאם גברה על ווימבלדון 0:2, צ'לסי ניצחה את פולהאם 0:1, סאותהמפטון הביסה את בירמינגהאם 0:3, ווסט־ברומיץ' גברה על קובנטרי 3:4.

אוהד כדורגל שהתפרע נדון למאסר עולם!

גבר בן 25, שהתפרע במשחק כדורגל, נדון בבית־המשפט הפלילי בלונדון למאסר עולם. על חלקו בהתפרעות גם מחוץ למגרש, בשנה שעברה.

הנאשם קווין ויטון נדון למאסר עשר שנים נוספות על שגרם לפציעתו של מנהל מסעדה, בעל אזרחות אמריקנית, באותו לילה.

נאשם נוסף, סטפן באודן, בן 23, נדון לשמונה שנות מאסר על שפצע אדם באותה מסעדה.

עונש המאסר שהוטל על קווין ויטון באשמת התנהגות פרועה, הוא החמור ביותר בתולדות המשפט הבריטי, בכל הקשור בעבירות המתייחסות להתפרעויות במשחקי כדורגל.

ויטון הכחיש שהיה מעורב בהתפרעות מחוץ למגרש הכדורגל של צ'לסי בלונדון לפני התחרות בין צ'לסי ומנצ'סטר־יונייטד. הוא גם הכחיש שהיה במסעדה.

התאחדות הכדורגל הבריטית קידמה בברכה את גזר־הדין החמור ודובר ההתאחדות אמר כי „הדבר יעורר גלי זעזוע בקרב מתפרעים פוטנציאליים".

בבית־המשפט נמסר, בין היתר, כי כ־20 צעירים התפרעו ואיימו על אנשים שנסו להיכנס למגרש הכדורגל בערב של ה־29 בדצמבר. ויטון גם הואשם בתקיפת מנהל מסעדה בצ'לסי, ניל האנסון, עם שבר זכוכית בידו.

דורטמונד הפתיעה בנצחון על באיירן 0:1 במינכן

● הליגה הגרמנית

הפתעה גדולה היתה במחזור ה־14 בליגה המערב־גרמנית בכדורגל, כאשר האלופה, באיירן מינכן, נוצחה בביתה על־ידי האחרונה בטבלה, בורוסיה דורטמונד — 1:0.

מנשנגלאדבאך סיימה במגרשה בתיקו 2:2 עם לברקוזן, ופינתה את מקומה בראש הטבלה, לוורדר ברמן, שהכניעה את אורדינגן — 1:6.

קלן, קבוצתו של רוני רוזנטל, ניצחה את נירנברג — 1:3.

תוצאות נוספות: המבורג — דיסלדורף 0:4; סארבריקן — מאנהיים 1:2; שטוטגרט — קייזרסלאוטרן 0:2; בוכום — האנובר 1:2.

הליגה המערב־גרמנית
(לאחר 14 מחזורים)

1.	וורדר ברמן	28"41	21
2.	מנשנגלאדבאך	18"32	20
3.	באיירן מינכן	14"25	18
4.	המבורג	13"25	17
5.	לברקוזן	19"29	17
6.	שטוטגרט	20"28	16
7.	מנהיים	21"27	16
8.	בוכום	24"30	15
9.	קייזרסלאוטרן	20"21	14
10.	פ.צ. קלן	23"22	14
11.	שאלקה	22"20	13
12.	אורדינגן	37"22	13
13.	סארבריקן	24"18	11
14.	פרנקפורט	22"12	11
15.	דורטמונד	32"21	10
16.	הנובר	40"22	10
17.	נירנברג	27"19	8
18.	דיסלדורף	36"21	8

● המשחק הראשון על הכרטיס הנוסף לגמר הגביע העולמי במקסיקו, יתקיים היום באוסטרליה, בין פראגוואי וצ'ילה. משחק הגומלין יהיה כעבור שבוע בסנטיאגו.

שליטה סובייטית בהתעמלות במונטריאול

ברית־המועצות שולטת באליפות העולם בהתעמלות במונטריאול.

הסובייטים נטלו את שני המקומות הראשונים בקרב־רב, כשהמנצח היה יורי קורולייב, לפני ולדימיר ארטמוב, בעוד שהסיני לי נינג, שנטל שלוש מדליות־זהב אולימפיות, סיים חמישי.

האלוף האולימפי בקרב־רב, היפאני קוג'י גושיקן, נפצע בקרסולו וסיים במקום ה־13.

קורולייב הצליח בתרגילי הקרקע והמתח, כשצבר 9.90 נקודות.

הסובייטיות נטליה יורצ'נקו ואלנה שושונובה זכו במדליית־זהב שנייה. שושונובה זכתה בציון 10 בתרגילי הקרקע.

בתחרות הקבוצתית נטלה ברית־המועצות את התואר העולמי השישי.

הרומניה ייקאטרינה סאבו מוליכה בקרב־רב עם 39.375 נקודות, לפני הסובייטיות נטליה יורצ'נקו, אולגה מוסטפאנובה ואירינה באראקסאנובה.

הוגרל הסיבוב השלישי באופ"א

בהגרלת משחקי הסיבוב השלישי בגביע אופ"א בכדורגל, שיתקיימו ב־27 בנובמבר וב־11 בדצמבר, ייפגשו שתי הגדולות, המועמדות לזכייה — מנשנגלאדבאך מול ריאל מאדריד.

הגלאדבאך, שזכתה פעמיים בגביע זה, ב־1975 וב־1979, תארח את המשחק הראשון.

קלן תקיים את משחקה הראשון בשבדיה מול האמרבי.

מאבק האי האירי יהיה בין אתלטיקו בילבאו וספורטינג ליסבון.

משחקים נוספים: וואררגם (בלגיה) — מילאן; נאנט — ספארטאק מוסקבה; דנייפר — היידוק ספליט; דנדי־יונייטד — נוישאטל (שווייץ); אינטר מילאנו — לאגיה וארשה.

ראבאט הדיחה את זאמלק

קבוצת הכדורגל המרוקנית, פאר ראבאט, הדיחה את זאמלק מגביע־אפריקה לאלופות.

במשחק הגומלין בראבאט ניצחו המרוקנים — 0:1, אך מאחר שהמצרים ניצחו באותה תוצאה בקהיר, נערך דו־קרב בעיטות־עונשין מ־11 מטר וראבאט ניצחה — 3:4.

איטליה: לא נאסור שיתוף זרים

התאחדות הכדורגל של איטליה הכחישה כי היא מתכוננת לאסור יבוא כדורגלנים זרים אחרי משחקי הגביע העולמי במקסיקו.

דוברת ההתאחדות מסרה כי ההחלטה תידון בתום המשחקים, „ואפילו לא דקה אחת קודם לכן". היא הכחישה את השמועות כאילו נקבע שלאף קבוצה בליגה הראשונה לא יותר לשתף בהרכבה יותר משני שחקנים.

ביוני 1984 פסקה ההתאחדות האיטלקית על איסור החתמת כדורגלנים זרים במשך שנתיים.

בקר גבר על לנדל

אלוף ווימבלדון, הגרמני בוריס בקר, ניצח במשחקי־ראווה השלישי את הצ'כי איוואן לנדל — 6:7, 6:4, 6:3, בדיסלדורף, לעיני 4800 צופים.

בקר ניצח בשני מיפגשים לעומת נצחון אחד של לנדל.

● הטניסאי האמריקני ג'ון מקנרו העפיל בפעם החמישית לגמר הטורניר בשטוקהולם, כשגבר בחצי־הגמר על השבדי הצעיר, סטפן אדברג — 7:6, 6:3.

שיא עולמי במשקולות

המשקולאי הבולגרי נאים שאלאמאנוב קבע במונקו שיא עולמי בהנפה עד משקל 60 ק"ג, בשלושים — 148 ק"ג ושיפר בכך את שיאו מ־24 באוגוסט השנה.

התחרות היתה במונאקו במסגרת גביע־העולם השישי.

מאחורי הקלעים

אריה זלינגר עשוי לאמן את קבוצת בנו בהולנד

האם ניסה מוטל'ה שפיגלר לשכנע את פיזנטי לעבור לקבוצה אחרת בגרמניה? * השופט כבש שער * גורן ואנקרם החרימו אך לבסוף הגיעו לגליל במטוס * סלאבניץ מאמן ושולמן עסקן ביוגופלסטיקה * מה עושים כשרוצים לראות את הבעל? — שאלו את ענת הרשקו!

* * * האם מתכונן דוד פיזנטי להחליף קבוצה בגרמניה? כדורגלנים ששהו יחד עמו במסע באוסטרליה ובניו־זילנד ידעו לספר ש„פיזה" גילה להם שאמרגנו, מרדכי (מוטל'ה) שפיגלר, ארמז לו שעליו לנסות לעבור מפ.צ. קלן לקבוצה טובה יותר. פיזנטי השיב בשלילה. „עד שהתאקלמתי בקלן הוא רוצה להעביר אותי" — אמר פיזנטי * * * אגב, שפיגלר היה פעיל מאוד באותו מסע ליבשת החמישית. הוא התאמן, נתן אימון אישי לפיזנטי, הופיע בטלוויזיה, דיבר בראדיו, כתב לעיתון. הוא גם עודד כדורגלנים לפני המשחק עם ניו־זילנד וניהל מו"מ כמאמן עם קבוצות מקומיות * * * יוסי ליפשיץ, הכדורגלן החיפני הוותיק, המופיע העונה במדי הפועל עליה כפר־סבא מליגה א', כבר כבש שערים רבים בקריירה הארוכה שלו. המפורסם שבהם היה שער־הנצחון לטובת הפועל חיפה בגמר הגביע נגד הפועל פ"ת, ב־1974, שלוש דקות לפני תום ההארכה (1:0). לפני כשבועיים הבקיע ליפשיץ, העובד כמהנדס אווירונאוטיקה בת"א, את אחד השערים המוזרים שנכבשו בארץ. יוסי נגח כדור נגד הפועל קרית־אתא (1:1), הכדור פגע בראשו של השופט סבא סנסור, וחזר לרשת * * * בישר מול ליוסי עמר, הכדורגלן הצעיר והמצטיין של הפועל חיפה. יוסי גלזר מגלה שלשחקן זה חסר חודש אחד כדי להימנות על נבחרת הנוער לטורניר החורף הבין־לאומי. עמר הוא יליד יולי 1967, ובנבחרת הנוער יכולים לשחק ילודי אוגוסט 1967 * * * כדורגלן הפועל חיפה, עודד בלוש, שהוא בעל משרד תיירות פנים בחיפה, תרם את הפרס הראשון בהגרלת הפרסים שעורכת מחלקת הכדורסל של הפועל חיפה, מדי כל משחק ביתי. הפרס: נופש במלון חמישה כוכבים בת"א * * *

סקרנות של עסקן

* * * עסקני הפועל ת"א שלא יצאו בשבוע שעבר עם קבוצת הכדורסל לסרגוסה, לגומלין בגביע־קוראץ', היו במתח רב. אחד מהם, אלי אפרתי, השקיע סכומים גדולים בשיחות טלפוניות תכופות לאולם הכדורסל בספרד כדי לדעת מה קורה במשחק. בהפסקה היה מרוצה. הספרדים הוליכו כ־3 נקודות בלבד. במחצית השנייה גברה עצבנותו והוא הירבה לטלפן, כל כמה דקות. ברגעי הסיום כלל לא סגר את הטלפון עד ששמע על ההפסד בן 11 הנקודות ועליית הקבוצה לבית רבע־הגמר * * * מאמן הכדורסל, רודי דאמיקו, שהגיע מארה"ב וחילץ את הפועל רמת־גן מהמקום האחרון בטבלה אינו רק מאמן כדורסל. הוא גם שחקן גולף ברמה גבוהה. בשבוע שעבר בא לחזות בביצועי האמן האמריקני בילי קספר בקיסריה * * * בהפועל רמת־גן, מחלקת הכדורסל, חזרות התמונות הקשות שליוו את הקבוצה בעונה שעברה. בעיות כספיות חמורות מונעות תפעול שוטף של האגודה ומאיימות על המשך קיומה — מספר יצחק ויסהוף. יו"ר המחלקה, אורי בר־צורי, נטל חופשה ללא הגבלת זמן. את מקומו ממלא חבר ההנהלה, שמעון שוחט. השחקנים הישראלים, ביניהם סטיב שלכטר ואביגדור מוסקוביץ, ממורמרים על היחס אליהם. הזרים, ריקי טאנסל וקארל מקפייט, הודיעו כי לא יופיעו למשחקי ואימוני הקבוצה אחרי ה־15 בנובמבר, אם לא יקבלו את שכרם. טאנסל עלה למשחק־הנצחון של הפועל רמת־גן על בית"ר ת"א (80:84), רק אחרי שקיבל הוראה טלפונית מסוכנו בארה"ב * * * גם הקבוצה הרמת־גנית השנייה, מכבי, נקלעה למשבר כספי. בשבוע שעבר שיחקה הקבוצה בגליל־העליון. הכדורסלנים יצאו לכפר־גלעדי בשעות הבוקר. שניים — אורי גורן והאמריקני נורמן אנקרם נעדרו. הם הודיעו כי לא ישחקו מאחר שלא קיבלו את משכורותיהם. לבסוף הגיעו השניים וגם שיחקו. הם סיפרו כי עלו למטוס ועשו דרכם מת"א למחניים. ומשם לכפר־גלעדי * * *

חיפה רוצה את טרי

* * * כאשר נודע לאחרונה לראשי מחלקת הכדורסל במכבי חיפה שכדורסלן־העבר שלהם, ג'יימס טרי, סיים את סיפורו בקבוצת טריאסטה האיטלקית בדקו את אפשרות החזרתו העונה כמתאזרח. הם פנו לנפתלי גושן, שיברר אם הדבר אפשרי מבחינת התקנון. מזכיר ועדת הליגה השיב את פניהם ריקם: טרי הוא בסטאטוס של שחקן מוקפא ויכול לחזור רק בעונה הבאה * * * זורן סלבניץ, בעבר מגדולי כדורסלני יוגוסלביה, פתח את עבודתו כמאמן יוגופלסטיקה ספליט בהצלחה רבה. בשבועיים הראשונים כבר העלה את ספליט לבית רבע־הגמר בגביע־אירופה למחזיקות־גביע. יוסף גלזר מרווה שעל הספסל של היוגוסלבים בהיכל הספורט ברוממה, במשחק עם מכבי חיפה, ישב גם שחקן־העבר המצטיין, הענק אליר שולמן, שהוא חבר הנהלה * * * ביציע ברוממה, במשחק בין יוגופלסטיקה ומכבי חיפה היו גם אורחים מארצות־הברית: הוריו של המאמן החיפני פראן אחהלן, שבאו לבקר את בנם. במשחק הליגה המרתק בין אליצור נתניה והפועל חיפה (76:81), ישבו ההורים ביציע רוממה עם כדורסלני מכבי חיפה. ומאמנם, הם חששו מנצחון יריבתם העירונית, שהיה מסבכם בתחתית. את הישועה הביא למכבי חיפה שחקנם לשעבר, יולי סימס, כיום באליצור נתניה, שקלע ב־30 השניות האחרונות סל של שלוש נקודות * * * אחרי ההפסד החיפני נראו חברי עמותת

רודי דאמיקו, מאמן הפועל רמת־גן בכדורסל (שני משמאל) עם „מלך הגולף", ביל קספר בקיסריה. (צילום: אסף שילה)

הפועל חיפה יושבים על מדרגות ההיכל ברוממה כאילו חרב עליהם עולמם. כמה מהם הזילו דמעה. מי שניסה לעודד אותם היה היו"ר לשעבר, יורם יחיאלי, שבא לחופשה קצרה ממקום עבודתו בארה"ב * * * משחק־הפיסגה לנשים ברוממה, בו ניצחה אליצור ת"א, האלופה, את הפועל חיפה, סגניתה (57:61), סיפק מתח רב. מאמנת אליצור, יעל סייקרש, גילתה בסיום שכוכבת הקבוצה, ענת דרייגור, שיחקה עם נקע קשה ברגלה. לדעת המאמנת לא היתה מופיעה למשחק אחר. בגלל פציעתה של דרייגור נאלצה אליצור לוותר על השמירה האישית, שהוא הנשק העיקרי שלה, ולשמור אזורית. מסתבר שדרייגור, גם כהילוך שני, הספיקה לנצחון בדקה האחרונה * * * לכדורסלניה הצעירים של הפועל חולון אין מזל. לאחר שעידו אשר נפצע בתאונת־דרכים נאלץ גם הרכז־המוליך, ליאור שטרן, להיעדר ממשחקי הקבוצה בגלל פציעה. שטרן נפצע במשחק־ההפסד של הפועל חולון להפועל ת"א (93:99), כשהחליק על הפרקט. הוא ייעדר כמה שבועות מאימונים ומשחקים * * *

יורשים לכוכבים

* * * מאמן הכדורעף הישראלי המצליח בארצות־הברית, אריה זלינגר, עשוי להתפתות ולאמן בהולנד את הקבוצה בה משחק בנו אביטל. ייתכן שזלינגר יכול היה לקבל הצעות אימון טובות יותר, אבל זו הזדמנות לשהות במחיצת בנו ונכדותיו * * * בימי הפועל המעפיל הגדולים ניצחו על מקהלת הכדורעף המצויינת בין השאר כדורעפנים דוגמת דוד בר־נצר וגיורא הלפרין. במשחקים האחרונים בגביע־אירופה, נגד אפואל ניקוסיה ופעמיים 0:3 להמעפיל, כבר השתתפו בקבוצה יניב בר־נצר, בן אחיו של דוד ונל הלפרין, בנו של גיורא * * * מוקד משחקי המחזור הרביעי בליגה הלאומית בכדורעף, מספר מרדכי חביב, היה בין הפועל בת־ים והפועל עין־המפרץ (1:3). משני עברי הרשת נאבקו שני כדורעפנים שלבשו אשתקד את מדי אותה קבוצה, הפועל שער־העמקים. הפעם הופיע אורי חבר בהפועל בת־ים ובני גבעתי בהפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק. וכזכור שער־העמקים היתה בעבר בצמרת. גם סגנית אלופת העונה היא בתחתית, ללא נצחון * * * כששבה בשבוע שעבר כדורעפנית הפועל בת־ים, ענת הרשקו, ממשחק גביע־אירופה בסלוניקי, לא מצאה את בעלה יעקב בבית. באותו ערב התמודדה קבוצת הגברים של הפועל בת־ים בנעמן. ענת ערכה בירור טלפוני והתברר לה כי הקבוצה תאסוף את יעקב בצומת הקאונטרי־קלאב. ענת מיהרה למועצת הפועלים, עלתה לאוטובוס, שהסיע את הכדורעפנים, ונפגשה עם בעלה * * * ענת היתה מאושרת, כאשר במטוס אל־על, שהחזיר את הכדורעפניות מאתונה לילה, קראה ב„על־המשמר" שיעקב נבחר כ„כדורעפן החודש" * * * בסיורן בסלוניקי קנו לעצמן הכדורעפניות ביגוד אופנתי. רק שחקנית אחת ויתרה על קניות אלה לטובת קניית בגדי ילדים וצעצועים. היתה זו מאיה בר־תוליק, האמא היחידה בהפועל בת־ים. למאיה, שעלתה לפני עשר שנים מברית־המועצות ושיחקה בעבר באס"א באר־שבע, ילדה בת ארבע * * *

מסיבה עצובה

* * * מסיבת חילוף משמרות עצובה היתה בשבוע שעבר במלון רמת־אביב מטעם ההתאחדות לכדורגל. היו"ר שאול סוריי החליף את חיים חמרצלד. הסיבה לעצב: כשלון נבחרת הכדורגל במוקדמות הגביע העולמי * * * הבחירות להתאחדויות לספורט נדחו אמנם, אך יו"ר הוועדות כבר נקבעו. ביניהם יהיו שני מורים לחינוך גופני — ברק במשקולות ויעקובוביץ בקשתות; שני סגני אלופים במילואים — ברקמרש בקליעה ווייך בשחייה, וקודר בטניס־שולחן ושלושה קיבוצניקים — מלוצקי באתלטיקה, הדל בכדורמים ויורון בכדורעף * * * בעוד שבכל הארץ יש עלייה במספר הצופים בכדורסל הרי שבחיפה, שהיתה ידועה בעבר באוהדיה הרבים, חלה ירידה תלולה. הדבר נובע, קרוב לודאי, מכשלונות הקבוצות החיפניות. יוסף גלזר מוסר שנגד אליצור נתניה מכרה הפועל חיפה 480 כרטיסים ונגד מכבי ת"א — 340. מכבי חיפה מכרה נגד הגליל־העליון, בערב שבו הועבר הדרבי התל־אביבי בטלוויזיה — 40 כרטיסים; נגד בית"ר ת"א בגביע — 100, ונגד יוגופלסטיקה ספליט, בגביע־אירופה — 500 כרטיסים. למרות שהמחירים היו אפסיים * * *

הארגנטינים אמרו כן לדמוקרטיה

יהודה צור

הבחירות שהתקיימו ביום ראשון האחרון בארגנטינה גרמו ללא ספק לחיזוקו של הנשיא אלפונסין. הוא זכה בתמיכה רחבה של ציבור הבוחרים, ומספר צירי מפלגתו בבית הנבחרים — עלה. לאחר שנתיים של שלטון במדינה השסועה, רדופת משטר האימים הצבאי, התחזק מעמדו ותדמיתו כמי שהביא רוח חדשה לארגנטינה.

בבחירות שהתקיימו ב־3 בנובמבר הוחלפו מחצית חברי בית הנבחרים המורכב מ־254 צירים. אולם, נוסף לכל נבחרו חברי בית הנבחרים ב־15 מתוך 22 המחוזות בארץ וב־6000 אנשי עיריות ומועצות מקומיות בארגנטינה. אלפונסין ובני עמו יודעים היטב שתוצאות הבחירות לבתי הנבחרים במחוזות ישפיעו על הרכב הסנאט, אשר בשנה הקרובה חייב להחליף שליש מחבריו, אשר נבחרים ע"י אותם בתי הנבחרים במחוזות. הסנט הארגנטיני מורכב מ־46 חברים כאשר למפלגה הראדיקאלית של אלפונסין רק 18 מושבים לעומת מספר דומה לפרוניסטים דבר שחייב את אלפונסין בשנתיים האחרונות לכרות בריתות והסכמים, לעיתים קרובות, כואבים מאוד עבורו, עם סיעות קטנות.

על פי סיקרי דעת הקהל לא פיקפקו אנשי אלפונסין שמפלגתם תוכה בנצחון, לפי הסקרים, הפופולריות של אלפונסין גדלה מ־60־55 אחוזים לפני חצי שנה ל־78 אחוזים, שבוע לפני עריכת הבחירות. זו הסיבה שמפלגת השלטון, למרות שלא מדובר בכלל בבחירות לנשיאות, ביססה את תעמולת הבחירות תחת הסיסמה „כדי להמשיך קדימה אלפונסין זקוק לרוב בבית הנבחרים".

הפרוניסטים וחוגי הימין ניסו שוב לשבש את הבחירות לבית הנבחרים ואף ליצור אווירה להפיכה צבאית חדשה — העם ענה בתמיכה רחבה יותר במפלגתו של אלפונסין ובדמוקרטיה

המפסידים העיקריים — הפרוניסטים

התבוסה העיקרית היתה של הפרוניסטים. מפלגתם התייצבה לבחירות בשני ראשים, למרות הנסיונות שנעשו בחודשים האחרונים ליישר את ההדורים בין שני המחנות בתוך המפלגה הפרוניסטית.

מחנה אחד התקבץ סביב דמותו השנויה במחלוקת של הרמניו איגלסיאס. דמותו מסמלת בעיני אנשי מפלגתו ודעת הקהל הארגנטינאי את הגנגסטר שבפוליטיקה, הבריון שמנציח שלטונו בעזרת אגרופים ואקדחים ושמו קשור בשמועות אשר פשטו בארגנטינה בחודשים האחרונים סביב הנסיונות של הפרוניסטים לכרות ברית עם הימין בצבא, כדי לחולל שוב הפיכה צבאית. מול איגלסיאס, התייצבה סיעה של דורשי רפורמות, במחוז החשוב ביותר של ארגנטינה — בואנוס איירס המרכז מחצית תושבי המדינה ובראשה קרלוס גרוסו. כל נסיונות לפשר בין השניים נכשלו. איגלסיאס ניהל מסע בחירות של הפחדות ואיומים. אולם ביום הפקודה, בקלפי, בריוניו לא הצליחו לגבור על השנאה כלפיו.

המטרה — לשנות החוקה

בחודשים האחרונים החלו נרקמים בקרב גופים רחבים במפלגתו של אלפונסין גופים וקבוצות המצדדים בשינוי חוקת ארגנטינה, האוסרת על בחירה מחדש של נשיא לשתי כהונות נוספות כדי לאפשר לאלפונסין להתייצב שוב לבחירות.

אלפונסין, עתה לאחר שרוב הארגנטינאים הביעו תמיכה רחבה יותר באלפונסין, סבורים לא רק תומכי הנשיא במפלגתו אלא גם חוגים נוספים בדעת הקהל הארגנטינית שרצוי לנסות לשנות את החוקה, כי ברור לרוב הארגנטינאים שאלפונסין הינה הדמות היחידה בינתיים המסוגלת לסמל וגם לממש את חזרתה של ארגנטינה לדמוקרטיה, ולהיפטר אחת ולתמיד מההפיכות הצבאיות.

תומכי המפלגה הראדיקלית של הנשיא אלפונסין, חוגגים בחוצות בואנוס־איירס את נצחונם על הפרוניסטים, בבחירות המוקדמות שנערכו בארגנטינה. (צילום: איי.פי)

רוחו של מהאטמה גאנדי מנשבת שוב

מאת ד.ק. ג'ושי (ניו־דלהי)

בתוך תשעה חודשים בלבד לאחר שזכה במנדט עצום בבחירות הכלליות השמיניות של הודו, שינה ראש הממשלה ראג'יב גאנדי את התמונה הפוליטית במדינה מן הקצה אל הקצה. לא זו בלבד שחל שינוי באווירה הפוליטית, אלא התרחש גם מהפך: במקום עימות עם בעיות — יישובן, ומסתבר כי גברו תקוות העם, להודו חדשה וטובה יותר.

מי היועצים המובילים את ראג'יב בדרך הנכונה? הייתכן שהם אותם אנשים שיעצו לאמו אינדירה? אין זה חשוב. אלה שמעלו במחיצת אינדירה נכנעו לה. היא הטילה על סביבתה אימה. רבים מיועציה היו סבורים שלא כדאי להיות אמיץ מדי. אחרים היו סבורים שאינדירה רודנית ועקשנית מדי מכדי שתשמע בקול ההיגיון.

המטבח של אינדירה

ברור שחוג היועצים של ראג'יב מצומצם למדי. מסיבה זו החלטותיו החשובות מפתיעות את הציבור כרעם ביום בהיר; הן תחימת ההסכמים בעניין פונג'אב ואסאם או חילופי הגברי בממשלה.

ג'ואהרלל נהרו נהג להכריע בענייני מדינה חשובים רק אחרי שהתייעץ עם ממשלתו ועם מנהיגי מפלגת הקונגרס השלטת. ענייני מדיניות נדונו ביסודיות בפורומים של חברי מפלגת הקונגרס, בפרלמנט ובמוסדות מפלגתיים בדרג העליון. אינדירה המנוחה דגלה בתהליך דמוקרטי זה בשנים הראשונות לכהונתה כראש ממשלה, כלומר מ־1966 עד 1967. אחרי הבחירות הכלליות של 1967 היא אירגנה ממשלת־מטבח פרטית. היא בחרה את ה„טבחים" מקרב השרים הפחות חשובים ופוליטיקאים מדרגה שנייה, אך הממשלה ומפלגת הקונגרס הוסיפו למלא את תפקידם, למעשה — כחותמת גומי.

ראג'יב חולל מהפך לאחר שזכה ברוב מוחץ בבחירות האחרונות; בעזרת חבורה של יועצים מוכשרים ומחשבים הוא מתמודד בדרכים ליברליות ופייסניות עם בעיותיה הקשות של הודו — בניגוד לאמו שהלכה לעימותים

ממשלת מחשב

אחרי הניצחון במלחמה נגד פקיסטן ב־1971, עלתה יוקרתה של אינדירה, והשתנו פני הפוליטיקה בהודו. אינדירה התחילה להשתלט על הפוליטיקה ברחבי המדינה, והמוסדות הדמוקרטיים כגון הממשלה, הפרלמנט והמפלגה התחילו לרדת מגדולתם.

מצב החירום ב־1975 השלים את התהליך. הממשלה והמפלגה השלטת כבר לא היו חשובים, רק אינדירה קבעה. אולם היא לא זנחה לגמרי את הנוהג הישן. היא היתה מתייעצת עם חברי פרלמנט ומנהיגים במדינות השונות בטרם החליטה סופית.

ראג'יב נוטש את שיטת אמו. הוא כבר אינו עושה ניסיון לעמוד על הלך הרוחות בקרב הציבור, כפי שעשתה אינדירה. יחד עם זאת, ראג'יב לא החייה את הממשלה או המפלגה כגורם חשוב בקביעת מדיניות.

היועצים והרובוטים

כל בעייה — מבחירת מועמדים ללוק סאבהה (הבית התחתון של הפרלמנט) ועד קביעת מועמדים לבתי המחוקקים של המדינות — יחידת המחשבים היא המכינה את העניין לדיון, והיא גם המחליטה לעתים קרובות. הכרעות בבעיות לאומיות נמסרו לידי מקורביו של ראג'יב המנהלים את הגוף הזה המקביל לפרלמנט. הוא צוות המשוח של ראש הממשלה.

אולם לא כל מקורבי ראג'יב נמנים עם יועציו. יש לו מקורבים העוזרים לו להחליט, ויש לו כאלה המשמשים כבלים בידיו. עם אנשי הסוג הראשון נמנים ארון סינג, כיום שר זוטר במשרד ההגנה; סוניה גאנדי המקפחת והאינטליגנטית, אשת ראש הממשלה; ארון נהרו, התת־שר הגס והמחוספס של משרד הפנים; וגופי קרישנה ארורה, מזכיר ראש הממשלה לעניינים פוליטיים.

בקטגוריה השנייה נכללים המזכיר המדיני של ראש הממשלה, מאכאן לאל פוטרה, כמה פעילים פוליטיים אחרים, והאלמונים הלא ידועים הפועלים מאחורי הקלעים ומכינים את התוכנה למחשבים.

סוניה ברקע

לא כל אנשי הסוג הראשון לחצו על ראג'יב לנקוט סגנון עבודה שונה מזה של אמו. אחד מהם, ארון נהרו, ידוע כ„נץ" שהיה מעורב במדיניות העימות בקאשמיר ואנדרה פראדש.

ארון סינג וסוניה גאנדי, בתחום הפוליטי, וג.ק. ארורה בתחום המינהלי, הם האחראים העיקריים לשיכנוע גאנדי, כי מדיניות פיוס לאומי בלבד תוכל לאפשר לו למלא את תפקידו ביעילות ולשכנע את העם כי הוא מסוגל לקדם את המדינה. למרות הכחשותיו החוזרות ונשנות של גאנדי בעניין מעורבות אשתו בענייני פוליטיקה, יודעי דבר אומרים שהיא משפיעה על החלטותיו.

ברגע שנקבע הקו המדיני הכללי, לא היתה לראג'יב בעיה להתמודד ואף להגיע לעימות בבעיות שנראו עד אז מפחידות ולא ניתנות לפתרון.

תסבוכת פונג'אב היתה הבעיה הראשונה שגאנדי התייצב מולה אחרי שהחליט על קו מדיני, והיא היתה בבחינת פריצה קדימה שהובילה להתפתחויות הנוספות, ולרוח החדשה.

ראג'יב גאנדי בביקורו בלונדון ביום שלישי שעבר בנציגות המסחרית ההודית. ברקע — דיוקנו של מהאטמה גנדי, ששיחרר את הודו מעולה של בריטניה בדרכו הפייסנית המפורסמת — נראה, כי נכדו הולך בעקבותיו (צילום: אי.פי.)

מלחמת המינים בממלכה השביעית של הביזנטינים

מאת ז'אן כהן (אתונה)

מנהג ביזאנטיני בן מאות שנים, האיסור על נשים לבקר בהר אתוס הקדוש, בצפון־יוון, עורר את מחאתן של העיתונאיות־הנשים שהשתתפו בסימפוזיון העיתונאים הבינלאומי אשר הסתיים לפני ימים־מספר (ב־4 בנובמבר). הנשים, אשר מחו נגד הסיור שאורגן בשביל העיתונאים הגברים על־ידי מארחי הכינוס, איגוד העיתונאים של מאקדוניה ושל תראקיה, קראו החלטה אשר בה צויין בצער, שחלק מן המשתתפים לא הורשה ליטול חלק באירוע כשל אפלייה מינית. „התעלמות זו — נאמר בהחלטה — מוכיחה כי עדיין פוסחים בקלות יתרה על צורות אפלייה מסויימות. נושא הכינוס היה „דמוקראטיה וחופש העיתונות"".

„איננו מתנגדות לעובדה שהמנהג שלא לאפשר ביקורי נשים אכן קיים", אמרה מיה דורנארט, נשיאת איגוד העיתונאים הבלגים; „אך לפי דעתנו מן הדין היה שהמארגנים יגלו רגישות כיחס לעובדה שלחלק מעמיתיהם לא ניתן להשתתף".

„גטו"

הנשים גם התנגדו לאי־הכללת נושאי דיון על „נשים ועיתונות" בסימפוזיון. „מאמר על אבטלה", ציינה פרשנית הראדיו האירית בטי פורסל, „מופיע בעמוד הראשון, ואילו ידיעה בדבר חוסר עבודה בקרב הנשים נדחקת ל„גטו" של הטור לאשה".

המחאה התקבלה מצד רבים מבין המשתתפים הגברים כ„התפרצות אמוציונאלית בלתי־מוצדקת". „אין אנו נוהגים אפלייה נגד נשים", אמר עיתונאי יווני מן היומון הקומוניסטי „ריזוספאסטיס"; „אנו רואים בהן את הפרחים של כינוס זה".

בסוף הכינוס הוגש לו פרח ציפורן אדום על־ידי נשיא איגוד העיתונאים הבריטי, רון מקגייגן: „חלק מעמיתינו איחרו הפעם את האנייה", אמר מקגייגן ברמזו לאנייה שהסיעה 100 משתתפים־גברים אל מינזרים שונים שעל ההר; „אך הדבר מעניק לנו נושא מסעיר לכינוסנו הבא".

הכינוס אורגן במשותף על־ידי נציגים של „פדראציית העיתונאים הבינלאומית" שמרכזה בבריסל, ועל־ידי אירגון עיתונאי הגוש המזרחי, „הקונפדראציה הבינלאומית של העיתונאים" שמושבה בפראג. „קיימות בעיות משותפות לעיתונאים הפועלים במדינות מערביות ומזרחיות", ציין קנת אשטון, נשיא פדראציית העיתונאים הבינלאומית. ואולם בכינוס בלטו מושגים סותרים על דמוקראטיה. חילוקי הדעות הללו כאילו נשכחו בעת הארוחות ובטיול לוורגינה, מקום קברו של פיליפוס מלך מוקדון. ואולם העובדה שבסעודת הפרידה ישבו הנשים יחד, מצביעה עליכך כי ייתכן שיותר קל להגיע לפיוס בין מזרח ומערב מאשר בין גברים ונשים.

כאמור, הסימפוזיון אורגן במשותף על־ידי אירגוני העיתונאים הבינלאומיים במערב ובמזרח. שני האירגונים הללו היו בעבר מאוחדים. האירגון האחיד נקרא אז „אירגון העיתונאים הבינלאומי", והוא נוסד על־ידי 21 מדינות בקופנהאגן, ב־3 עד ל־7 באוגוסט 1946. הוא בא במקומו של אירגון קודם, מלפני מלחמת העולם השנייה, אשר נוסד ב־1926 בפאריס. ואולם המלחמה הקרה השפיעה גם על אירגון העיתונאים, ובשיא המשבר, בוועידת הלסינקי בשנת 1950, דרשו מדינות הגוש המזרחי להכניס תיקון בתקנון. על־פי תיקון זה יוכל האירגון לקבל לחברות גם עיתונאים יחידים ולא רק אירגונים מקצועיים כפי שהיה עד לאותו זמן.

מדינות המערב לא הסכימו לתיקון זה ופרשו כדי לייסד ב־1952 את פדראציית העיתונאים הבינלאומית בבריסל. מאז ועד 1973, כאשר שני האירגונים נועדו לראשונה יחדיו, לא היה כל מגע ביניהם. שני האירגונים מיוצגים כיום באו"ם ובאונסק"ו, ולכל אחד מהם יש מיתאון משלו.

להפן — כהנא של הצרפתים

מאת ארנון יפה (פאריס)

הכהנא של הצרפתים רוכב על גלי השנאה לזרים... „הערבים מתרבים בעוד שלושים שנה לא יהיו צרפתים... לטהר את התקשורת מהחלאה היהודית" זה המסר של מי שצובע את שערו בבלונד כדי להידמות להיטלר — הוא קוצר הצלחות והם עדיין מחפשים את סוד „קסמו"

הוא מואשם ברצח מי שהוריש לו 40 מליון פרנק, עינויים, אנטישמיות. נתפס בשקרים על חם ומייחסים לו עוד מיני זוועות אחרות שהוא עולל. מאומה לא משנה. קרנו של ראש תנועת הפאשיסטים הצרפתית ז'אן מארי להפן אינה דועכת. אדרבא, כוחו עולה ומתפשט כגידול ממאיר. הוא נהיה כוכב המדיה. נותן ההשראה בוויכוחים הפוליטיים. גירוש הזרים הפך לנושא מן המניין בנאומים הפוליטיים.

פוליטיקאי זה של עולם התחתון בנוסח „ארתורו אוי" משלהב תסירים. עתה עמל להפן להחיות את המסורת האנטישמית שמלפני המלחמה. לפוליטיקאים הצרפתים הקלאסיים הוא כחוקת נגיף „איידס" ללא תרופה. איך להפטר ממנו. הימין מאמץ לעצמו את תוכניתו ההרסנית להשלטת חוק החזקים וגירוש זרים המוני. מנהיגיו חוששים שמא יפסידו לו הרבה קולות.

השמאל מבטיח מאבק נגד ההגירה הבלתי חוקית. הסוציאליסטים עדיין לא הניבו טיעונים משכנעים להפריך את פתרונותיו השקריים. הוא מכה בנקודות תורפה. המהגרים הערביים, הפחד מפני הזר, הפשיעה בכרכים, הם כמו מטען נפץ. אפילו ראש הממשלה פביוס, הודה, כי „הבעיות אמיתיות, אך הפתרונות שמציע להפן שקריים". להפן, 56, מעריצו של היטלר, הצובע שערו לבלונדיני כדי להשוות לעצמו הופעה ארית, מרתק המונים. הוא לא מסווה עוד את רעיונותיו הפרועים לטיהור הגזע הצרפתי ויומרותיו הפוליטיות להשכין בצרפת סדר חדש.

בנאומיו הוא משמיע הטפות שנאה גלויות. מציג את הפועלים הערביים „הגייס החמישי". הוא מבטיח להעמיד את הנשיא מיטראן למשפט בבית הדין לבטחון המדינה, לטהר יהודים משליטה על העתונות, לפטור את העשירים מתשלום מסים. להפן נתפס בקלקלתו כשהוא משקר בפרהסיה בהפצת מספרים אגדתיים. מאומה לא מועיל. פניו הוורודים מושכים המוני צרפתים. מתייחסים אליו כאל פוליטיקאי מן המניין, אוהדיו מטפחים פולחן אישיות. שיעור כוחו בכוח נאמר על פי המשאלים ב־19%. מנבאים לו 10% בבחירות הבאות. פירוש הדבר, בין 20 ל־40 צירים באסיפה הלאומית.

כוכב תקשורת

שיא צפיה חדש נשבר בהופעתו בתוכנית טלויזיה. 14 מליון צרפתים צפו בהטפות השנאה שלו בתכנית „שעת האמת". למעשה יכלו להכתיר את התוכנית „שעת השקר". להפן לא מפסיק לשקר. הוא שולף מספרים אגדתיים של מימון ביטוח הרפואי למהגרים שכאילו עולה לצרפתים 108 מיליארד פרנק. למעשה — רק 7 מיליארד פרנק. במשאל בזק הביעו 44 אחוז הסכמה עם טיעוניו והצעותיו. הכספית בברומטר התמיכה ברבריו קפצה מעלה כמו מרתום בקרחת. מאות טלפנו לאולפנים כשעת ההקרנה וטענו כי „להפן אומר אמת שאחרים לא מעיזים להודות בה". להפן עצמו לא עונה לשאלות. הוא רומס את המראיינים. משסה בהם את הצופים. הוא לא נראה כלל נבוך להופיע כחשוד ברצח על פי האשמות שהטיח נגדו חברו לנשק ורופאו עד לפני כמה חודשים. הוא כמובן כופר בהאשמה, כי השקה באלכוהול את הוברט למבר, מלך הבטון הצרפתי, והקדים את מותו. למבר זה, טיפוס חולני מפונק, הוריש לו בצוואה מפוקפקת רכוש בשווי של 40 מליון פרנק וארמון בסנט־קלוו. מה שבטוח הוא, כי העתונאים הצרפתים אינם מסוגלים להתמודד עם התופעה.

מנהיג פוליטי

באורח מוזר, העתונאים שמראיינים אותו מתייחסים אליו כאל מנהיג פוליטי מכובד. לא התישו אותו בקושיות על אישיותו המפוקפקת כדי להוציאו מכליו ולהסיר מעל פניו את המסכה המתונה. במקום להרגיזו אותו, הם בקשו ממנו לחוות דעה על סוגיות שונות או שאלו איזו מדיניות כלכלית ינהל בשלטון. הם לא טרחו להפריך את שקריו הגסים. היו צריכים לראיין אותו עם מכונת אמת. רק הדימויים האכזריים והגסים בהם הוא משתמש כדי להמחיש את רעיונותיו, חושפים את אישיותו המקבארית, תרבותו הדלה והסכנה שבו.

להפן: בנעלי הגזענות...

פחד הזרים

לידידו לשעבר, רופאו וחברו לנשק שהאשימו ברצח, כינה אותו להפן „כלב גוסס". „התייחסתי אליו כמו אל כלב זקן שלא זורקים מתוך רחמים אלא אם כן הוא נושך אותך." ברקע נראו שלוש בנותיו „האמזונות" הצבועות בלונדיני־פלטינה כמוהו, רשנות מעונג מהצגת אביהם. בתו אמרה: עדיין לא נולד העתונאי שיבלבל ויביס את אבי.

מה כה מושך בו, זו חידה. אולי מפני שבשורתו מובעת בנאומים צבעוניים. מתובלים בבדיחות. שפת רחוב פשוטה, חיוכים וקריצות. היא נקלטת. אולי הוא סתם אטרקציה. „ליברסיון" כתב כי סוד הקסם של להפן הינו „ריח החרא והבזות שהוא נודף סביבו". השבועון „להאבנמה דה־ג'ודי" סבור, כי הקהל שלו אינו יודע שהוא משקר. עתוני הימין בשליטת איל העתונות הרסן, מסייעים לו להנחיל את השקרים. הם מציינים את הפאניקה שזורעים הזרים. „רוצחים את הנפש הצרפתית". „לה־פיגרו" מגזין, הקדיש שער סנסציוני לאיום שערבים מארצות המגרב ישתלטו בריבוי טבעי על צרפת בשנת 2015. תזת כוזרת. „האם נהיה עוד צרפתים בעוד שלושים שנה?" מופיעה תמונה של מריאן, סמל צרפת, בדמות נסיכה ערביה. השבועון מצטט מרענים שהשיבו כי „זרים לא אירופיים ישלטו על צרפת, יהרסו את תרבותה ויהפכו את האיסלאם לדתם. לא ישרדו אלא 5 מליון צרפתים למזכרת, כדי לחיות בזכרון מה שהיינו פעם".

השרה לעניני סוציאליזם תארה כתבה זו כ„הסתה נאצית", אך היא משקפת פחדים נפוצים פה. כדי להציל את „הנפש הצרפתית" מכליה, מטיף להפן לגירוש הזרים. הוא נוקב במספר של 6 מליון זרים בצרפת, שיש להפטר מהם. אין ספק כי גם 700 אלף יהודים כלולים במנין זה.

להפן מנסה לעשות נפשות לתורתו בהחייאת האנטישמיות. הוא פותח במערכה האנטישמית מוסווה נגד עתונאים ושרים יהודים שתוארו „חלאות אנטי־צרפתים שצריך לטהרם".

100 אלף צרפתים הריעו לו בלהט שגעוני בעצרת שקרא לטיהור כלי התקשורת והשלטון מן השליטה של „האנטי־צרפת". אנטי־צרפת אלה כולם יהודים. להפן נקב בשמות עתונאים יהודים כמטרות לנקמה. עורך „נובל אובזרווטור" ז'אן דניאל, עורך „להאבנמה דה־ג'ודי" ז'אן פרנסואז קאן, איבון לוי מראדיו אירופה 1, וז'אן פייר אלקבץ מאירופה 1. אחרי כל שם הקהל שאג קריאות בוז, „לגיהנום", „לגיהנום". להפן מאשים גם את הקרדינל היהודי של פריז לוסטיז'ה, שר המשפטים בדינטר ושר התרבות לאנג, כפועלים נגד צרפת. הוא אמר: „לוסטיז'ה יסלח לי, כי אני חותר לגרשו כמו ישו שגרש את סוחרי הפולחן מבית המקדש". להפן מבטיח לקאתולים לחדש את האינקויזיציה נגד הכופרים. התקפות אנטישמיות אלו עוללו זעזוע למספר ימים בצרפת. אין זה חדש. להפן תמיד הציג את כל מי שאינו מתאים לדמות הצרפתי הטהור שלו כיהודי. עכורו איב מונטאן הוא יהודי. ז'אן סוטטל נקרא בן־שושן, אדגר פור גם הוא ממוצא יהודי. מי שלא יהודי חוטא בקשרים עם יהודים. אפילו כמה מנהיגים בימין גינו את ההשתוללות הגזענית של להפן. מעטים הודיעו כי יעדיפו קואליציה עם הסוציאליסטים על פני שיתוף להפן בשלטון. אך הרוב לא נוקט עמדה. אולי יזדקקו לו. להפן ממשיך להשתולל.

מאז ז'אק דוריו, ראש הפאשיסטים הצרפתיים במלחמה, לא נראה פולחן אישיות כזה בצרפת. ההמונים ערכו מיסה קאתולית בלאטינית על פי פולחן האינטגריסטי שלפני התיקון בוותיקן שניים. הקרדינל להפכרה, הכומר שהאפיפיור גרשו מן הכנסיה, ניהל את הטכס. הם נשבעו לחדש את האינקוויזיציה להלחם בכופרים. להפן נראה תוקפני וגם מתמיר, שילהב את חסידיו בנידופים ובקריאות „לשחרר את צרפת משקרי השמאל שנולד במלונות כלבים".

הימין והשמאל כאחד, מנסים להשתמש בו לקידום צרכיהם. השלטון הסוציאליסטי פתח לו את כלי התקשורת כדי לזרוע מבוכה באופוזיציה הימנית, להבהיל את מעמדות הביניים. אך זה משחק מסוכן. הגולם עלול לקום על יוצרו. האידאולוגיה הדמגוגית שלו מפתה המונים.

באושוויץ לא הבדילו בין יהודים

מאת זאב בליצר (וושינגטון)

יותר ויותר יהודים רפורמיים וקונסרוואטיבים בארה"ב מוטרדים מן הסיכוי, שראש הממשלה שמעון פרס ומנהיגים אחרים של מפלגת העבודה יגיעו „במסגרת־שלדבר", לידי עיסקה עם המפלגות האורתודוקסיות בדבר שינוי חוק השבות.

בקרב הציבור היהודי־אמריקני גוברת הדאגה שמשבר ממשלתי בירושלים — אשר יגרום לפירוק ממשלת האחדות הלאומית — עלול להביא לידי הקמת ממשלה צרה בראשות מפלגת העבודה, אשר תכלול את המפד"ל ואת אגודת ישראל.

בתסריט מסוג זה יש להניח, כי יגבר הלחץ על מפלגת העבודה להיענות לתביעת המפלגות האורתודוקסיות משכבר־הימים להכניס לחוק השבות סעיף, אשר לפיו יקבל עולה אזרחות אוטומאטית רק בתנאי, שנולד לאם יהודיה או עבר גיור אורתודוקסי. בתנאים אלה לא יחול חוק השבות על מי שהתגייר אצל רבנים רפורמיים או קונסרוואטיבים.

במשך השנה שעברה התנגדו מנהיגי „העבודה" לכל שינוי בסטאטוס־קוו בנושא [illegible]. ואכן היתה זו מפלגת העבודה אשר התייצבה בהצלחה בראש המאבק למניעת קבלתו של השינוי המוצע, כאשר הדבר עלה בכנסת בראשית השנה.

אך עתה נראים סימנים כי פירוק ממשלת האחדות עלול לשים קץ להתנגדותה המוצהרת של „העבודה". יהודים רבים בארה"ב סבורים כי קרע כזה בין „העבודה" והליכוד הינו כמעט בלתי־נמנע, למפני ה„רוטאציה".

אך אין ספק כי רובם המכריע של יהודי ארה"ב — שאינם אורתודוקסים — ייפגעו עמוקות מהתפתחות כזו. הם לא יסכימו בהכרח את תמיכתם הכספית והפוליטית בישראל, אך יהיו קרוב־לוודאי כאלה שיעשו כן. אכן, כבר נראים סימנים ברחבי ארה"ב, שחלק מן היהודים — לא חלק גדול אך חלק — כבר מקטין את תרומתו למגבית היהודית המאוחדת מסיבה זו.

המתרימים מסכימים, כי נימוק זה תכופות אינו אלא תירוץ מצד היהודים, הללו שלא לתת כסף. אך עם זאת הם מודים כי הם שומעים אותו יותר ויותר.

„יריות אזהרה"

אכן נורתה בימים האחרונים יריית אזהרה, כי בעתיד צפויים צעדים קשים יותר. בוועידה הדו־שנתית של תנועת הרפורמים בארה"ב, שנערכה בלוס אנג'לס, התקבלה החלטה הקובלת על שהסוכנות היהודית אינה נותנת כספים בשביל תוכניות הרפורמים בישראל. „על־אף מחוייבותם האיתנה של היהודים הרפורמיים למגבית המאוחדת — נאמר בהחלטה — קיימת בקרבם עתה אי־שביעות רצון רבה נוכח חוסר התמיכה בתוכניות רפורמיות בישראל. הבינו לא יהיו מרוצים עד שייעשו שינויים משמעותיים וסדר העדיפויות יותאם לאינטרסים שלנו".

ההחלטה דרשה מן הקהילות הרפורמיות ומחברי התנועה הרפורמית בארה"ב „לשכנע את מנהיגיהן של הפדראציות הארציות והמקומיות, של המגבית היהודית המאוחדת והמגבית הישראלית המאוחדת, בחשיבותה ובצדקתה של פניית התנועה הרפורמית למענק" לשם מימון כ־40 תוכניות ומוסדות רפורמיים בישראל, בסך 20 מיליון דולאר בשנה הראשונה, וקרוב ל־88 מיליון דולאר תוך חמש שנים.

„אם הסוכנות היהודית לא תגלה היענות, מצפים הקהילות והחברים שלנו כי המגבית היהודית המאוחדת, והמגבית הישראלית ימנו במישרין את תוכניות התנועה הרפורמית, לא יועברו הכספים לסוכנות".

אזהרה זו באה, כמובן, בעקבות ההחלטה השנויה במחלוקת שהתקבלה בראשית השנה על־ידי אירגון הגג של הרבנים הקונסרבאטיביים בארה"ב, אשר לפיה תימנע הופעה בבתי־הכנסת שלהם מחברי הכנסת אשר הצביעו עם המפלגות האורתודוקסיות בעד שינוי חוק השבות. שתי ההחלטות הדראמאטיות האלו מבליטות את הדאגה הגוברת בלבם של יהודים אמריקנים רבים בנושא זה.

אך אפילו ממשיכים יהודים רפורמיים וקונסרבאטיביים אלה במעורבותם הלוהטת בעניינים הנוגעים לישראל, הרי הם נפגעים ומרומרים עד עומק נפשם על שהרבנים ומנהיגיהם אינם זוכים להכרה בישראל.

למרבה האירוניה מתלוננים הם יותר ויותר על מה שלטענתם הוא העדר חופש הדת ליהודים בישראל, דווקא. מנהיגי ישראל — טוענים הם — יעשו משגה גדול אם יזלזלו במידת הדאגה הגוברת בארה"ב.

אין זו, בשום אופן, התפתחות חדשה. מדובר במקור לאי־נחת הקיים כבר שנים רבות.

לא ייפלא, איפוא, כי הדבר שימש כנושא מרכזי בוועידה הכללית הדו־שנתית של איחוד הקהילות העבריות האמריקניות, אשר התקיימה לפני שבועיים בלוס אנג'לס. בוועידה נכחו קרוב ל־3,000 נציגים מלמעלה מ־700 בתי־כנסת רפורמיים בארה"ב ובקנדה. הרב אלכסנדר מ. שינדלר, נשיא „האיחוד", דיבר במרירות על מאמצי האולטרא־אורתודוקסים להוציא מכלל ישראל את היהדות הרפורמית והקונסרבאטיבית.

„באושוויץ לא הבדילו"

שינדלר, לשעבר יו"ר ועידת הנשיאים של האירגונים היהודיים הגדולים בארה"ב, הינו אחד הלוחמים הגדולים למען ישראל בארה"ב. במשך שנים רבות עמד בחזית המאבק להגנה על ישראל וצריך רק לשאול את מנחם בגין, אשר כהיותו ראש־ממשלה קיים יחסים מיוחדים עם שינדלר. וכזיותיו הן, איפוא, מרשימות.

אך בנאומו בלוס אנג'לס, שהוכן בקפידה, היה נרגז עד־מאוד ביחוד את הדיבור לנושא הפלורליזם הדתי בישראל.

„על העולם היהודי לדעת: „רפורמית" — זה שם תואר ולא שם עצם", אמר, „שם העצם הוא „יהודי". הנה כי כן אנו יהודים. לא יוציאונו מכלל ישראל לא בישראל, לא באירופה ולא בשום מקום אחר על אדמת האלוהים".

„ויידעו־נא חברי קהילתנו הרפורמית: היהדות הרפורמית הינה אותנטית ללא עוררין, נאמנה עמוקות לרוח המסורת היהודית. אל נרשה לאיש להשחיר את פנינו. היא תרמה לאין־גבול להמשכיותו היוצרת של העם היהודי. כן, משמיצים אותנו ומיידים בנו אבנים. אך בל תחלש דעתנו. נזכור־נא שגם הנביאים נסקלו בכל דור ודור על־ידי אלה שלגביהם החוק עשוי אבן קשוחה. אך לא מיידי האבנים אלא הנביאים היו אלה, שחזונם נתן השראה לעמנו והפיחו בו את האומץ להישרד".

שינדלר הכריז כי „רב־טבחים שעמד בשערי אושוויץ מעולם לא שאל: „איזה מין יהודי אתה? האם ציוני, בונדיסט, אורתודוקסי, רפורמי" — הוא העיד את כולנו לאדים העילים של ציקלון ב'".

כדברו על רצח התייר האמריקני, בן ה־69, על סיפון האניה אקילה לאורו, בחודש האחרון, אמר שינדלר: „גם ליאון קלינגהופר לא נשאל על־ידי רוצחי אש"ף המנוולים איזה מין יהודי הוא. במקרה הוא היה יהודי רפורמי, חבר ותיק ב„טמפל שערי תפילה" שבמנהטן, והוא נעשה אחד מאותם „קדושים" שמותם שירת את עמם, קדוש־מעונה נגד רצונו, כמובן, אך בכל־זאת קדוש מעונה".

„והנה כיום, ימי דור אחד בלבד אחרי אושוויץ ורק חודשיים אחרי הטראגדיה של אקילה לאורו, ממשיכים אורתודוקסים קנאים במאמציהם לכונן תהליך סלקציה משלהם — לא כמולין אלא לפני שערי ירושלים, לא כדי להפריד בין חזקים וחלשים, אלא בין יהודים ויהודים".

„מבחינה אינטלקטואלית, אני מנסה, ככל להבין סוג זה של צרות אופק, את אי־הסובלנות המתייהרת הזאת. כתופעה לבני בלתי־נמנעת של השמעה דועכת, שהמימסד היהודי בוודאי יודע עליה וחושש מפניה, אגב, בכל העולם מתמשט טירוף הפונדאמנטאליזם. אמנם, מדוע לא יהיו לנו, ליהודים, „איתולות" משלנו?"

בהשוואה חריפה זו ביטא הרב שינדלר את חששם הכבד של הרפורמים שתיקון לחוק השבות יתקבל בעקבות הקמת קואליציה צרה — והדבר יוציא אותם מחוץ למחנה היהודי — בעיני הישראלים

על שבר עמי: אומרת אחת הכרזות של החרדים הקוראות להתכנסות לאחד ממקומות הרבים בשם „קדושת העם" — הרב שינדלר חושש שנציגי הפילוג בעם היהודי נודעו עם קבלת חוק מיהו יהודי, והתיקון המצוי יוסיף עוד נדבך לחומת הניכור בין הרפורמים לישראל (תצלום: י.ס.פ.א)

שמאל וימין בחזית הסירוב

מאת משה ציזיק

בעיתונות התפרסם כי יוסי שריד עומד להגיש למליאת הכנסת הצעה לסלק את שרון מהממשלה, נוכח התבטאויותיו נגד ראש־הממשלה ומדיניותו בעת מסעו המוצלח בארצות־הברית ובאירופה. אין ספק כי שרון הוא עכשיו חוד החנית של המאבק נגד הממשלה ומדיניותה, כחלק מחתירתו הבלתי־נלאית להשיג מנהיגות בליכוד, ודרכה להגיע לראשות הממשלה. אם וכאשר יפול תפקיד זה בידי הליכוד.

הצעתו של יוסי שריד צודקת ונכונה, אם כי יש לחשב היטב אם צעד הפגנתי זה לא יאלץ את המערך דווקא להגן על הישארותו של שרון בממשלה, על־מנת שלא לגרום למשבר קואליציוני. אולם נראה־לי כי לפני הגשת ההצעה, או בד־בבד עימה, חייב יוסי שריד לעשות ביקורת עצמית פומבית על התבטאויותיו הוא נגד הממשלה וראשה, לאחר פעולת התגמול של חיל־האוויר הישראלי נגד מפקדות אש"ף בתוניס. יוסי שריד, המצליח משום־מה לתפוס תמיד ראשון את המיקרופון, הודיע, כי פעילות זו של חיל־האוויר "היתה מכוונת לרצוח את המשא־ומתן עם חוסיין ואת סיכויי השלום". אבל לא רק יוסי שריד. גם עיתונה של מפ"ם היה מלא מאמרי השמצה נגד ראש־הממשלה לאחר מבצע תוניס. לוי מורב כתב למחרתו כי "מי ששלח את טייסי חיל־האוויר לתוניס, לא רצה לנקום את דמם הקדוש של אבנרי ובני הזוג פלצור. התכוונו לחסל את יוזמת השלום הירדנית, למנוע את האפשרות של ועידה בינלאומית או כל נסיון אחר ליישב בשלום את הסכסוך הנמשך במזרח התיכון". מורב אף הרחיק לכת וכתב, שאפשר היה למנוע את הוצאות הבנזין של הטיסה עד לתוניס, ואפשר היה לגשת לשער הפרחים בירושלים ולרצוח כמה ערבים. זאת הפעם הראשונה שבעיתון שלנו הישוו פעולת תגמול נגד מפקדות אש"ף וכוח 17, לרצח ערבים סתם באשר הם ערבים. (מאמר התגובה שלי נגד תפיסה זאת, שהיא למעשה תמיכה בגירסת כהנא מצד שמאל, לא זכה לפרסום בעל־המשמר).

מוכ"ל מפ"ם, כידוע, לא התנגד לפעולות תגמול. אבל ביקר את היעד ואת העיתוי. אינני יודע איזה יעד היה יותר מתאים. זה בכל זאת שיקול צבאי, ואשר לעיתוי — נתאר לעצמנו שדווקא בעת ביקורו של פרס בארצות־הברית, ולפני או בעת נאומו באו"ם, היינו רואים את העיתוי המתאים לפעולת תגמול זו. נגד הרציחות שבוצעו על־ידי אש"ף בישראל ובחו"ל. אם כן, לשאלתי מתי היה עיתוי יותר נוח, גם מבחינת תביעתו של העם המוצדקת לפעולת תגמול, לא קיבלתי תשובה. ההצעה הקונקרטית היחידה שהופיעה היתה הצעת וייצמן, להלום בשלושת הרוצחים שביצעו את הרצח בקפריסין, כאילו הדבר היה ניתן לביצוע בלי התערבות בריבונות מדינה זרה. ומי יודע בכמה קורבנות מצידנו היה כרוך מבצע זה.

אבל מה שקרה מאז ההפצצה הוא, שכל תנבואות השחורות של מתנגדי המבצע התבדו לחלוטין!!! לא היתה בכוונת המבצע לרצוח את המשא־ומתן עם חוסיין, כגירסת יוסי שריד, לוי מורב ואחרים, כי אם הוכח בעליל, שפרס עשה את הכול על־מנת לקדם את המשא־ומתן הזה. לא נפגמה יוקרתה של מדינת ישראל בעולם, ולא הוחרמנו לאחר תוניס. להיפך, לפי כל העדויות "מעולם לא היה מצבנו המדיני כל כך איתן, ומעמדנו בארצות־הברית ואף בקהילת אירופה השתפר מאוד. ההישגים שפרס הביא עימו בולטים, ורק צרות עינם של אנשי הליכוד מנסה להמעיטם בהאשמות טפלות, כי פרס סטה מקווי היסוד אם כי, כידוע, לכל סעיף במסמך מדיני יש פירושים נילווים. קיצורו של דבר, רק הימין הלאומני, היודע מה פירוש משא־ומתן עם חוסיין על שלום, כלומר הכרח לוותר גם על גבולות, מתקומם בכל מאודו נגד פרס ומדיניותו. ימין זה שייך מאז ועד היום לחזית הסירוב נגד עשיית שלום, ועל כל הצעה יש לו תשובה שלילית. אולם למרבה הצער, לחזית הסירוב הזאת מצטרפים גם אלה הנקראים שמאל, ולפי גירסתי שמאלנים, אותם לא מעניין המצב המדיני הקונקרטי, הרכב של הממשלה, האפשרויות להשיג הישג ולו חלקי, על־מנת שישמש בסיס להישגים נוספים. מפ"ם שיבחה את הישגי ראש־הממשלה וגם העיתון נתן לכך ביטוי הולם במאמר המערכת על "תאוצת השלום". אולם בדפיו הפנימיים, אתה יכול למצוא טענות כי "למעשה אין בנאומו של פרס באו"ם, פרט לניסוחים ולטון מתון, שום בשורה של ממש, הבשורה הגדולה היא, רק בתחום הפרוצדורלי", "הפרוצדורה היא כלי ריק אם אין מאחוריה משהו רציני", ושתוכנית פרס כוללת אוטונומיה לאנשים ולא אוטונומיה לשטח וההבדלים בין פרס, ארנס ושמיר הם מזעריים, אם בכלל".

אפשר היה להוסיף כהנה וכהנה מהדברים שנכתבים בכל יום על־ידי הסירובניקים מצד שמאל ליוזמתו של פרס. הם היו רוצים שהמשא־ומתן יתנהל עם אש"ף כמו שהוא, מתוך הנחה שבעצם ישנה סימטריה בינו לבין ממשלת ישראל, שם היא נוהגת בטרור נגד חפים מפשע, (ראה מאמרו של ותד ב"חותם" ומאמרו של לוי מורב "ומה עם הפלשתינים?"). הם היו רוצים בשיתופה של ברית־המועצות במטריה הבין־לאומית, ואינם מסתפקים בהגדרתו של פרס, כי בריה"מ יכולה למלא תפקיד נכבד אם תחדש יחסים דיפלומטיים עם ישראל. בקיצור, להם יש תמיד ביקורת, תביעות מאקסימליסטיות, ישראל תמיד אשמה, ואילו אש"ף מתמתן וכמובן, כל הרציחות הנפשעות הן תגובה אש"ף, שאמנם רוצה בתהליך המדיני כי הרי הוא התמתן, אבל ממשלת ישראל אינה מאפשרת לו זאת.

אין זאת, כי אם הביקורת הקיצונית שנשמעת מצד ימין מוצאת לה תהודה גם בלב השמאל, אם כי מניעיה שונים, ואילו אני סבור, כי מן התבונה היה לתמוך בעמדתו של פרס, אותה ביטא בנאומו באו"ם, על־מנת לתת תאוצה למהלך השלום עם חוסיין ובלי אש"ף, אלא על יסוד משלחת ירדנית פלשתינית.

תמוה בעיני, כי איש מבין המתנבאים נגד פעולת התגמול בתוניס לא עשה ביקורת עצמית, לאחר שנתבדה, בעיקר בהאשמות כי כוונת המבצע היתה לחסל את סיכויי ההידברות עם חוסיין ולרצוח, כדבריהם, את השלום. ואני, שהצדקתי את מבצע תוניס, זכיתי מצד כמה חברים לוויכוח ענייני, אבל היו גם השמצות וחסרות רסן, ש"על־המשמר" לא מנע את פרסומן, ושאותן נשאר לי רק לדחות בשאט־נפש.

צוותי הצלה במפקדות אש"ף בתוניס אחרי ההפצצה ● חיסול האופציה הפלשתינית!

אורגיה של שינאה

מאת יצחק חסון

מילדותי לימדו אותי לשנוא אותם. את כל המתחילים ב"אבו". אבו־דורה, אבו־ג'ילדה. שמות נרדפים לפושעים מן הסוג הגרוע ביותר. "כנופיות" קראו להם אז בעיתונות של היישוב היהודי. הבריטים תלו מהם בעכו, דרגו בהם בכפריהם ופוצצו להם בתים. אנחנו שיתפנו פעולה עם הבריטים. להם זה היה המרד של שנת 1936 כנגד הקולוניאליזם והפלישה היהודית הציונית, שהחדירה את (א"י) השקטה בסוגריים ליד פלשתין במטבע, בבולים ובטפסי הממשלה המאנדאטורית, (א"י) קטן שידעו כי יגדל ויתפוס את מקומם.

בהיסטוריה הפלשתינית רשומים ה"אבו" למיניהם, כגיבורי המלחמה לחירות לאומית. כפריים שהתארגנו ביחידות גרילה פרימיטיביות והצטלמו תמימים על תגור הכדורים ושיבריה מופגנת. אצלינו הם רשומים כמרצחים. כי לא יכולנו לראותם אחרת, אף בן כל עם אחר היה נוהג כמוהם. גם לנו לא נמצאה דרך. היום — בלחץ כהנא — אנחנו יוזמים מיפגשי יהודים וערבים. אנחנו נספר להם על טרומפלדור ועל הציונות ועל השואה. הם לא יוכלו לספר לנו על אבו־דורה או אבו־ג'ילדה, גם לא על השואה שלהם ב־1948, המתבטלת בעינינו לעומת השואה שלנו. אם הם יזכרו, הם יהיו אש"פיסטים.

הם הוכו, הם הובסו בכל חזית, אך לא הוכרעו. הם קיימים בכל מקום, בו שמותיהם מחממים את התקווה שלהם: "אבו עמאר (ערפאת), אבו איאד, אבו עבאס". אין להם חיל־אוויר, אין להם שיריון וחיל־תותחנים כדי לזכות כמונו כפרים על יושביהם. הם ניסו להיות מדינה בדרך כדרים לבנון, להקים צבא. להיות מדינאים. שליש מעמם גולה בלבנון. אלא שכל הדרכים נסתמו בפניהם. קראנו להם "מחבלים" גם כאשר ניסו לשבת על טנק. אין אופציה פלשתינית. פיגורם לעומת התקדמותנו מסייע לנו בכל. לא היו להם אשכנזים, אירופים, שהביאו את הקידמה המערבית. אין להם מדינה וממשלה שתדאג להשכלתם. לחינוכם, לקידומם. הם לא הצליחו עדיין לקשור בין רצח לבין הישג פוליטי. בין רצח המוני במטוס ותותח לבין רצח זוג נאהבים בחורש יש הבדל פוליטי. "רוצח" הוא מי שתוקף בסכין בקאסבה של חברון. שרון הוא שר בישראל. רפול חבר כנסת.

הם משחקים לידינו, והשנאה אליהם גועשת. ה"אופציה הירדנית" תובעת את קובעת הדם שלה, של ישראלים, יהודים וערבים ופלשתינים, משום שאין אופציה פלשתינית. "בסכין" מרים קולו פרס בכלי התקשורת, על אותו פלשתיני שדקר חיילי צה"ל בפתח הבית בקאסבה של חברון, "ביתה" של המסיתה והמדיחה גאולה. "לרצוח כרם קרוז" הוא לא קרא. שמעון פרס, את סיפוריו הנפלאים של גי דה־מופסן, על איכרים צרפתים פשוטים שרצחו חיילי כיבוש פרוסים בעורמה, במחתרת, בכל הזדמנות שנפלה לידיהם וכו'... קילשון, אנחנו הפרוסים שלהם.

לא כולם יודעים להיות שמעון פרס, או רבין, או שמיר. רפול אינו יודע, איכר־רמטכ"ל פשוט, "המלחמה התחילה מאז הציונות ונמשכת עד עצם היום הזה. זה או אנחנו או הם". גם אהרון יריב אינו יודע: "המלחמה בינינו לבין הפלשתינים היא על חלקת אדמה הנקראת ארץ־ישראל" (הגיל הקל 10/10). ארץ־ישראל ולא מדינת ישראל. אלא שרפול לעולם לא יהיה פוליטיקאי; המלחמה איננה בעד ארץ־ישראל, כי אם נגד הטרור.

לעם צריך לתת לחם. לא רק לחם או עגבניות שמכניסים לקיבה ולא למות, כי אם דיסאינפורמציה. העלמת מידע, הטעייה, שינאה. לאש"ף ישנן אלף ואחת סיבות לשוט לציוויון. סיבות לוגיסטיות הקשורות למלחמת האזרחים בלבנון, שאש"ף הוא חלק ממנה משום שכמיליון גולים פלשתינים שוכנים שם במחנות הפליטים שלהם. פליטים מפנינו, מאז 1948. לנו — העם — אמרו שהם כאן לעשות או להכין פיגועים בחופי ישראל. הטבענו אותם, הרגנו בהם. עצרנו אותם במים הבינלאומיים: פעולה פיראטית לפי החוק הבינלאומי. לנו — העם — לא הוצגו כל מיסמכים, כל חומר חבלה ונשק, ואת העצירים לא שמענו ולא ראינו. גם עיתונאי־חוץ לא שמעו ולא ראו. הכל נאמר מפי הגבורה: פרס, רבין ונציג מגויים של המודיעין הישראלי.

לארנאקה, רצח מתועב ואווילי מבחינה פוליטית דווקא בימי פעילות פוליטית סוריה של ערפאת: קבלת פנים לאש"ף אצל תאצ'ר והופעתו הצפויה של ערפאת בעצרת החגיגית באו"ם. "ערפאת פיקד אישית על הפעולה", אומר פרס בתקשורת עוד בטרם דו"ח מודיעיני, ותזמורת של פרשנויות בכל כלי התקשורת תורמת לדמוניזציה של אש"ף וערפאת ומכשירה את הקרקע להגיע עד תוניס. העם יבין. אין לאש"ף מקום על־פני כדור־הארץ. יהודים נרצחים בג'רבה, בספרד, בישראל, ומוסלמי ארוק משלימים את המלאכה בסיני, ואניה איטלקית חטופה שבאה ותיסכלה את כולם חוץ מהטרוריסטמוריאש הישראלי והידיד מן הבית הלבן.

ישראלים ויהודים נרצחים בערבוביה פוליטית מוצלחת. אורגיה של שינאה, ומאחוריה יושב הפוליטיקאי המתושב שאומר "טרור" כאשר הוא חושב על "או אנחנו או הם", ושמאל שנתפס כשמכנסיו למטה משום שאינו יודע לומר "או אנחנו או הם" במשמעות אחרת לחלוטין.

היום השינאה גועשת. מחר נזיל דימעה ומתים נקבור כולנו לרוב. הם ואנחנו, כי אופציה פלשתינית לנו אין ולהם יישאר רק הטרור.

האם היהודים עדיין ליבראלים?

מאת ישראל אלמן

יותר יהודים מצביעים בעד שחורים, יותר יהודים תומכים בענייני סעד ורווחה, בהומוסקסואלים ובהפלות ● הם פחות ליבראלים בענייני כספים ובעד עונש מוות

בדורות האחרונים יהודי הגולה זוהו הן על ידי ידידים והן על ידי שונאים כתומכי קו ליבראלי בנושאים חברתיים ופוליטיים. זיהוי זה התבלט, יותר מבכל מקום אחר, בארה"ב. עקב מספרם הגדול ומעמדם החברתי יהודי ארה"ב תפסו ועוד תופסים עמדה בעלת משקל במערכות פוליטיות וחברתיות. מאז שנות השלושים מצאו רוב היהודים את ביתם הפוליטי במחנה הדמוקראטי והשקפותיהם ביטאו, לרוב, את האסכולה הליבראלית. בחירתו של רייגן ב־1980 סימלה בעיני פרשנים רבים מעין פרשת דרכים. קארטר זכה ב־45 אחוז של הקולות היהודיים לעומת כ־37 אחוז שניתנו לרייגן. (יתר הקולות ניתנו בעיקר למועמד השלישי, אנדרסון). היתה זאת הפעם הראשונה מאז 1924 שהצבעה היהודית עבור המועמד הדמוקראטי לנשיאות לא הגיעה ל־60 אחוז. יהודים רבים התמודדו באותה שנה בשם המפלגה הרפובליקאנית במערכות שונות. זו היתה פעם ראשונה שהתארגנו קבוצות ממוסדות של יהודים למען הרפובליקאנים. המגמה הזאת התגברה לקראת הבחירות ב־1984 ורבים ניבאו את הקץ לזיהוי היהודים עם המפלגה הדמוקראטית ובמקביל לכך נטישת העמדות הליבראליות שאפיינו את היהודים בעבר.

מטרת המאמר הזה היא לבחון את ההשקפות ואת ההתנהגות של יהודי ארה"ב בשנות ה־80, כדי להיווכח אם אכן חל שינוי מהותי או אולי נכון עדיין לכנות את יהודי ארה"ב כציבור ליבראלי ברובו הגדול. בחינה כזאת לא תיתכן, כמובן, בלי לנסות להגדיר מהו הפירוש שניתן היום בארה"ב למושג "ליבראליזם". במקום לשאוף להגדרה כוללנית, מוטב, אולי, לציין את דפוסי ההשקפה וההתנהגות שמקובלים בעיני דעת־הקהל באמריקה כשייכים למחנה הליבראלי: מעורבות ממשלתית בענייני סעד ורווחה; תמיכה במאבקם של מיעוטים שדוכאו בעבר ובמיוחד השחורים; יחס סובלני וללא קיפוח להומוסקסואלים ואחרים שמנהלים צורת חיים שונה מן הרוב; יחס לעונש המוות; יחס להגירה; הזדהות מפלגתית והשקפה פוליטית. הרשימה הזאת היא חלקית בלבד. הדיון כאן יצטמצם לענייני פנים חברתיים בלבד ויימנע מכל הסוגיות הנוגעות למדיניות החוץ והחימוש, נושאים שהם בלי ספק חשובים באפיון הליבראליזם. לא נכלל גם עניין שהוא בהחלט נחלת כל ליבראל, והוא ההפרדה בין הממשל והדת, משום שבהפרדה כזאת תומכים גם אנשים דתיים שבתחומים אחרים השקפתם החברתית היא ימנית למדי. עם כל ההגבלות, נראה שבדיקת ההתנהגות היהודית בתחומים אלה ודומים להם תאפשר לענות על השאלה, האם הציבור היהודי עוד נצמד ברובו לעקרונות ליבראליים וכיצד הוא משתווה עם דעת־הקהל הכללית באמריקה. להלן צרור עובדות, כולן שאובות מחומר שפורסם זה מקרוב.

● בבחירות לנשיאות ב־1984 הצביעו 65־79 אחוז של היהודים בעד המועמד הדמוקראטי מונדייל, לעומת 41 אחוז בין כלל הבוחרים. רייגן זכה לרוב בכל המדינות פרט למינסוטה; מונדייל זכה לרוב בין היהודים בכל המדינות פרט לטקסאס. רק השחורים הצביעו בעד מונדייל בשיעור גדול יותר.

● 577 אחוז מהיהודים מזדהים עם המפלגה הדמוקראטית ו־12 אחוז עם הרפובליקאנים. בהיקף ארצי 42 אחוז של כלל הציבור רואים את עצמם כדמוקראטים ו־23 אחוז כרפובליקאנים.

● 35 אחוז מהיהודים מגדירים את עצמם כליבראלים לעומת 26 אחוז בכלל הציבור. 17 אחוז של היהודים הם שמרנים לעומת 43 אחוז של כלל האמריקאים.

● בסקר מקיף שנערך בין המתחילים את לימודיהם האוניברסיטאיים התגלה, שכ־31 אחוז של הבחורים היהודים הגדירו את עצמם כליבראליים לעומת 19 אחוז של הלא־יהודים. בין הבחורות האחוזים היו 34 ו־17.

● ב־1984 היו 38 חברי קונגרס יהודים, 29 דמוקראטים ו־9 רפובליקאנים. מתוך 30 יהודים בבית־הנבחרים 25 היו דמוקראטים, 6 ממדינת ניו־יורק ו־7 מקאליפורניה. השוואה בין הצירים הדמוקראטיים היהודים ובין צירים דמוקראטים אחרים משתי המדינות האלה מצביעה על הליבראליות המובהקת של היהודים.

● וילסון גוּד, שחור, נבחר לראשות העיר פילאדלפיה בסוף 1983. הוא זכה ל־28 אחוז מבין כל המצביעים הלבנים ול־45 אחוז של הקולות היהודיים.

● ב־1983 שיקאגו בחרה בשחור לראשות העיר. המנצח זכה ל־18 אחוז בלבד של הקולות הלבנים. אך ל־43 אחוז של הקולות היהודיים.

● ארבע פעמים נבחר השחור טום ברדלי לראשות העיר לוס אנג'לס. בכל ארבע המערכות שלו זכה לרוב מוחלט בין המצביעים היהודים.

● 73 אחוז של יהודים תומכים בחוק לזכויות שוות לנשים (ERA) לעומת 45 אחוז באוכלוסיה כולה.

● 67 אחוז של יהודים תומכים בזכותו של הומוסקסואל ללמד בבית־ספר ציבורי. רק 45 אחוז של כלל האמריקנים תומכים בזכות זאת.

● 78 אחוז של יהודים, רוב מכריע, סבורים שלאשה הזכות המלאה להפלה חוקית וללא כל קשר עם הנימוקים. רק 37 אחוז של כלל הציבור חושבים כך.

● רק 13 אחוז בין היהודים סבורים שיחסי מין לפני הנישואים מהווים מעין עבירה מוסרית. דעה כזאת נתמכת ב־37 אחוז של כלל האמריקנים.

● נוסף לנכונותם של יהודים לתמוך במועמדים שחורים, הנזכרת לעיל, הנה עוד כמה עובדות המאירות את יחסם הליבראלי יותר של יהודים כלפי שחורים. בתשובה לשאלה "רוב השחורים דורשים יותר מדי" ענו 40 אחוז של הכלל בחיוב אבל רק 18 אחוז של היהודים. בתשובה להערה הגזענית "לשחורים יש פחות אמביציה בהשוואה לאחרים" רק 9 אחוזים של היהודים הביעו את הסכמתם לעומת 25 אחוז של הכלל.

● 73 אחוז של יהודים בקאליפורניה סבורים שזרים עשויים להיות אזרחים טובים כמו ילידי אמריקה. דעה כזאת נתמכת על־ידי 61 אחוז של כלל תושבי קאליפורניה. רק 27 אחוז של היהודים סבורים שיש לצמצם את מספר המהגרים לעומת 62 אחוז של הכלל.

● יהודים תומכים יותר מקבוצות אחרות במעורבות הממשל בענייני סעד ורווחה, אם כי ההפרשים אינם גדולים. 24 אחוז של יהודים סבורים שהממשל עוסק יותר מדי בפעילות שחייבת להיות בידי היוזמה העסקית הפרטית; לעומת 34 אחוז של כלל התושבים. 57 אחוז של יהודים סבורים שאחריות ממשלתית כוללת סיוע לנזקקים לשירותים רפואיים אך רק 45 אחוז של כלל האמריקנים.

● 47 אחוז יהודים סבורים שבענייני עוני עיקר האחריות נופלת על שכמי הממשל, בין האחרים, רק 42 אחוז מאמצים גישה כזאת. בשאלת הקשישים 50 אחוז של היהודים סבורים שבראש וראשונה על הממשל לדאוג לרווחתם לעומת 43 אחוז בין הכלל. 53 אחוז של היהודים סבורים שעל הממשל להוציא יותר כסף על תוכניות סוציאליות בהשוואה ל־47 אחוז.

חופש הפרט וסובלנות

ממקצת העובדות שלעיל, השאובות ממשאלים וסקרים שנערכו בשנתיים — שלוש שנים האחרונות, מתברר שהדימוי הליבראלי שנדבק לציבור היהודי באמריקה עדיין תקף. יש רק תחום אחד שלגביו היהודים נוקטים יחס פחות ליבראלי מאחרים, והיא העמדה שהם תופסים כלפי פשיעה ועונש המוות. בנושא זה גישתו של היהודי איננה בהתאם לקו הליבראלי ונוטה יותר להשקפה הקונסרבאטיבית. בסקר אחד אנו לומדים ש־81 אחוז של היהודים תומכים בעונש־מוות על רצח בזמן שדעה זאת נתמכת ב־75 אחוז של כלל האוכלוסיה. בסקר אחר אנו קוראים שרק 19 אחוז של יהודים הם בעד ביטול עונש המוות לעומת 20 אחוז של האחרים. בנושא זה, היהודים שייכים לזרם המרכזי ללא כל סממנים ליבראליים.

בתחומים מסויימים הליבראליות של היהודים היא יחסית בלבד. לדוגמה, רובם המכריע של יהודים ושל לא יהודים מתנגדים להסעת ילדים לבתי־ספר ציבוריים כשהמטרה היא לבצע מיזוג בין תלמידים לבנים ותלמידים שחורים. בציבור הכללי רק 12 אחוז תומכים בפתרון כזה למיזוג (לאחר שאמצעים אחרים נכשלו). בין היהודים יש 23 אחוז שמוכנים לנקוט אמצעי זה אם יש בו הכרח. ישנם סימנים שהליבראליות של היהודים מתבלטת בנושאים חברתיים יותר מאשר בנושאים כלכליים־פיננסיים.

יתכן שהשוואה עם מצב הדברים מלפני 20־30 שנה תוכיח שבכלל, הציבור היהודי האמריקני הוא היום פחות ליבראלי. אין זה משנה את העובדה שגם היום הליבראליות נפוצה יותר בין היהודים מאשר בין כלל האמריקנים. כדאי לצטט דברים שאמר ב־1982 טרי פולין, אישיות מרכזית של הימין בארה"ב: "... אין כל סיבה לשמרני להיות בעד ישראל או בעד היהודים: שכן, אם אתה שמרני, אינך יכול לצפות לקולות היהודים בזכות גישה חיובית לישראל".

דביקותם של יהודי ארה"ב בעקרונות ליבראליים אין פירושה קירבה לסוציאליזם. בסקר מקיף על עמדות פוליטיות של יהודי אמריקה, שפורסם ב־1984 על־ידי הוועד היהודי האמריקני, 78 אחוז הביעו את הדעה שקפיטאליזם מועיל יותר טוב מסוציאליזם; 7 אחוז לא הסכימו ו־20 אחוז לא ידעו בוודאות.

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד – שניים אוחזין: מסיכא חלק א' 08.40 מכך לספרות ויסודית: יש לי חלום 09.00 אנגלית ר' 09.20 השעה שלנו: אבא ארך רגליים 10.10 אנגלית ד' 10.10 הגיל הרך: פרפר נחמד 11.00 הכבכן הה: הקבר מהר 11.15 צדפתית 11.30 גיאוגרפיה ה' – מקודרות, כפר בהדר 12.00 ספרות ושמה"ב: אמנות הכמה של סייקספיר 12.25 אנגלית ט' 13.00 אנגלית י' 14.00 מה זאת אומרת – יצרו המשדר עוסק בנושאים פריון עבודה, הערכות המערכת ומוטיבציה בעבודה. במרכז: סיפורו של מפעל תעשייתי גדול בענף המתכת, הזמנה גדולה ליצוא. העמידה – פועל תאבק לתרום את תרומתו למאמץ הכלכלי 14.30 עולם המסורת של האיסלאם – תבנית היופי: מבנים ארכיטקטוניים, ציורים, קליגרפיה, ואמנויות אחרות בעולם האיסלאם 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: בימי שואה ופקודה הגירוש למוצגות מוסיקה: כתת אמן 16.00 רחוב סומסום – הבסעדה: מסעדה חדשה נפתחה ברחוב סומסום וכה תבשילים מיוחדים במינם, מי מוכן לטעום מהם? 16.30 הרפתקאות באי הבוים – פרק י"ג: נזק ושל מגלים במנהרה את הזהב שבריידי ומאמן נויסר להכרית. ההתלעולמה נפתרה 17.00 ערב חרש – מגאזין בשידור חי, מנחה: דן מרגלית.

טלוויזיה כללית

17.30 "ילדי הפלא" – סידרה. שם הפרק: "כוכב אדום מאדי". ריצ'י מגלה ש"צלחת" שידור מקומית משגרת קודים להולית תקשורת רוסית. 18.20 "יש לי סיפור" "הגרב", מאת מרים ילדשטקלים, מספרת טליה שפירא. איורים: תרצה ולד. 18.32 "גיבוי" סידרה מצוירת על ילדה העוזרת לאנשים בצרה, בעזרת קסמים. (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.02 "עד סוף" – מגזין לספורט ולבידור אורח ותכנית הפעם. הוא הומר ושן יובל. עוד בתכנית סרטוני וידאו של אומני פופ מגרמנית שמצליחים באנגליה: ג'ניפר ראש ולהקת "פרופגנדה", וכן להיטים חדשים של אלטון ג'ון. להקת "תאומי תומפסון" ורוג'ר דלטרי. מנחים ענת דולב ומנחם גרניה. 21.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון". 21.45 "תצפית" – מגוון דרישבועי לענייני מדע, טבע ורפואה. 22.15 "כתר של מיסטרל" – סידרה דרמה. הפרק המישי: מיסטרל מסרב להצעתה של קייט לעזוב את צרפת הכבושה בידי הגרמנים ולבוא לאמריקה. בזכות שיתוף הפעולה שלו עם קצין גרמני הוא נשאר בצרפת וממשיך לצייר. התנהגותו הבוטה גורמת למותם של לוחמי מחתרת צרפתים. ובניו־יורק ג'ייסון דארסי התגייס לצבא ועומד להישלח לאירופה. הוא מציע למגי נישואין. 23.05 "מה השאלה" – תכנית שבועית. הקהל מציג שאלות מעניני דיומא לפני צוות של משיבים. 23.45 פסוקו של יום. וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב": פרנסיס פולנק "הפלגה לסיטר" – ואלס מיוזט, ודריוס מילו "סקראמוש", סוויטה, דריוס מילה ודאו קונצרטי לקלרנית וסנטור 07.30 "שחרית מוסיקלית" (+ רשת א'): פורה "דולי" – סויטה אופ' 56 (בתזמור רבו), פירסטנאו קונצ' ברה מג'ור, להליל ותו; "בצורת תקתת מושרת" שוברטו הפרשה מנואסים ושסה טריו לכלי־קשת, מוצרט: רביעייה במי במול מג'ור, לפסנתר וכלי קשת, קו 493, הנדל: סוויטה בפה מג'ור מתוך "מוסיקה על פני המים" 09.30 "קונצרט בוקר": מישל קורט: "הגראים והפירסטמברג" – קונצ' קומי מס' 25, באך: סונטה ברה מינור, לכנור וצ'מבלו, גזליו קצ'יני: 4 שירים בליווי להקת כלי פריטה ויולה והנבהבת, אלברכטסברגר: קונצ' ברה מג'ור, לנבל ותז, היידן: סימפ' בסול מג'ור, מס' 92, "אוקספורד", גריגו המוסיקה ל"פר גינט", מנדלסון: הפתיחה "מערת פינגל" 11.57 "מגישים שיר" 12.05 "אמנים באולפן": 1. אירנה שרוסר (פסנתר): באך: פרטיטה בסול מג'ור, שוסטקוביץ': פרלוד ופוגה במי מינור, שצדרין: "בנוסח אלבניס" 2. גילה אברמסון (סופרן), ג'זון שרקנוסט (קרן), אסתר לינסקיל (פסנתר): שירים מאת שוברט, סק ועוד 13.00 "קונצרט צהריים": ודיז מארש מתוך "אאידה", ריין: קטע קונצרטי בפה מינור, סקריאבין: סונטה מס' 4, בפה דיאז מינור, צ'ייקובסקי: נוקטורן, אופ' 19, אבידום: "אינגוס", בארטוק: 2 תמונות (שלמה מינדבורג), סמטנה: "וישהראד", גלאזונוב: אידיליה, איברו: דיברטימנטו 15.00 "מילון מוסיקלי" 15.05 "הזירזון המוסיקלי" 16.00 "קונצרט מנחה": בטהובן שלישיה בסי במול מג'ור, לפסנתר, כנור וצ'לו, "ארכידוכס", ברהמס: וריאציות על נושא של היידן; דבוז'אק: קונצ' בסי מינור, לצ'לו ותז, בטהובן המוסיקה ל"חורבות אתונה" 18.30 "מוסיקה ליום ראשון": באך: קנטטה מס' 140, ברהמס: 2 מוטטים, סטרווינסקי: "סימפוניית תהלים", מוצרט: 3 אנטרטוריות: ק' 72, ק' 277 ו־ק' 110. 20.05 "ערב טוב": באטורטיון: סונטה מס' 2, בסול מינור, לחליל וצ'מבלו, באך: קונצ' ברה מינור, ל־3 צ'מבלי ותז כלי־קשת 20.27 "מגישים שיר" 20.30 "הקונצרט הקמרי": מוצרט: רביעיה במי במול מג'ור, ק' 493, אבניו "מעבר לערגה", רביעיה, ברהמס: רביעיה בסול מינור 22.25 "מילון מוסיקלי" 22.30 "מסורות מוסיקליות בארץ": חג הקישות הכנסיה בכנסיה הסורית האורתודוכסית. 23.00 "מוסיקה מן העבר הרחוק".

רשת א'

07.30 "שחרית מוסיקלית" (העברה מרשת קול המוסיקה) 09.30 "מפגש" – מגוון בשידור חי 10.30 "רדיו קל" 11.10 משידור היומי לבתי־ספר: סמור וצליל חופעה "אבא של תמר" – מאת א. ואנ' 11.30 "השכלה רעות לכלי" "צרפתית למתחילים" 12.05 "שיר ותוכן" – שירים מזרחיים 14.06 "לכת הלבן" ולכל המתקנים – תכניות לילדים: א. לפקיחה – "שירים הם חברים של ספרים". הפעם "אודו של אורי" – מאת שלמה ניצן; ב. "ביישנון והקרנה" – מאת תרייק מקבייר; ג. "לקראת סידור" 14.45 לילדים הגדולים: "תתול כפק" – ילקוט כלבו 15.30 "קולם חבדע" 15.55 "ספר חדש" 16.05 "שעה ותפסית" – מגוון בענייני הנוער 17.12 "מנגינים שיר" 17.20 "האוניברסיטה המשודרת": "יהודה וחומאל" – שיחה עם פרופ' דוד גרדבלט 18.06 "מינחת ערב" – משדר יומי להווי רוחני ומסורת 18.47 פרקי היום בתנ"ך 19.05 "המקסם העברי" 19.30 שידורים לעולים 22.05 "תבות ועץ" – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. הפעם: "מחכים – הילד והמחשב".

רשת ב'

08.05 "סעו לשלום" 09.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי 10.10 "כל צבעי הרשת" – מגוון יומי 12.10 "גל פתוח" – חדשות ופזמונים 13.00 "בחצי היום" 14.06 "יש ענין", עם גבי גזית 15.05 "רגעי קסם" – שירים ישנים ואהובים 16.10 "סעו לשלום" – מנחה: גדעון הוד 17.10 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" – מגוון המשק והחברה 18.06 "ורקוד", עם נשיא המדינה חיים הרצוג על הולדת עצרת העצמאות המאוחדת – "על ציונות־גזענות", במלאת לה 10 שנים. עורך ומנחה יצחק נולן 18.45 היום בספורט 19.35 "היום הזה" "עם ישראלי" – תכנית במלאת עשר שנים להכרזת האו"ם על הציונות כגזענות 20.05 נאום הנשיא חיים הרצוג באו"ם (בתקופת כהונתו כשגריר ישראל באו"ם) נגד גזענות. עם תרגום עברי 20.30 "אומר כשבחיך" – כבקתר לסיפורים ופרקי הזנות ספרדיים 22.05 "תזמורות כלי־נשיפה" הפעם: ארץ המר – ולס 23.05 "גלגול שלישי" – שבועון לאומנויות בשידור חי.

רשת ג'

14.06 "לי ולך" – שיר וברכה" 15.05 "חדש, חריש ומחודש", עם שוש עטרי 16.05 "מוסיקה לענין" 17.05 "הנגה יומית", עם יקיר אביב 18.06 "מצעד הפזמונים הלועזיים" 21.05 "אדום עתיק" – שירים שלא נס ליחם 23.05 "הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר – שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת – שיחות על המוסיקה של המאה ה־20 – מרצה: המלחין פרופ' יוסף טל 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאבון 13.05 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי 15.05 פסק זמן 15.45 "אלף יומים" – סידרה מדורי הצבא בעיבודו ובביצועו של דן רונן, עלילי לילה ראשון בלי אמא של יגאל לב. פרק ראשון – סירות עם רצון ברזל 16.05 ארבע אחר הצהריים – שעה של שירים עבריים 16.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי צה"ל 17.30 כוונת מגזין גלי צה"ל לענייני צבא וביטחון, עורך ומגיש אורי מן 17.50 יומן ספורט 18.05 רדיו ספורט – מגזין ספורט 19.05 "רדיו רדיו" עם יואב קוטנר 20.05 "רוקק מן העץ" שירי עמים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת – שיחות על המוסיקה של המאה ה־20 (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ – שירים שהחברה אוהבים 23.05 פנירות הלב – עדינה עברון משוחחת עם הפסיכולוג דוד רודי 23.30 צעד ועצי – סיקור משחקי הליגה הלאומית בכדורסל 24.05 צימורי לילה נדודות, עם דני קרמל 02.05 לא רוצים לישון 03.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אורלי: קולתל רזל 6.00, 9.00
אסתר: בית ספר לאסירים מתחילים 7.15, 9.30
בית לסין: אפוקליפסה עכשיו — 21.00
יום א' 19.00 סלו לטובה
בן־יהודה: הבז ואיש השלג 4.30, 7.00, 9.30
גורדון: אפוקליפסה עכשיו 4.30, 7.15, 9.30
גת: אצבעו של סתן 4.30, 7.15, 9.45
דקל: בין הזומות 4.30, 7.15, 9.30
דרייב־אין: 7.15—9.30 מסכה; 12.00 מלכודת לאשה אהובה
הוד: חף מפשע 4.30, 7.30, 9.30
מוזיאון ת"א: לרקוד עם זר
סינמה 1: הער 6.30, 7.15, 9.30
סינמה 2: עירית אירית 4.30, 7.15, 9.30
פאר: בגירות בטריאסטה 4.30, 7.15, 9.30
פאריס: א' מופע הרוק של רוקי 23.45; ב' ד"ר סטריינגלב: ג' החברים של אלכס; ד' הארוחה: ה' המחוז

רב־חן

חן 1: הנוקם 7.30, 9.40
חן 2: רומן על בטוח 5.00, 7.20, 9.40
חן 3: קול 5.00, 7.25, 9.40
חן 4: נשים בעורף 5.00, 7.20, 9.40
חן 5: השוטר מגנב פטור 5.00, 7.25, 9.35
צוותא: התמהוני 20.00
שחף: שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת: יער האזמרגד 4.30, 7.15, 9.30
תל־אביב: ניגג'ה אמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
לימור חדש: אמריקאית בפאריס 4.30, 7.15, 9.30

רמת־גן וגבעתיים

אלמוג: בית ספר לעבירות תנועה 5.00, 7.15, 9.30
לילי: ראוסי ג'יימס 7.15, 9.30
ארמון: הנוקם 5.00, 7.30, 9.40

רב־גן

גן 1: השוטר מגנב פטור 5.00, 7.20, 9.40
גן 2: ברדי 5.00, 7.15, 9.35
גן 3: יער האזמרגד 7.20, 9.40
פנטסיה 10.30, 12.30, 2.45
גן 4: נשים בעורף 5.00, 7.15, 9.40

ירושלים

אוריון: ניגג'ה אמריקאי 4.30, 7.00, 9.10
בית אגרון:
16.00 20,000 מיל מתחת למים
18.15 הרומן שלי עם אני
20.00 להתאהב
22.00 משגה מקום משגה סול
24.00 הרומן שלי עם אגני
בנייני האומה: קולתל רזל 6.00, 9.00
כפיר: הביזבוז הגדול 4.30, 7.30, 9.30
חביבה: בית ספר לעבירות תנועה 4.00, 6.45, 9.30
אורנביל: בית ספר לאסירים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30
סמדר: רמפות של שתיקה כל ערב 8.30
אורנע: הנוקם 4.30, 7.00, 9.00
מדיר פול ביום ד'
סינשל: הבז ואיש השלג 6.45, 9.00

חיפה

ארמון: הנוקם 4.30, 6.45, 9.00
אורה: הביזבוז הגדול 4.30, 7.00, 9.15
אמפי: שבע שנים בכלא 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: אמדיאוס 6.45, 9.00
חן: מקס הלוחם בדרכים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון: קרב השריקה 4.30, 7.00, 9.15
פאר: בית ספר לאסירים מתחילים 4.30, 6.50, 9.15
רון: חף מפשע 4.00, 6.45, 9.00
קרן אור המוזיאון: ראוסי ג'יימס 4.30, 7.30, 9.15

נתניה

שרון: יער האזמרגד 7.00, 9.15

חולון

סביון: הניגג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
מגדל: השוטר מגנב פטור 7.15, 9.30
פתנים: קרית שדות הסיפור שאינו נגמר א' ב' ג' 4.00, 7.00, 9.00
ארמון: רציחות משוטות 7.15, 9.30
האימפריה מכה שנית 17.00

בת־ים

עצמאות: הניגג'ה האמריקאי 7.30, 9.30

הרצליה

היכל: הניגג'ה האמריקאי 7.15, 9.30
מלון דניאלה דמבו ב' ג' ה' 19.15, 21.30

באר־שבע

חן: תרגיל למרגל מתחיל 7.15, 9.30

תיאטרון

תיאטרון ישראל

הערב, יום א', 10.11

תיאטרון הבימה:
נמר חברבורות: 20.30
פירוד זמני: 20.30

תיאטרון הקאמרי:
פלשתינאית: 20.30
קידוש — ב.צוותא: 20.30

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
שלום רונלי־ריקליס, מנצח
להקת מחול "בת שבע"
סדרה 5: הערב – 10.11.85
סדרה 6: יום ב', 11.11.85
סדרה 7: יום ג', 12.11.85
סדרה 8: יום ד', 13.11.85

תל־אביב, היכל התרבות
יום ה', 14.11.85, 5.00 אחה"צ
קונצרט לנוער מס' 2
שלום רונלי־ריקליס, מנצח
להקת מחול "בת שבע"
שמואל סגל, מספר
יצחק מרקובצקי, כנר

תל־אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 16.11.85, 8.30 בערב
מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 2
שלום רונלי־ריקליס, מנצח
להקת מחול "בת שבע"

החזרת אבידה
במחלקת המנויים שלנו נמצא צמיד זהב.
נשמח להשיבו לבעליו כנגד סימנים מזהים.

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 95 בגוש 6439 רחוב בן גוריון מס' 62 הקלה בשטח 10% בקו בנין צדדי – 4.5 מ' במקום 5.0 מ'.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל והתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 131 בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות ובשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – כפר־סבא

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור הוספת / בנית מגורים לבית על חלקה 489 בגוש 8260 רח' א. שפירא בחריגה מבוקשת כהקלה 6% בניה ר"פ 55 ס"מ מקו בנין צדדי.
את התכנית מס' 385/85 ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הועדה המקומית.

תן טרמפ לחייל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
עיר אילת

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת, בקשה למתן היתר להקלה חריגה מת.ב.ע. מפורטת מספר 138/03/2.
מהות הבקשה: בניית וילה בשכונת גנים רח' הברוש 26 מגרש 104, בסטיה של 1.55% קומה א', גוש 40076.
שם המבקש: זריהן דוד.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ובניה אילת.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין החריגה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.
ההתנגדויות יש להגיש בכתב למהנדס העיר אילת ת.ד. 14 אילת.

רפי הוכמן, יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/617/2" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד משטח לבנייני ציבור לשטח ציבורי פתוח ולהיפך.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6389 חלקה 36, רחובות הנביאים, קיש, קהילת מינסק.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: 4 נובמבר 1985

ד. שיש,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

ועדת משנה לתכנון ולבנייה
באר־שבע

בעיריית באר־שבע, משרד מהנדס העיר

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן חריגה מקוי בנין בתוכנית מפורטת.
מהות הבקשה: חריגה מקוי בנין המותרים לפי התוכנית הנ"ל בחלקה 4 בגוש 38028 רחוב ארלוזורוב 32/2.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין החריגה רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

אהוד אביבי, סגן ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובנין עיר – באר־שבע

הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה – תשכ"ה 1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק חפר בקשה למתן הקלה בשטח בניה בגוש 8339 חלקה 522 – שכון חופית.
ההקלה המבוקשת היא כדלקמן:
250 מ"ר במקום 220 מ"ר המותרים בהתאם לתכנית המתאר.
כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה רשאי להגיש לועדה את התנגדותו המנומקת בתוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ע. רגבי,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – עמק חפר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון שמעונים הופקדה תכנית הנקראת מס' 343/08/6 – ישוב בידואי ערוער ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות התכנית: לאתר שטח לתחנת תדלוק ושרותי דרך על כביש הכניסה לעיירה ערוער.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית 2.25 דונם, המקום: בכניסה לעיירה ערוער.
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דניאל,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הדרום

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
בלפור — בלפור 90.
חולון
אודון — הופיין 52.
ירושלים
ארמוביץ — המלך ג'ורג' 22.
נתניה
פורת — פ"ת 76.
פתח־תקוה
חירקון — שטמפר 24.
רמת־גן
רשי — רש"י 13.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח כללית — אבטטורים 7.
חיפה
יבנה — אבן סינה 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה עין כרם — ילדים, עיניים, א.א.ג., פנימית.
שערי צדק — כירורגיה, אורטופדיה.
הדסה הר הצופים — נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 11.00—21.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 14.00—18.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברקוכבא 49, טל' 284641.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ב', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ירושלים: מגשר שער 3 ליד המשביר קומה א', טל' 02-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לייעוץ ואיתור חשוף, טל' 03-5234819 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-538888
ער"ן באר־שבע — טל' 057-41111
ער"ן נתניה — טל' 053-25612

פיקוח משרדים
מוקד קופ"א לטיפולים רפואיים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 1244 חדרה – 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור פירוט טלפוני בימים א'—ה' בין 20.00—08.00, בימי ו' מ־13.00—08.00, טלפונים: 03-433580, 03-433500.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, ר"ל/רמלה — טל' 231022 (08), עפולה — טל' 065-31534.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30

לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00
מבני ברק 8.18

לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00

לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00
לתל־אביב — א'—ו': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38, לירושלים 5.35

סגרו בנקים התמוטטו השנה בארה"ב

וואשינגטון. — מספר הבנקים שהתמוטטו ברחבי ארה"ב במהלך השנה הנוכחית, מגיע ל־100.

כלכלנים המתמחים בבנקאות האמריקנית אמרו, כי הסיבות להתמוטטות הבנקים, מקורן בהפסדים בחקלאות, באנרגיה ובנכסים. כל ההלוואות שניתנו לגורמים בשטחים אלה, לא הוחזרו, או שלא חודו במועדן. מומחים אלה מזהירים, כי צפויות פשיטות־רגל נוספות של בנקים (רויטר־עתי"ם)

הבית הלבן

ננהל מו"מ עם החוטפים אך לא נסכים לויתורים

בני הערובה שלחו מכתבים לסוכנויות ידיעות ולאנשי קונגרס כדי לאלץ המימשל לנהל מו"מ עם אנשי ה„ג'יהאד", הדורשים שחרור טרוריסטים הכלואים בכווית

וושינגטון. — ארה"ב לא תסכים לויתור כלשהו לחוטפיהם של בני־הערובה האמריקניים המוחזקים בלבנון, אולם היא מוכנה לנהל מו"מ, כדי להבטיח את שחרורם כשהם בריאים ושלמים — הודיע דובר הבית הלבן.

הודעה זו באה בעקבות אגרת שנשלחה ביום ו' לסוכנות ידיעות בביירות על־ידי ארבעה משבה האמריקנים המוחזקים כבני־ערובה בלבנון. הם ביקשו באגרתם מן הנשיא רייגן לפתוח ללא־דיחוי במו"מ לשחרורם.

„אנו איתנים בדבקותנו במדיניות שלא להכנע לתביעות טרוריסטים", ציין הדובר. „אולם אנו מקיימים מגעים עם צדדים שונים, ובכללם גופים ממשלתיים, כדי לבחון את כל האפשרויות להביא לשחרור בני הערובה".

החוטפים דורשים שחרור חברי הג'יהאד האיסלמי שנכלאו בכוויית.

9 מכתבים בכתב־יד הועברו ביום שישי לסוכנויות הידיעות בביירות על־ידי שליחי „הג'יהאד האיסלאמי". באחד מהם התלונן בן־ערובה אמריקני על כך שהנשיא מסרב לפתוח במו"מ עם החוטפים.

בוואשינגטון אמר דובר הסטייט־דיפרטמנט, כי המימשל יגיב במהירות המירבית על המכתבים האלה, חזר על הצהרה קודמת, כי מימשל הנשיא רייגן לא ינהל מו"מ עם ארגון הטרור המחזיק בהם על מנת לשחררם.

על המכתבים חתמו ראש משרד „אסושיאייטד פרס" בביירות, טרי אנדרסון, 38, הכומר הקתולי לורנס מרטין יאנקו, 50, מנהל בית החולים האוניברסיטאי האמריקני בביירות דויד יעקובסן 54, ופרופ' האוניברסיטה תומס סנדרלנד 54.

(רויטר עתי"ם)

ונקובר, קנדה. – המנהיג הסיקי סינג פרמר, שנעצר בונקובר, קנדה, בקשר עם התפוצצותו המסתורית של מטוס „אייר־אינדיה" ליד חופי אירלנד, לפני כמה חודשים. (תצלום: אי.פי)

בהפגנה יהודית גדולה ברומא — „קראקסי" נותן הכשר לטרור"

מאת אהרון ניר, כתבנו באיטליה

רומא.

„אין לשותף־משותפת עם רוצחי סטפאנו טאשה (הילד שנרצח על־ידי טרוריסטים פלשתינים ב־1972 בחצר בית־הכנסת הרומי); 1972 — מינכן; 1973 — פיומיצ'ינו; 1982 — רומא, 1985 — קראקסי נותן הכשר לטרור" סיסמאות אלה ואחרות התנוססו על כרזות שהניפו יותר מאלפיים יהודי רומא, בהפגנה לפני בית־הכנסת הגדול בכיכר הגיטו הרומי.

סדרני ההפגנה היו חברי תנועות הנוער היהודיות, בתוכם בלטו חברי קן השומר־הצעיר.

המפגינים צעדו כסך בכיוון בניין הסינט, בו נתקיים דיון על אמון לממשלת קראקסי.

בשעת ההפגנה הפיצו חברי החוג „אנצו סראטי — סוציאליסטים למען ישראל", שבהשפעת מפ"ם, עלונים בזו הלשון: הננו זוכרים את קשרי הידידות בין פייטרו נני ומדינת ישראל ופונים אל החברים הסוציאליסטים להסתייג בפומבי ובהחלטיות מדיעותיו של קראקסי להכחישן ולאלץ אותו לתקן את הקו הפוליטי של המפלגה ושל הממשלה, או להתפטר".

לעומת זאת, פירסמה מזכירות פדרציית הנוער היהודי באיטליה, מכתב גלוי לקראקסי בנימה פושרת יותר: „כבוד ראש הממשלה — נאמר במכתב — צדקת בהגנה על זכות העם הפלשתיני למולדת משלו; לא צדקת במתן לגיטימציה למאבק המזויין של אש"ף."

כמעט מעידה

קראקסי כמעט מעד בשעת הצבעת האמון, בעקבות מרד נגדו הן במפלגה הרפובליקנית, מפלגת ספדוליני, והן במפלגה הדמו־נוצרית — כאשר הפר את המצע שתואם בקואליציה ושבו שמור לאש"ף מקום צנוע במו"מ, לצד ירדן, סוריה, מצרים וישראל — רק אם יילך ללא הסתייגויות בדרך של מו"מ ללא אלימות".

לפני התחלת הדיון בסינט, שוב החתימו אותו מפלגות הקואליציה על מסמך בנוסח זה, ואומנם, כדי לצאת ידי חובתו הצהיר קראקסי בתחילת נאומו, שממשלתו תפעל ברוח המצע המוסכם. אלא שאת נאום קראקסי בסינט, מעריכים כולם כ„מוסיקה חדשה עם תוכן ישן". מבחינה ידועה, אפשר להגיד שקראקסי עוד העמיק בו את הלגיטימציה לכוחו של אש"ף למאבק מזויין.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור הוספת / בנית מגורים לבית על חלקה 12 בגוש 8261 רח' גבע מס' 19 בחריגה מבוקשת כהקלה: עד 11.5% בנייה, קומה אחת, 57—60 ס"מ בקווי בנין צדדי ואחורי, 1.80 מ', 2.02, 2.2, 3.2 מ' בקווי בנין צדדיים, אחורי לקיר אטומים.

את התכנית מס' 396/85 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

„דרום השרון"

פרסום שימוש חורג עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה דרום השרון בקשה לאישור סככות קיימות המשמשות כבתי מלאכה בתיק בניה מס' רמ/38/14 בגוש 6661 חלקה 10 ישוב מושב עדנים.

שם המבקש: נעמני מכבי.

מהות החריגה/בית מלאכה במגורים חקלאיים.

כל המעוניינים, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע בבניינים או בנכסים הנ"ל שהתכנית עשויה להשפיע עליהם יוכלו לעיין בעותקי התכנית במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. רוזצקי,
יו"ר הועדה

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 8.11.85

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1444.75	1509.76	1468.83	1487.16	1477.5
לירה שטרלינג	1	2042.55	2139.60	2079.13	2105.08	2091.4
מרק גרמני	1	550.55	576.71	560.41	567.40	563.55
פרנק צרפתי	1	182.60	193.73	188.25	190.60	184.92
גילדן הולנדי	1	487.49	510.66	496.22	502.42	499.92
פרנק שוויצרי	1	669.29	701.09	681.27	689.77	685.61
כתר שבדי	1	183.24	191.94	186.51	188.84	187.44
כתר נורווגי	1	183.18	191.88	186.45	188.78	187.20
כתר דני	1	152.17	159.40	154.89	156.83	153.69
מרק פיני	1	256.64	268.84	261.24	264.50	262.67
דולר קנדי	1	1048.30	1098.11	1067.08	1080.39	1073.8
דולר אוסטרלי	1	983.10	1035.79	998.07	1010.52	999.53
ראנד דר' אפריקני	1	484.46	557.39	550.51	557.38	553.62
פרנק בלגי	10	268.51	285.25	276.85	280.30	278.38
שילינג אוסטרי	10	782.95	820.16	769.98	806.92	801.08
לירה איטלקית	1,000	813.89	865.33	830.49	840.86	834.75
ין יפני	1,000	701.50	734.83	714.06	722.97	716.89

אם אתה נמצא ברשימה:

בניה קיבוצים מלונאות
סיעוד בתי חולים, יבואני ומשווקי
חלקי חילוף לרכב, הובלה,
דפוס והוצאה לאור, נסיעות
תיירות, מוסדות פיננסיים

טלפון: 03-618892

אם אתה עוסק באחד התחומים האלה ויש לך מחזור כספי השווה למיליון דולר ומעלה בשנה ו/או הינך מעסיק 15 עובדים או יותר, כדאי שתתקשר כבר עכשיו ל־יבמ

בימים אלה, כאשר לשליטה במערכות החשבונאיות הפיננסיות ובמערכות שכר וכח־אדם, לניהול יעיל של ייצור ושיווק ופיקוח הדוק על חילופי המלאי, עשויות להיות השפעות מרחיקות לכת – מערכת מחשב יכולה להיות גורם מכריע בקידום עסקך בכוון הנכון.

נכון, ההחלטה איזה מחשב לבחור אינה קלה. אך עתה יותר מתמיד חשוב שתהיה זו מערכת המוכיחה עצמה יום יום בעסקים דוגמת זה שלך – מחשב קטן של יבמ.

למחשבים קטנים של יבמ מגוון של מאות תוכניות שפותחו ע"י עשרות בתי תוכנה בארץ עבור עסקים בכל אחד מהענפים ועשרות עסקים וארגונים בכל ענף כבר מפעילים אותן.

לכן, גם אתה השוקל רכישת מחשב, התקשר קודם כל ל־יבמ.

נשמח להעמיד לרשותך או לשלוח לך תאור של כל תוכניות היישום בענף שלך ולספר לך על עמיתים למקצוע או עסקים בענף שאצלם עושים מחשבים קטנים של יבמ עבודה גדולה.

...גם אם אינך נמצא ברשימה זו, כדאי שתתקשר.

טלפן עוד היום לדוד רוזנברג ביבמ 03-618892.

מחשבים קטנים עושים עבודה גדולה. יבמ IBM

טלקס

● הוקמה עמותה למען הסוהר

בימים אלה יזם נציב שירות בתי־הסוהר הקמתה של עמותה למען הסוהר בישראל, שמטרתה סיוע בגיוס כספים ובגיבוש דרכי עבודה למען רווחת הסוהר והטיפול בו.

העמותה, המורכבת כולה מאנשי ציבור בעלי שם ורקע בפעילות ציבורית ענפה תפעל להקמת מועדונים, בתי מרגוע מיתקני ספורט, ספרייה, מיתקני חינוך ותרבות ופיתוחם של שירותי ייעוץ לסוהר. כן תפעל העמותה להקמת קרנות הלוואות ותעודד את הציבור לפעילות התנדבותית למען הסוהר.

העמותה, שתיקרא „חבר ידידי הסוהר בישראל", תפעל למען יצירת תדמית חיובית לסוהר בישראל, העושה מלאכת קודש קשה ושותקת ותפעל לשיפור מעמדו.

בצלאל עמיקם

● „מסע מטרה" לאילת

60 אחוז מכוניות ובהן כ־200 נוסעים סיימו שלשום „מסע מטרה" מת"א לאילת שאורגן ע"י „המועדון המוטורי בישראל". בתחרות זו הושם הדגש על הגעה בזמן מוקצב מראש. על הנהג המתחרה היה לנהוג את רכבו בהתאם לכתב חידה שנמסר לו לפני היציאה ועליו היה לזכות 10 נקודות עד שהגיע לנקודת הגמר במלון „קלאב אין" באילת.

במקום ראשון זכה שאול זיטמן, נכה בן 35 מראשון־לציון, שנהג במכונית שברולט קאפרי מודל 1969. הוא עבר את המסלול ב־432 דקות וצבר 150 נקודות.

במקום שני זכה מישל קזז בן 35 מחיפה שנהג במכונית סובארו 1300 מודל 1983, ובמקום שלישי זכה אילן ברושי מת"א שנהג במכונית אלפא סוד מודל 1979.

הפרס הראשון היה סוף שבוע משפחתי במלון „קלאב אין" באילת.

בצלאל רובין

● האגודה למען החייל תפעיל את קריית החינוך של צה"ל

שר־הביטחון והרמטכ"ל אישרו בימים אלה סיכום בין צה"ל לבין האגודה למען החייל, שלפיו תפעיל האגודה את קריית החינוך המרכזית של צה"ל ותספק שירותי רווחה לחיילים הרוכשים השכלת יסוד.

הנהלת האגודה למען החייל אירחה השבוע בבית החייל בתל־אביב את הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, ראש אכ"א אלוף עמוס ירון, קצין חינוך ראשי תא"ל נחמיה דגן ודובר צה"ל תא"ל אפרים לפיד. בפגישה נדונו שיתוף הפעולה ויחסי הגומלין בין צה"ל לאגודה למען החייל.

הרמטכ"ל הביע הערכה לפעולות האגודה למען החיילים, וציין, כי צה"ל ללא מיגוון פעילויות האגודה וחיקפה, יכול להיות צבא אחר ואנו לא צריכים צבא אחר, אלא צבא טוב. (עש"ת)

● מסיבה לחופעת ספר השנה של העיתונאים

מסיבה לרגל הופעת ספר השנה ה־44 של אגודת העיתונאים, נערכה ביום ו' בבית־סוקולוב בתל־אביב, בהשתתפותם של חברי המערכת, עיתונאים, צלמים ונציגי אירגונים ומוסדות.

מ"מ יו"ר האגודה, יגאל לב, ציין כי בספר מתעניינים גם עיתונאים וגם לא־עיתונאים. הספר ערוך מעניין, קצר ובסגנון עיתונאי מודרני.

עורכת „דבר", חנה זמר, אמרה כי ראוי שהספר ישנש במה לעניינים מקצועיים של העיתונאים ויעסוק בהם.

דב עצמון, מעורכי ספר השנה, אמר כי הוא אישית פחות שבע־רצון מהמוצר המוגמר. הוא ציין, כי העיתונות עוברת שינויים כמ־עט־מהפכניים הן בצורה והן בתוכן. עם זאת ציין כי הספר ניסח לתת ביטוי למספר נושאים חמטרידים את העיתונאים.

את המסיבה פתח והינחה מזכיר האגודת יונה שמשי, הוא התייחס להצעות להוציא את הספר יותר מפעם אחת בשנה, ואמר כי אולי צריך לחפוך את ה„אינרת לחברי" ליו"חון. (עתי"ם)

לראשונה — בן־מיעוטים בין מקבלי פרס ישראל

הפרס על שירות בעמל כפיים יוענק ליונה סעיד ואלדין חתוקאי

יונה סעיד, מלוד, עובדת התעשיה האווירית, ואלדין חתוקאי, מכפר־קמא, עובד תעשית הנייר בחדרה, נבחרו כחתני פרס ישראל תשמ"ו על שירות בעמל כפים. זאת הודיע אמש דובר משרד־החינוך־והתרבות בירושלים.

על הענקת פרסים אלו המליצה בפני סגן ראש־הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, ועדת שופטים בראשותו של חתן פרס ישראל, חיים גבתי, ובהרכב הפרופ' רבקה בר־יוסף וישראל קיסר ובהשתתפות הממונה על פרסי ישראל, ד"ר משה גלבוע. שר החינוך אישר את המלצת השופטים. השר ציין, כי זו הפעם הראשונה שפרס ישראל ניתן לאזרח המדינה שאיננו יהודי.

הפרס ליונה סעיד ניתן בשל היותה מופת בהספק, תפוקה, אמינות, יעילות, מהירות, אחריות, סדר וניקיון בעבודות הרכבה מורכבות ומתוחכמות, גם מעבר לשעות העבודה השגרתיות, תוך התמדה בהשתלמויות, ייזום, יעול ויחסי אנוש מעולים.

הפרס לאלדין חתוקאי ניתן בשל היותו עובד למופת, המצטיין בעמל מסובך וממוחשב, באחריות לכל פרטיה, ביום ובלילה, בהתמדה, בחריצות, בדביקות במטרה, בזריזות, בכושר אנושי וחברי ביותר, תוך כדי ניהול צוות עובדים המורכב מיהודים, מוסלמים, דרוזים וצ'רקסים.

מייעלת מצטיינת

יונה סעיד הינה עובדת ומייעלת מצטיינת בתעשיה האווירית. בשנות עבודתה הגישה ב־15 הצעות ייעול שיושמו, וזכתה, בשל כך, בפרסים. בשנת 1981 נבחרה כמייעלת מצטיינת בתעשיה האווירית וזכתה בכבוד ובהוקרה שרק מעטים זוכים להם בחברה. בין הצעותיה: שינוי שיטות לאיטום ולהדבקה דרכי חסכון בתנור ובחשמל, ועוד. ב־1985 צורפה לחוג איכות שנפתח במחלקתה, ובו היא נוטלת חלק פעיל.

מעוזר לשוקל למנהל

אלדין חתוקאי למד מקצוע שהוא יחיד במינו בישראל, וקשה ללימוד גם בעולם, ועבר בו את כל השלבים: החל מעוזר לשוקל הנייר ועד למפעיל מכונה לגילול נייר וחיתוכו. שלבי ההשתלמות הללו נמשכים בדרך כלל כארבע עד חמש שנים. אך אלדין חתוקאי למד זאת במשך שנה וחצי בלבד. בזמן השתלמותו מילא מר חתוקאי את מקומו של מנהל המשמרת האחראי על כל צוותות המכונה, ולאחר מכן מונה לתפקיד מנהל משמרת מן השורה. במפעל נבנתה אז מכונת הנייר הגדולה ביותר במפעל, בעלת כושר תפוקה של 65.000 טונות לשנה, כמות השווה לשלוש מכונות הנייר האחרות. חתוקאי נשלח לקורס הכשרה בחו"ל ללימוד הפעלת המכונה מסוג זה, וכשחזר עבד בה עד שמונה למנהל, בתפקידו זה הוא אחראי לכל צוותות המכונה בכל המשמרות.

אלדין חתוקאי קיבל מידי נשיא המדינה את התואר „עובד ישראל" בתעשיה.

האגודה להגנת זכויות הבדואים:

אנשי הסיירת הירוקה שיסו כלבים ברועות ובעדרן

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

במברק ששיגרה האגודה לסיוע והגנה על זכויות הבדואים כותבים אנשי האגודה, כי ביום חמישי בשבוע שעבר שיסו איש הסיירת הירוקה וקצין בטחון איזורי כלבים מאומנים ברועות ובעדרן, וכי איש הסיירת, עזרא ששון, היכה את אחת הרועות.

במברק נאמר, כי ביום חמישי בשעה 14:00 הגיעו איש הסיירת עזרא ששון ואיש הבטחון האיזורי אילן סולומון אל העדר, שרעה באיזור משאבי שדה, ועימם כלבים מאומנים. הכלבים התנפלו על הרועות ועל העדר ושברו את רגליהן של 3 כבשים. עוד נאמר, כי עזרא ששון היכה את עיידה אבו־חביקה משבט אל עזאזיה. אביה הגיש ביום שישי תלונה נגד השניים במשטרת באר־שבע.

אילן סלומון, קצין הבטחון של המועצה האזורית רמת הנגב, אישר, כי אכן הוא ועזרא ששון פינו את הבדואים אולם אמר, כי הפעולה נעשתה בידיעת מרכז משק רתמים.

סלומון אמר, כי הוא וששון פינו 3 עדרים שרעו בשטח הקיבוצים רביבים ורתמים והעבירו אותם מרחק של 500 מטרים, למקום בו מותרת להם הרעייה על פי חוק.

סלומון אמר, כי אמנם היו עימם כלביהם האישיים, אולם הכחיש כי הכלבים התנפלו על הרועות ועל העדר. הוא הכחיש גם את הטענה שאחת הרועות הוכתה ע"י עזרא ששון.

דובר משטרת מרחב הנגב, פקד עמירם אוולאי, אמר, כי תלונתו של אביה של עיידה אבו־חביקה תיבדק.

26 נפצעו בהתנגשות בין שני אוטובוסים

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

בהתנגשות חזיתית בין שני אוטובוסים, שנסעו בקו פנימי מגבעת המורה שבעפולה נפצעו 26 נוסעים.

התאונה אירעה ביום שישי בבוקר ברחוב קוממיות בעפולה כאשר אחד האוטובוסים סטה מסיבה לא ברורה שמאלה והתנגש חזיתית באוטובוס שנסע בנתיב הימני.

הנפגעים, שרובם נפצעו באורח קל, הועברו לבית־החולים העמק בעפולה. 24 מהם שוחררו לאחר טיפול ושניים הפצועים באורח בינוני נשארו בבית־החולים להמשך הטיפול.

2 ילדות נדרסו למוות

עריד עליה, ילדה בת 6 מכפר קאסם, נדרסה ביום שישי למוות בעת שחצתה כביש בכפר עם. הילדה נהרגה מפגיעת טנדר נהוג בידי תושב המקום. הנהג נעצר כחשוד בנסיעה במהירות מופרזת.

ילדה בת 10, ראדה אבו שמארה ממחנה פליטים נוצירת ליד עזה, נדרסה שלשום למוות כאשר חצתה את הכביש הראשי בעזה.

עיריית ת"א סגרה את הדולפינריום

לאחר שנתגלו ליקויים תברואתיים חמורים

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" בת"א

עיריית ת"א הוציאה ביום ו' צו האוסר את פתיחתו של הדולפינריום לקהל, וזאת בשל מימצאיו של הווטרינר העירוני שביקר במקום ומצא בו ליקויים תברואתיים חמורים ביותר.

מבדיקתו של ד"ר בנימין רויזמן התגלה, כי כלובי אריות הים מזוהמים ובבריכה התרבו אצות הים והירוקת והיא כוסתה בשכבה שחורה.

כזכור, מתו לפני כחודשיים כל הכרישים שהיו בדולפינריום, שני דולפינים וכמה אריות־ים.

הווטרינר העירוני מצא גם, כי מעל לבריכת הדולפינריום נבנתה בימה המונעת תנועה חופשית של המים. כבבריכת צבי הים בחצר הדולפינריום נמצאו בדלי סיגריות כתוצאה מפתיחת דיסקוטק במקום. הווטרינר העירוני אמר על הליקויים שמצא במקום כי הם מזכירים לו „את המזבלה בחירייה".

לאור מימצאי הבדיקה הוציא אגף הפיקוח בעירייה צו ארעי לסגירת העסק, שייכנס לתוקפו החל מקיום.

קנאי החורבן

(המשך מעמוד 8)

באלימות, כדי לזכות בקולות בציבור היהודי. הטוב ביותר מבחינתם הוא להפעיל בהתחלה אלימות כלפי האויב הלאומי, בהסכמת הרוב, כדי לבנות כוח פוליטי. אם אין להם מספיק אויבים כאלה, הם יפנו את האלימות פנימה. הכלל שלהם הוא: רימון אחד טוב מעשר הרצאות.

— „ארגון הטרור כיום מתנהג ברומה לפרישה של אצ"ל מ„ההגנה" ואחר כך של לח"י. זו פרישת ימין לאומני־גזעני מהמרות הלאומית".

מאיר פעיל משווה בין המצב כיום לבין המצב ערב חורבן בית שני, שגם אז פרשו גופים קנאים יותר וקנאים פחות.

פעיל: „אם זה יימשך כך והמשטר שלנו ינהג בסלחנות, המצב ידמה, באופן עקרוני, למה שהיה ערב חורבן בית שני, תתפתח אלימות פנימית נגד ערבים, כדי לעשות פרובוקציות, ונגד יהודים, כדי ליצור פחד. אם השלטון לא ישתלט עליהם או „יוחנן בן־זכאי" יצטרך לכרות מפה ובסוף יבוא חורבן הבית, זה עלול לקרות אם יוזמת שלום תתחיל לקרום עור וגידים וידברו על החזרת הגדה המערבית או מרביתה תמורת שלום. אם השלטון שיעשה זאת לא יהיה חזק ונחרץ דיו ולא ישכנע את הציבור, עלול להיווצר מצב נורא. זה דומה מאד לבית שני, כי גם מה שהאחדות הלאומית תוכל להתממש רק על־ידי הסכם של פשרה.

— „בין הקיצונים הימנים של היום מצויים גם הקנאים של אז: אלעזר בן־יאיר, שמעון בר־גיורא, כלונטר. גם התוכם אין אחדות. יש כאלה שיכולים להגיע עד כדי התאכדות ורצח, אנשים כמו גאולה כהן ודפול מסוגלים ללכת עד מצדה. אנשים כמו חנן פורת עשויים להיזכר ביוחנן בן־זכאי ובירמיהו הנביא ולחזור לשפיות.

„הסכנה בקנאות הלאומנית היא גדולה, כי כל אלימות שבאה מן הימין יכולה להביא אסון נורא. במסורת ישראל הם החריבו לנו את הבית כבר פעמיים. יש להם הזדמנות לעשות זאת כפעם השלישית תוך כמה שנים."

בפלילים

בריונים דקרו סטודנט בחוף שיקמונה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

סטודנט לחינוך גופני, שהתאמן אתמול בחוף שיקמונה בחיפה, נדקר על ידי שני בריונים בגבו ובבטנו. הוא הצליח לחמוק מהשניים ולהגיע לבית־החולים רמב"ם בעזרת בונית.

הסטודנט, בן 25 מחיפה, הנוהג להתאמן דרך קבע בחוף שיקמונה שבצעיר, הגיע אתמול אחר הצהריים כהרגלו למקום והחל להתאמן. בהיותו על שפת הים נטפלו אליו שני צעירים ודרשו מפנו סיגריות. מששהיב כי אין ברשותו סיגריות תקפו אותו השניים ואחד מהם שלף סכין והחל דוקר את הסטודנט בבטנו. כשהתברבב הסטודנט כדי להימלט מהמקום ספג דקירה נוספת בגבו.

הסטודנט נמלט מידי התוקפים לכיוון כביש חיפה – חוף הכרמל ומונית שעברה בדרך אספה אותו והעבירה אותו לביה"ח רמב"ם בחיפה. שם הוחש לחדר הניתוח.

המשטרה הוזעקה למקום וזו ערכה סריקות על פי תיאור של הבריונים שנמסר לחוקריה.

דובר משטרת חיפה אמר בתשובה לשאה, כי הרקע למעשה הוא בריונות לשמה.

עובד מס הכנסה הותקף במהלך ביקורת

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

עובד מס הכנסה הותקף שלשום במהלך ביקורת שערך באחת החנויות בבאר־שבע.

הפקח נכנס לחנות ברחוב קרן־קיימת במרכז באר־שבע ושם הותקף והוכה על־ידי שלושה סוחרים.

הפקח נמלט מידיהם והתלונן בתחנת המשטרה הסמוכה, שוטרים יצאו למקום ועצרו שני חשודים.

השניים הודו במעשה ושוחררו בערבות.

חשודה בהתחזות לעו"ד וגביית כספים מ„לקוח"

אישה מתל־אביב, החשודה שהתחזתה לעורכת־דין וגבתה במירמה 350 אלף שקל מ„לקוח", נעצרה ביום שישי בבית־משפט השלום בתל־אביב ל־4 ימים.

השופט ראובן זיו קבע, כי האישה, רחל דסקלו (26), הפגינה בבית־המשפט כושר בטוי והתבטאות יוצא דופן — שיתכן והדוקא בגללם הצליחה להרשים מתלוננים ולזכות באמונם.

נציג המשטרה רס"ר שבתאי עוז, איש מפלג ההונאה במחוז תל־אביב, טען, כי החשודה הציגה עצמה כעו"ד רחל־ריטה דקל בפני בנו של בעל מפעל לנעליים. היא הבטיח להסדיר לו תמורת שכר טירחה של 400 דולר את ענייניו במס הכנסה ולרשום את המפעל שבבעלות אביו על שמו.

עוד טען רס"ר עוז, כי לאחר מספר ימים אמרה החשודה למתלונן כי הסדירה לו תשלומים נוחים במס הכנסה ותמורת זאת שילם לה 350 אלף שקל. כשבאה לגבות ביום חמישי את יתרת שכר הטרחה התברר, מתוך דיון ודברים עם המתלונן, כי סיפורה בדוי.

השופט זיו הורה לעוצרה ל־4 ימים ופסק כי רופא יקבע את תנאי מעצרה, שכן החשודה טוענת כי היא חולת לב. (עתי"ם)

למרים גולן ולבני משפחתה
אתכם באבלכם במות האח
יוסף וינפלד ז"ל
בית שמרת

לצבי יגלין ומשפחתו
משתתפים באבלכם במות הרעיה והאם
יפה
ידידים בלהבות־הבשן

למשפחת סמו וקיבוץ עין־דור
אתכם באבלכם במות
יצחק
קיבוץ גזית

עם חברתנו ריטה צל והמשפחה
בצער על מות הגיסה
תרצה בראון
בית יסעור